

Kulturfordelingen: Kommunen støtter Driv

Side 7

Degraderes i NSU

NSU har foreslått
å frata SSSR sin
observatørplass i
sentralstyret.

Side 8

Espen Barth Eide:
– Kurderene kan bli
helter i Irak.

Intervju, side 2

Staselig feiring

Universitetet har rundet 35
år. Det ble feiret 28. mars,
samtidig med utnevningen
av tre æresdoktorater.

Side 4 og 5

Lærerutdanningen:

SLÅS SAMMEN

Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

– Lærerutdanningen i Tromsø skal bli
den beste i landet, sier rektorene Ulf
Christensen og Jarle Aarbakke. Det jobbes
nå for å slå sammen lærerfagutdanningen,
et første skritt mot en total fusjon av
Universitetet og Høgskolen.

Side 6

Starter opp Studieringen

Side 6

Utopia

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisen gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Eirik Linaker Berglund

Kulturredaktør:
Kjartan Otterå

Desksjef:
Per Josef Kr. Insulán

Fotoansvarlig:
Monja Fischer

IT-ansvarlig:
Marius Flage

Sivilarbeider:
Mikkel Berg

Redaksjonen:
Markus Bruun
Jon Terje Eiterå
Dag Ellingsen
Magnus Enxing
Glenn Fagervik
Kjartan Habbestad
Tord Lind-Hansen
Trond Høibø
Calvin Krogh
Ola Nymo Trulsen
Ollis
Audun Rundberg
Tone Slotsvik
Maja Sojtaric
Katarina Stein
Erlend Aaseth

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 59 00

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utopia.no

Opplag:
4.200

Neste deadline:
24. april 2003

Neste utgivelse:
30. april 2003

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

Hvem skal styre Irak?

Foto NUPI

Krigen raser i Irak. Alle tar for gitt at koalisjonen seirer, men hva vil skje etter at invasjonen er over? Hvem skal styre gjenoppbyggingen? Espen Barth Eide ved Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI) mener USA ikke vinner den samme krigen som de planla å vinne.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

– Hvem bør lede gjenoppbyggingen av Irak?

– Siden amerikanerne tok på seg byrden med krigen, mener de at de også skal ha styringen etter krigen, mens FN mener at det er nettopp derfor de ikke skal ha styringen.

– Samtidig vil ikke USA betale hele gjenoppbyggingen selv. For å få støtte er de avhengig av en ny resolusjon i FNs sikkerhetsråd.

– Frankrike og Russland mener FN skal ha en hovedrolle. USA mener de selv skal ha en egen overgangsadministrasjon, mens Storbritannia er litt nærmere de europeiske synet, og mer villig til å slippe FN til. FN er avhengig av å ha en slags legal status for å kunne gå inn i Irak, det krever en

ny resolusjon. Det kan vedtas i FN at en annen makt får den myndigheten, men det vil være å betrakte som en okkupasjon. Siden krigen er i strid med folkeretten, vil også en slik okkupasjon være i strid med den. Det vil også ha privatrettslige konsekvenser.

– Oljeprogrammet og sanksjonene gjelder til de er opphevet. Det betyr at USA ikke kan sette i gang med å skrive ut kontrakter til bedrifter. Man kan da dømme amerikanske selskaper for brudd på folkerettene.

Barth Eide peker på at FN i lange tider har vært tilstede i Irak med 4000 ansatte; 1000 utlendinger og 3000 irakere. Samtidig kan amerikanerne ved krigens slutt kanskje vise til at de har militær kontroll over territoriet.

– Men makt gir ikke nødvendigvis rett. Man må etter min mening finne et kompromiss hvor FN har en større rolle.

– Er det realistisk å tro at regimet overlever invasjonen?

– Denne type mafiaaktige regimer kan gå under jorda, og øve innflytelse uten formell makt. Det ser vi i Bosnia, mafiaen har nære bånd til lokale politikere, sier Barth Eide. Men:

– Jeg tror amerikanerne lykkes før eller siden. Sannsynligvis tar de livet av Saddam Hussein, eller arresterer han. Det er mulig at USA vinner krigen, men taper freden, som mange sier. Det finnes blant annet sjiamuslimske grupper som vil forsøke å få innflytelse

etter invasjonen.

– Dette er en utfordring for amerikanerne. For det er ikke irrelevant hvordan man vinner krigen, hvordan folket reagerer på deres framturen. Dette er ikke en klassisk invasjon. Hensikten skulle være regimeendring, hvor man skulle beholde infrastruktur og ressurser i samfunnet til å bygge det opp slik man ville. På en måte vinner amerikanerne en annen krig enn den de planla.

– Det er mulig å ha militær suksess og samtidig lide politisk nederlag.

– Hva ønsker så koalisjonen å oppnå med denne krigen?

– Det er et sammensatt spørsmål. For det første: man ønsker å begrense trusselen for masseødeliggelsesvåpen, selv om jeg ikke tror den faren er alt for reell. Større er vel faren for at Saddam Hussein kan skaffe slike våpen i framtida. Det viktigste er imidlertid å få til en demokratiseringsprosess i hele Midtøsten. Irak vil her være en nøkkel til en omfattende omveltning av det politiske landskapet i regionen. Et USA-vennlig Irak vil være en god start.

– Det tredje er oljen. Men det at det er det viktigste, og argumentet fra marxister om at dette er klassisk imperialism, er bare tull. Det USA derimot vil gjøre, er å sørge for en mer variert oljeveranse fra området. De vil svekke OPEC og Saudi-Arabias innflytelse på oljeeksporten i regionen. Det er teorien, men det kan vise seg å

bli motsatt. Selvsagt er det en del hensyn til oljefirmaer inne i bildet, men det er ikke hovedgrunnen.

– Til sist er mange i USA opprørt over Israels situasjon i Midtøsten. Av den grunn er det viktig å fjerne Saddam som en trussel mot Israel.

– Hvor lenge vil vestlige styrker måtte være til stede for å holde situasjonen under kontroll?

– I en eller annen form vil de være der ganske lenge. Det er vanskelig å spå, men all erfaring tilsier at slike operasjoner tar lang tid. I Bosnia snakket man først om ett år. Nå har man vært der i åtte. Tyskland var man i 40 år, men det var en veldig spesiell situasjon.

– Hva vil skje med kurderne?

– Kurderne er en viktig problemstilling for amerikanerne. Siden USA ikke fikk invadere Irak fra nord via Tyrkia, ble amerikanerne tvunget til å bruke kurderne som bakkestyrker i større grad enn planlagt. Det som kan skje med kurderne er at de kan bli sett på som svikere av irakerne etter krigen, nærmest som quislinger. Men de kan også bli sett på som heltedersom de bidrar til å fjerne regimet. Men dette kommer helt an på dommen i Irak etter invasjonen, hvordan folk reagerer på amerikanernes framturen. Kanskje vil mange snu om og støtte amerikanerne når de ser resultatet. Da kan kurderne få heltstatus.

Utopia
for 10 og 25 år siden

10 år siden

Hva vil skje med Hovedallmøtet? Oppslutningen til HAM, studentenes høyeste organ tyder ikke på stor interesse fra den menige student. På forrige møte var 100 personer til stede. Ingen er innstilt som ny studentrådsleder av mangel på kandidater, og krisen er fullkommen. Hvordan mangelen på ny studentrådsleder skal løses er ikke avklart.

Henta fra saken *Død over direktedemokratiet*.

25 år siden

Det nye forslaget til politivedtekter for Tromsø vil gi politiet myndighet til å innskrenke eller forby viktige sider ved politisk virksomhet etter eget for godtbeholdende. Argumentene for de nye vedtektene er at de må til for å "opprettolde alminnelig ro og orden" eller for å "trygge ferdselen". Det legges opp til at politiet må gi tillatelse for å kunne holde selskapseligheter for medlemmer av foreninger o.l.

Henta fra saken *Nye politivedtekter i Tromsø – et angrep på de demokratiske rettigheter*.

Bykrig

Betragtninger AUDUN RUNDBERG, Oslo-korrespondent.

Først en historie fra virkeligheten. Siden slutten av 70-tallet har en håndfull mennesker terrorisert et lite, oljeproduiserende land. Disse menneskene, med fremmede og særegne skikker, kom, så og ble værende i hovedstaden i dette landet. Midt i selve symbolet på

oljenasjonens enorme fremgang har disse samfunnsfiendtlige og motkulturelle individene tatt seg til rette.

Da Makta, som rå i dette landet, ble klar over de forferdelige konsekvensene tilstedeværelsen kunne få for det etablerte, brukte de ikke lang tid på å velge side. Motkultur er ikke kultur. Vold skulle tvinge menneskene vekk fra sin avvikende livsførsel, og Maktas beste venn, Snuten, tok på seg den tøffe oppgaven.

Innbyggerne i denne byen, til sammen noen hundre tusen mennesker, har nå i mer enn tjue år levd under en konstant frykt for

plutselig å havne mellom skuddlinjene. Fra den ene sida hagla småstein, fra den andre kom tåregassen flytende.

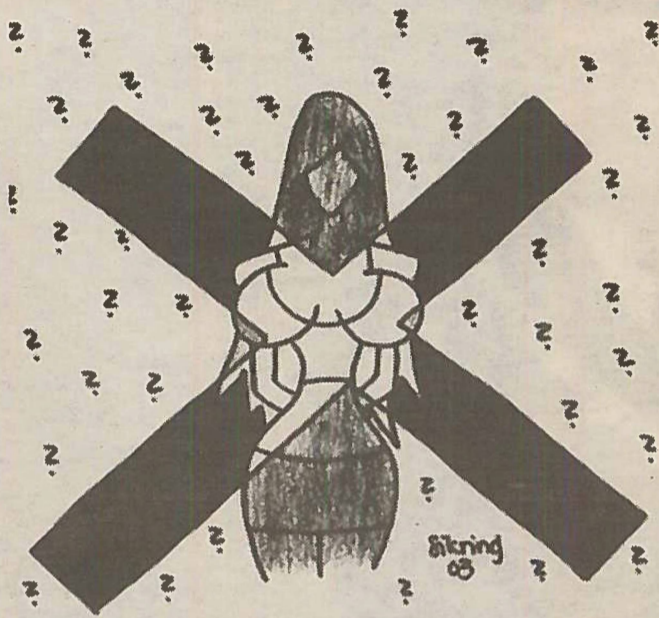
De mange harde kampene har fått stor oppmerksomhet. Av og til tier overskriftene, men plutselig blusser de opp igjen. Makta bestemmer når tida er inne.

Gang på gang er det nok. Nå skal Pilestredet 30C rives. Nå skal huset pusses opp. Nå skal Blitz ut. Der kommer bakkestyrkene.

Uvirkeligheten, her presentert i en epost fra Postbanken: *Får krigen i Irak konsekvenser for din fondssparing?*

Jeg lo litt. Og så gråt jeg.

Himmel eller helvete?

Louise Eek foreslår å forby salg av seksuelle tjenester. Et slikt lovforbud kan komme til å gjøre mer skade enn nytte.

Kommentar CALVIN KROGH

I Klassekampen den 24. mars kunne man lese et intervju med Louise Eek, journalist, forfatter, mastergradsstudent i sosiologi og tidligere prostituert. Intervjuet ble gjort i forbindelse med at hun var i Oslo for å tale under Kvinnefrontens landsmøte. Eek tar til orde for lovforbud mot kjøp av seksuelle tjenester i kampen mot *det moderne slaveriet*. Hun håper et slikt forbud vil redusere rekrutteringen av jenter til porno- og prostitusjonsbransjen. Hun ønsker med et forbud å ramme kundene – mennene med pengene som har all makt – og hevder at de som kjemper for kvinners rett til å selge kroppen sin går den patriarkalske ideologis ærend.

Utopi

Med sine syv år som prostituert har Eek utvilsomt et solid grunnlag for å mene noe om problemet prostitusjon og mulige løsninger på det. Men hennes kompetanse hindrer henne ikke i å fremme et forslag som virker lite gjennomtenkt, - ja rett frem irrasjonelt.

Det er irrasjonelt primært fordi det baserer seg på en utopi; *det prostitusjonsfrie samfunn*, og at et lovforbud vil gjøre seksuelle tjenester mindre attraktive for potensielle kjøpere.

I en debatt om prostitusjon er det nærliggende å trekke en parallell til norsk narkotikalovgivning, som baserer seg på utopien *det narkotikafrie samfunn*. Denne lovgivningen har ikke løst noen av de problemer den var ment å løse, den har derimot gjort situasjonen verre (et faktum man nekter å ta til etterretning, fordi det bryter med det rådende moralske imperativ i politiske kretser). Effekten av det eksisterende totalforbud mot kjøp, salg, besittelse og bruk av narkotiske stoffer er grovt sett at markedet overlates til aktører

som er villige til å ta en større risiko, som har ressurser til å drive distribusjon og salg i stor stil; med andre ord store kriminelle organisasjoner. Fordi narkotikamarkedet ikke er underlagt noen konstruktiv form for regulering kan disse organisasjonene selv regulere markedet – og det eneste som skjer hvis et større parti heroin blir beslaglagt eller en liga blir sprengt, er at prisen øker i takt med etterspørselen (som aldri vil forsvinne) slik at de gjenværende markedsaktører tjener mer penger. Den eneste positive effekten av norsk narkotikalovgivning er at man kan sysselsette flere personer i politi, rettsvesen, fengselsvesen og diverse andre etater og institusjoner.

Vil alltid være der

Et forbud mot kjøp av seksuelle tjenester vil sannsynligvis være et steg i samme retning, på samme måte som forbud mot hallikvirksomhet er det. Markedet for disse tjenestene er der og vil alltid være der (det er ikke uten grunn at prostitusjon kalles verdens eldste yrke), enten handelen foregår i åpenhet eller skjult. Forskjellen er at ettersom risikoen stiger for kjøperne, vil behovet for en mer fordekt handel melde seg. Det forutsetter en økt mobilisering fra de næringsdrivendes side, hvilket krever ressurser. Det er neppe for søkt å anta at det vil medføre mer hallikvirksomhet og mer av den vanvittig brutale handelen med kidnappede østeuropeiske jenter som allerede er et problem.

Det ville være atskillig mer konstruktivt om de politiske myndigheter (gjørne også aktivister av ymse slag) ville forsøke å se over de enkelte tragiske kvinneskjebner og se på de faktiske forhold i et større og mindre sentimentalt perspektiv. For det er ingen tvil om at Louise Eek har rett i svært mye (om ikke alt) hun sier om de

skjebner hun har vært vitne til. Og kanskje har hun rett i antakelsen om at et lovforbud mot kjøp av seksuelle tjenester vil redusere rekrutteringen av svenske eller norske jenter til prostitusjon og således forhindre tragedier. Men hva hjelper det, så lenge *jobben* må gjøres av *noen* og at disse *noen* i mange tilfeller vil være jenter som behandles ti ganger verre av sine *eiere* enn den jevne norske prostituerte risikerer i dag?

Ordnete arbeidsforhold

Så langt jeg kan se, vil en åpnere og mer liberal politikk ha større potensial til å gjøre situasjonen bedre, både for deprostituerte og for samfunnet generelt. I stedet for å skape en lovgivning som legger alt til rette for en rære, mer lukrativ forretningsvirksomhet for kriminelle organisasjoner, burde man tillate opprettelse av bordeller hvor denne type virksomhet kan skje i regulerte og verdige former. På denne måten vil man kunne redusere risikoen for overgrep og økonomisk utbytting av deprostituerte. Både deprostituerte, deres kunder og de øvrige omgivelser ville nyte godt av mer ordnete arbeidsforhold i bordeller; med bedriftshelsetjeneste, trygdeforsikring, fast lønn og andre goder som det eksisterende lovverk garanterer alminnelige arbeidstakere.

At Eek har gode intensjoner med sitt forslag betviles ikke, men det står for mye på spill i denne saken til at man bør tillate lettsindige analyser og løsningsforslag. Om det er ønskelig eller ikke er et irrelevant spørsmål; at prostitusjon forekommer i alle samfunn er en realitet som ikke lar seg undertrykke. Spørsmålet man bør stille seg er: hva kan vi gjøre for at denne realiteten forårsaker minst mulig lidelse og færrest mulig problemer for samfunnet?

Motstandskraft

Leder USA vinner ikke den krigen de planla å vinne, sier Espen Barth Eide. Irakerne har tydeligvis gitt amerikanerne større motstand enn noen, i alle fall Bush, hadde forventet ved invasjonens begynnelse. Fra å være en kamp mot terror, ble etter hvert hensikten med krigen omformulert. USA skulle gå i bresjen for å frigjøre det irakiske folk fra sin grusomme despot. Dette var en slags taktikk for å henstille det irakiske folk til ikke å gjøre for mye motstand, men vente til onkel Bush kom og reddet dem. Slik har det, som vi alle har sett, ikke gått. Krigen har dratt ut i alle dimensjoner; militære og sivile tap, kostnader, omfang og varighet. De 100 timene president Bush ymtet fram på om har forlenget gått. Det er ikke mulig at det amerikanske forsvaret virkelig trodde det ville bli utfallet. Er det virkelig mulig å være så naiv?

■ Greit, irakere flest vil ha Saddam Hussein fjernet. Men for en hver pris? Neppe. Når fremmede overmakter inntar landet ditt, dreper dine nærmeste, sprenger huset ditt i filler, veiver med det amerikanske flagget foran øynene på deg, da kjemper du imot. Naturlig nok. Vi skal ikke dra sammenligningen med andre verdenskrig for langt, men nordmennene som kjempet mot den tyske overmakten i 1940, hadde grunner til det. Nasjonal stolthet, nasjonalfølelse som kanskje de viktigste. De samme idealene vi i ettertid har hedret våre egne helter med.

■ Selvsagt har også irakerne sin stolthet i behold. De elsker sitt land like mye som *gutta på skauen* gjorde. Mange er villige til å dø for landet sitt, og i første omgang også for Saddam Hussein. Viljen blir ikke mindre når amerikanerne feilbomber og rammer sivile i så stor grad som vi har sett de siste dagene. Og enda har ikke det endelige slaget om selve Bagdad startet. Hvilke skjebner som venter tusener av irakere kan man bare forestille seg. Også amerikanske tap vil etter alt å dømme bli betydelig større enn man hadde sett for seg.

■ Nå vil det også med tiden vise seg om Irak har kjemiske våpen, noe amerikanerne hele tiden har hevdet uten å ville (eller kunne?) bevise det. Sitter Saddam Hussein på slike våpen, og trusselen og desperasjonen blir stor nok, kommer han nok til å bruke dem. Om ikke annet, så for å svi av sine siste kort på hånda. Han har ingenting å tape på det. Samtidig, dersom USA ikke finner slike våpen, og Hussein ikke bruker slike, hvordan skal man da i etterkant legitimere krigen?

■ Hvem som skal styre Irak etter at siste bombe har falt er et annet spørsmål. Her må FN ha en sentral posisjon for å sikre stabiliteten i landet og regionen rundt. Det er eneste måten et overgangsregime kan få en viss grad av tiltro i naboland som Saudi-Arabia, Iran og Syria.

9. april

I dag er det 63 år siden tyske styrker rykket inn i Norge. Tenk på det, og ikke la påskeferien fortrenge de lidelsene vi vil få presentert fra irakiske sykehus i dagene fremover. God ferie!

Stor stas for

SENJAVÆRING: Ottar Brox står på pensumbøkene til mange studier over hele landet. – Det er en stor ære for meg at mitt arbeid blir så høyt verdsatt ved den største utdanningsinstitusjonen i landsdelen jeg har vokst opp i, sa Brox i sin takketale. her overrekker rektor Jarle Aarbakke han beviset på at han er æresdoktor ved UiTø.

28. mars feiret Universitetet i Tromsø sitt 35-års jubileum med brask og bram. Samtidig fikk Ottar Brox, Tor Hagfors og Erica-Irene Daes sine æresdoktorbevis.

STASELIG: På rekke og rad venter æresdoktorene på å få sine hederbevisninger. Fra venstre: Gerd Bjørhovde, Ottar Brox, hovedtaler Narve Bjørge, Erica-Irene Daes, Tor Hagfors og direktør Arne Benjaminsen.

FN-EKSPERT: Erica-Irene Daes mottok sin ærestittel med stor takk. Hun ble utnevnt på bakgrunn av hennes innsats for menneskerettigheter og urbefolkninger.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Nøyaktig 35 år etter at vedtaket om et universitet i Tromsø var unnagjort på Stortinget, ble jubileet markert i Lysgården på Medisins- og helsefagsbygget. Størst spenning knyttet det seg til de fire æresdoktorene. Nawal el Saadawi var den eneste som ikke hadde mulighet til å komme til Tromsø i denne omgang. Den egyptiske legen vil få sin æresbevisning 27. august i høst i forbindelse med åpningen av det akademiske året.

Takket Tromsø Museum

I tur og orden ble Erica-Irene Daes, Tor Hagfors og Ottar Brox tildelt sine titler. Senjaværingen Brox ble foreslått av Institutt for planlegging og lokalsamfunnsforskning

for sitt tverrfaglige engasjement og forskningsarbeid. Mange av arbeidene hans står i dag på pensumlistene over hele landet. Også i utlandet er han anerkjent. Han var ansatt ved UiTø som professor fra 1972 til 1984.

– Hadde flere av hans bøker vært skrevet på engelsk, ville han antakeligvis vært enda mer populær i utlandet, sa Toril Nyseth, instituttleder ved instituttet.

– Det er en stor ære for meg at mitt arbeid blir så høyt verdsatt ved den største utdanningsinstitusjonen i landsdelen jeg har vokst opp i, sa Brox i sin takketale.

– Jeg må takke min far, Arthur Brox og Tromsø Museum. Jeg har også vært veldig fornøyd med arbeidsgiverne mine opp gjennom tidene, sa han.

Håper på fred

Rektor Jarle Aarbakke holdt en innledende tale. Han har tidligere ikke villet ta stilling til krigen, men lot det skinne gjennom hva han mener i sin tale til forsamlingen.

– Universitetstanken var første gang framme i 1918. Da raste første verdenskrig. Så kom vedtaket om universitetet i 1968, i skyggen av Vietnam-krigen. Når vi i dag feirer 35 års-jubileum kriger USA og Storbritannia mot Irak. Jeg håper at verden i 2018, når det er 50 år siden 1968, har kommet videre med vår evne til å løse konflikter, og krig har gått ut på dato.

– Jeg ser frem til et 50-års jubileum med fred på jorden. Også Stud.mag-undersøkelsen ble belyst.

– Det er en glede å være leder

for et universitet som skærer så godt som vi gjør på en slik undersøkelse, sa Aarbakke.

Gi rom for drømmene!

Aarbakke, som er doktor i medisin, kom også med ytringer om situasjonen for UiTø i fremtiden.

– Jeg er dypt bekymret for om man har midler til å gjennomføre kvalitetsreformen som er planlagt. – Hvis vi ikke har penger, hva skal vi da med frihet? spurte han.

Samtidig hyllet han de nå godt voksne personene som stod og holdt basar i Balsfjordgata i 1960 til inntekt for et universitet i byen.

– Jeg vil ikke oppfordre folk til å arrangere basar i Balsfjordgata. Men at ånden er der, det er det viktigste, sa Aarbakke.

Hovedtaler for dagen var historiker Narve Bjørge. Han

redegjorde for det historiske perspektivet i UiTø's historie, men kom samtidig med kritikk av norsk utdanningspolitikk, hva staten i større og større grad overlater styringen av universitetene til markedet.

– Det er viktig at vi ikke konkurrerer oss i hjel her i dette vesle landet vårt, sa han.

Et lite hjertesukk ble det også plass til mot slutten av talen:

– La oss ikke slutte å lytte til hjertets stemme, heller ikke utdanningspolitikk, sa Bjørge.

– Det er synd dersom høye og faste, målbare resultater blir sjølv målet med utdanninga og livet. La oss håpe det blir rom for drømmene også, poengterte han.

irsdagsbarnet

HØYTIDELIG: Både før og etter seremonien var det akademisk prosesjon. Rektor Jarle Aarbakke leder her an sammen med æredoktor Daes. Bak ser vi blant andre Arne Benjaminsen og Ottar Brox.

MORSOM: – På den tiden jeg studerte her i byen var Tromsø bare bonde-land, sa Tor Hagfors i sin takketale. **Foto EIRIK LINAKE BERGLUND**

MIDT I MELLOM DITT OG DATT THYHOLDT PROSJEKTET

**TBBL
HAR GJORT
DET ENKELT
FOR DEG!**

Salget er i gang!

22 moderne leiligheter midt mellom byen og Breivika!

På vei til jobb? En snar tur på byen – eller rett og slett på café med gode venner? Vi tror Thyholdt Prosjektet er perfekt for deg som har en aktiv hverdag. Med adresse Stakkevollvegen 98 beliggende sentralt i Tromsø's travle infrastruktur, er ikke tilgjengelighet noe du trenger å frustrere deg over. Kollektivtilbudet virker nesten å være tilrettelagt for nettopp deg!

22 moderne leiligheter med praktiske planløsninger. 2-roms på 45 kvm, 3-roms på 68 kvm. Garasjeplass, heis og balkong får du også - det skal være enkelt å bo i TBBL-leilighet!

Telefon: 77 60 32 25

www.thyholdt-prosjektet.no

- **Innskudd fra 386.000,-
Inntil 100% finansiering -
kun kr 50.000,- i krav til
egenkapital!**
- **Moderne byleiligheter -
midt mellom Breivika og
byen!**
- **Bestem prislappen og
husleia selv - jo større
innskudd, jo lavere hus-
leie!**

Stavanger nærmere universitet

Høgskolen i Stavanger har fått godkjent en fjerde og siste doktorgrad innenfor spesialpedagogikk. Dermed er kravet for å kunne få universitetsstatus oppfylt, og en søknad vil bli sendt til sommeren. Til syvende og sist er det Hans Majestet Kongen som tildeler en slik status. Dermed ligger Stavanger foran skjemaet til å bli universitet i 2005. Også Høgskolen i Bodø jobber mot en universitetsstatus i 2005, men mangler blant annet flere doktorgrader.

Universitas med kjempesnell

Studentavisa Universitas i Oslo vil gå med et underskudd på 350.000 kroner for 2003, melder avisa. Årsaken skal være vanskelige tider i annonsemarkedet og et regnskapssystem som ikke fanget opp det voksende underskuddet før det var for sent. Dermed må leserne belage seg på en styggere og tynnere avis med flere annonser enn tidligere. Underskuddet skal dekkes av egenkapitalen. – Informasjonsverdien blir som før, men det blir ikke så slående vakkert, sier redaktør Bjørn-Egil Mikalsen.

Landets beste lærerutdanning

Universitetet og Høgskolen skal lage en felles lærerutdanning fra høsten 2004. Målet er klart: – Det vil bli den beste lærerutdanningen i landet, mener rektorene Jarle Aarbakke og Ulf Christensen.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Universitetet og Høgskolen konkretiserer i disse dager planene om en fremtidig sammenslåing av de to institusjonene til én enhet. Første konkrete og viktige steg på veien er å tilby studentene som kommer til Tromsø en felles lærerutdanning basert på bachelorgrader fra HiTø og mastere fra UiTø.

– Vi har de beste forutsetningene i landet for å utdanne lærere. Ingen andre har et bredere tilbud. Vi vil kunne utdanne lærere innen musikk, førskole, allmennlærer, praktisk estetiske fag og alle de forskjellige mastergradene Universitetet kan tilby, sier rektor ved Høgskolen, Ulf Christensen.

Frist til 1. november

Hensikten er at de to institusjonene skal samarbeide – ikke konkurrere.

– For vår del er intensjonene klare: Våre elever vil få et bredere utdanningstilbud. Vi vil være komplementære til hverandre. Det er viktig å få fram at Høgskolen og Universitetet ikke er konkurrenter, mener Christensen.

Det er satt ned et utvalg som skal utrede sammenslåingen av lærerutdanningen. Utvalget består av tre personer fra HiTø, fire fra UiTø og en sekretær fra UiTø. Dekanene fra humanistisk, matematisk- naturvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig fakultet, samt lederen for PLP-representanter storebror UiTø. For HiTø sitter dekaner fra lærerutdanninga og kunstfag. Utvalget har en frist til

GLADE GUTTER: Rektorene ved Universitetet og Høgskolen vil lage den beste lærerutdanningen i landet sammen. – Dette er en slags stille revolusjon i lærerutdanningen, mener Jarle Aarbakke (til venstre). Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

1. november med å levere en foreløpig rapport. Mandatet til utvalget er å utrede mulighetene for en felles lærerutdanning og utrede og vurdere de organisatoriske rammevilkårene for en slik. Dersom alt går etter planen, vil man kunne tilby en integrert utdanning fra høsten 2004.

Stille revolusjon

Ingen andre steder i landet har lignende planer blitt iverksatt.

– Dette er planer med betydelige dimensjoner. En slags stille

revolusjon i lærerutdanningen, mener rektor ved UiTø, Jarle Aarbakke.

– Vi skal snu på alle steiner og lage en helt ny type lærerutdanning. Lærerutdanningen er noe av det viktigste vi har. Uten en god lærerutdanning får vi ikke ønsket kvalitet på samfunnet i framtiden.

Og viktigheten av dette i planene om sammenslåing er ikke til å ta feil av.

– Dette står absolutt høyest på dagsorden, sier Aarbakke.

Vil trekke flere studenter

Dekan ved Avdeling for lærerutdanning ved HiTø, Andy Sortland ser fordelene med en sammenslåing.

– Vi har gode forutsetninger siden vi vil kunne dekke hele spekteret fra barnehage til universitets- og høgskolenivå. Vi har allerede et godt samarbeid. Det er viktig å se at vi er likeverdige partnere, og ikke konkurrenter, mener han.

– Vi vil at studenter skal velge studentbyen Tromsø fordi vi kan

tilby den beste utdanningen, uttaler Jarle Aarbakke.

– Konkurransperspektivet er viktig her. Håpet er at det vil tiltrekke flere studenter til byen, forklarer Ulf Christensen.

Hvilke tilpasninger som skal gjøres fra hver part før et samarbeid er klart, vil utvalget se på framover. Men et av målene med sammenslåingen er blant annet å øke kompetansen på realfagslærere. Også til høyere utdanning.

Vil starte opp igjen Studieringen

STUDIERINGEN: Studentsamfunnet og utenriksminister Yemi Awoyemi vil gi studentene rabatt.

Studentsamfunnet vil blåse nytt liv i Studieringen etter at Tromsøstudentenes Idrettslag tidligere i år valgte å legge ned tilbudet.

Tekst KJARTAN HABBESTAD
Foto MARKUS BRUUN

Ordringen som har sikret tromsøstudentene rabatter ved en rekke av byens bedrifter ble inntil nylig drevet av Tromsøstudentenes idrettslag (TSI). Idrettslaget la ned Studieringen på grunn av dårlig økonomi til å administrere tilbudet. Nå vil Studentsamfunnet starte opp igjen ordningen.

– Prosjektet er ennå i startgropa, men vi håper å ha ting på plass før sommeren, sier utenriksminister i Studentsamfunnet Yemi Awoyemi.

I utgangspunktet ser man for seg å starte opp igjen konseptet uten de store endringene. Samtidig vil ikke nødvendigvis alle

avtalene som fantes da TSI drev Studieringen, videreføres.

– Vi håper å få med flere bedrifter som er mer aktuelle for flere studenter. Avtalene TSI hadde var mye knyttet til idrett. Vi ønsker kanskje et bredere tilbud, sier Awoyemi.

Utenriksministeren tror ordningen kan være med på å synliggjøre studentsamfunnet.

– Vi håper å profilere Studentsamfunnet med dette. For få vet hva samfunnet er og driver med. Vi vil vise at vi er her og arbeider for studenter og studentvelferd.

Man har også sett på muligheten med å gi medlemmer av studentsamfunnet ytterligere rabatter, eventuelt avhengig av tilhørighet til ulike medlemsgrupper. Men

dette er foreløpig ikke avgjort.

Studentsamfunnet vil i første omgang forsøke å drive ordningen som et prøveprosjekt på et år, før så å evaluere.

– Hvorfor kan studentsamfunnet drive ordningen når TSI ikke klarte det?

– Det er synd at TSI ikke ønsket å drive den videre. Vi tror i utgangspunktet at den går an å få til å fungere. Vi er ikke interesserte i et tapsprosjekt og må lage en mer attraktiv ordning. TSI har vært veldig samarbeidsvillige med dette arbeidet, og uten det hadde hvert fall ingenting skjedd, forteller Awoyemi optimistisk.

Medieseminar på NFH

Sammen med Troms journalistlag arrangerer Norges fiskerihøgskole seminaret Fokus på fiskeriforskning onsdag 23. og torsdag 24. april. Målgruppa er journalister, journaliststudenter og informasjonsmedarbeidere, og har som hensikt å melde NFH på i samfunnsdebatten igjen. Bakgrunnen er blant annet kritikken NFH ble blitt utsatt for fra media i fjor, men først og fremst å oppdatere journalister på fiskepolitikk, skriver Tromsøflaket.

Utopia presiserer

I saken "Sløvest i klassen" i siste utgave ønsker vi å presisere at overskriften ikke sikter til klassen til studentene på bildet. Med "klassen" menes utvalget fag spurt i undersøkelsen. Personene blir brukt som representanter fra en klasse som svarte på den nevnte undersøkelsen, der det kom frem at klassen i gjennomsnitt bruker lite tid på studier. Det derimot ikke dekning for å påstå at personene på bildet er sløve. Vi beklager eventuelle misforståelser dette har medført.

Kulturfordelingen:

Driv tildelt 60.000 kroner

Kommunen har fordelt 2,6 millioner til forskjellige kulturtiltak i byen. Det resulterte i 60.000 til Driv. – Den beste nyheten jeg har fått på lenge, sier styreleder Haakon Nordrum.

Tekst EIRIK LINAKER
BERGLUND

Totalt fikk kultursjef Kåre Sørensen inn 177 søknader om støtte på til sammen ni millioner kroner. Flere studentrelaterte tiltak søkte, deriblant Driv. Driv sendte inn totalt fire søknader, og fikk tilslag på en av dem. En om støtte til Mørketidsfestivalen som ikke innvilget, blant annet fordi programmet ikke er klart enda. I tillegg ble en søknad om støtte til bursdagsfeiringa til studenthusets 3-årsdag avslått.

Den søknaden som ble innvilget gjaldt støtte til den ene av de to Norgesnettscenene. I tillegg søkte styreleder Haakon Nordrum om støtte til å visualisere konsertene på Driv ved hjelp av permanente storskjermer. Dette prosjektet fikk ikke støtte i denne omgang, men kommunen vil vurdere støtte underveis dersom prosjektet kommer igang.

Glad Nordrum

Styreleder Haakon Nordrum var en glad styreleder når nyheten kom.

– Det er den beste nyheten jeg har fått på lenge. Dette viser at kommunen er villig til å støtte oss, og at de ser en verdi i det vi gjør.

Det har vært lagt ned mye arbeid i å få kommunen med.

– Jeg har fokusert på forholdet til kommunen siden jeg ble ansatt. Vi har brukt media og hatt en del møter med kultursjef Kåre Sørensen.

Tidligere år har ikke Driv blitt avsett med mange kronene. I fjor kom det 15.000 kroner fra kommunen inn på kontoen, mens det året før ikke kom noe som helst.

– Vi er kjempeglade. Dette er et steg i riktig retning. Nå håper vi at kommunen også vil støtte mer på driftssida. Det burde være i kommunens interesse å støtte de arrangementene og støttespillerne vi har, sier Nordrum.

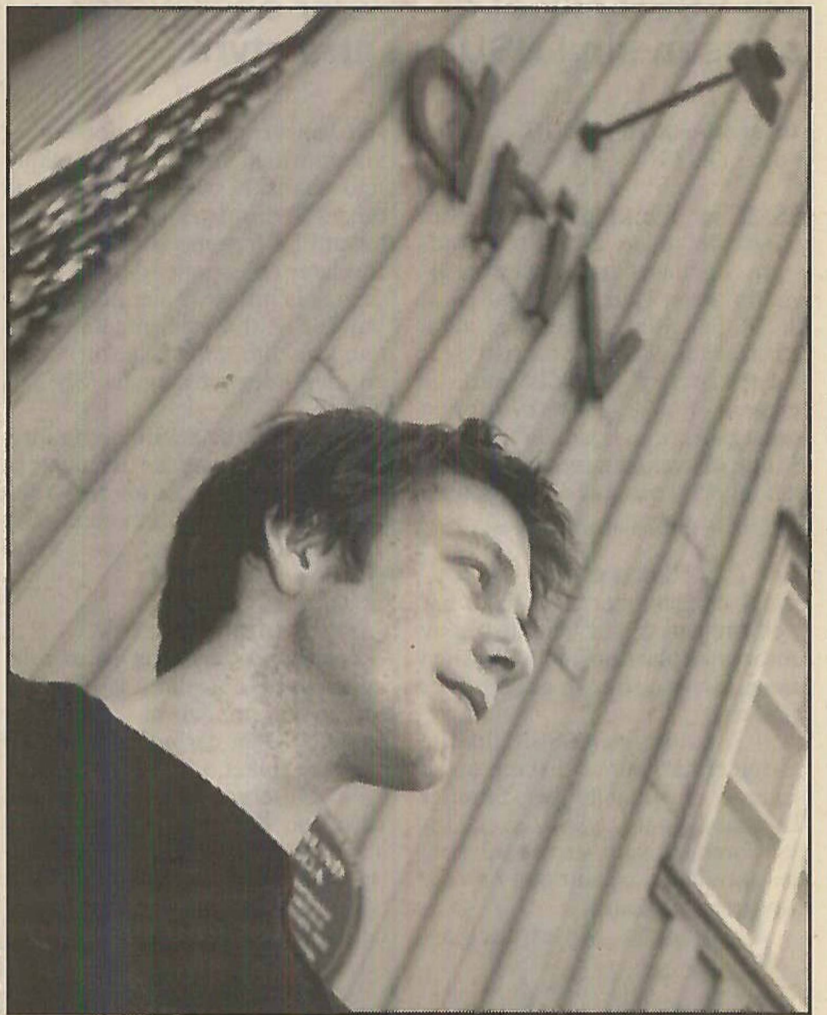
SSSR og Studentrevyen fikk

Også SSSR – Sámi Studenttaid Searvi Romssas søkte om støtte på 35.000 til gjennomføringen av jubileet. De fikk innvilget 10.000, men leder Sigbjørn Skåden er likevel fornøyd med det.

– Vi fikk nok til å gjennomføre arrangementet, mer kan vi ikke forvente. Det er uansett bra at kommunen i det hele tatt bevilger penger til samiske tiltak, mener han.

Studentrevyen søkte om midler til produksjon, og fikk bevilget hele søknaden på 25.000 kroner. Også Tromsø Studentsangforening kan jubile etter at de vil motta de 4.000 kronene de søkte om for å arrangere korhelga for en tid tilbake.

GLAD: Styreleder på Driv, Haakon Nordrum, er meget glad for at kommunen viser interesse for å støtte Driv. Arkivfoto EIRIK L. BERGLUND

Ikkje ut av Nettverk mot krig

Eit fleirtal av medlemne vil at Studentstyret skal melde seg ut av Nettverk mot krig, men fleirtal er ikkje nok. Studentstyret er framleis medlem.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Det var på førre studentstyremøte at forslag om Studentstyret skal melde seg ut av organisasjonar som ikkje driv med studentrelatert arbeid vart fremma. I forslaget var det gjort unnatak for humanitære og upolitiske organisasjonar. Dette ville ført til utmelding av Nettverk mot krig, ein organisasjon som ikkje er studentrelatert, heller ikkje humanitær eller upolitisk. Forslaget vart stilt av eit einstemning Arbeidsutval.

Tolv representantar i Studentstyret støtta forslaget, åtte var

imot, og tre var avholdne. Det var altså fleirtal for vedtaket, men kontrollkomiteen i Studentstyret tolka regelverket slik at det måtte 2/3 fleirtal til for at vedtaket skulle gjelda. Dette fordi eit vedtak om å melde Studentstyret ut av overnevnte typar organisasjonar, ville gå imot eit tidlegare vedtak som lød: *Å melde Studentstyret inn i Nettverk mot krig.*

Både tidlegare studentstyreleiar Tor Arne Morskogen og nåverande leiar Fredrik Kvensjø, begge moderat liste, har jobba for å melde Studentstyret ut av Nettverk mot krig.

I Utopia for ein måned sidan uttalte Kvensjø at ein del ekstreme organisasjonar er med i Nettverk mot krig, og at mange meiner det er uheldig at dei skal vere medlem på vegne av studentane. Nettverket tar heller ikkje opp studentrelaterte saker.

– Av den grunn er det kanskje ikkje lenger like naturleg å vere medlem, uttalte han då.

Ein skuffa Kvensjø seier i ein kommentar til det siste vedtaket:

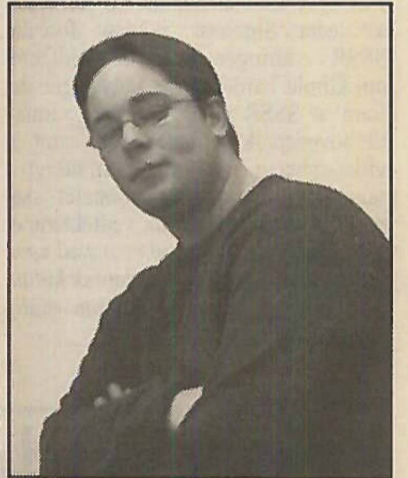
– Eg såg helst at vi fekk fleirtal for forslaget. Mi haldning er at Studentstyret ikkje bør melde seg inn i organisasjonar som ikkje tar

seg for seg studentrelaterte saker.

Han er derimot positiv til at Studentstyret skal støtta studentars kamp i andre land, noko som også framgår av Studentstyrets arbeidsprogram.

– Dette er ei riktig grunnhaldning, seier han.

SKUFFA: Studentstyret er framleis medlem av Nettverk mot krig. Studentstyreleiar og representant for Moderat liste, Fredrik Kvensjø er skuffa. Arkivfoto EIRIK L. BERGLUND

5 om saken

Hva syns du om at Studentstyret fremdeles er medlem av Nettverk mot krig på vegne av alle studentene på universitetet?

Cecilie Mathisen (22)
Grunnfag psykologi

– Det er ikke helt riktig at alle skal være medlem, og at vi ikke får et valg er feil.

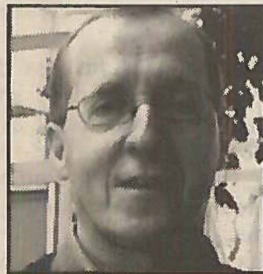
Erlend Hyklerud (23)
Pedagogikk og sosialantropologi

– Det er ikke helt greit, det er vel opp til hver enkelt, og ikke opp til styret.

Ingrid Bull-Njaa (23)
Grunnfag latin

– Det er helt greit for meg, men folk burde få mene hva de vil.

Arnfinn Heitman (60)
Innkjøper ved Universitetet.

– Hvis man er veldig i mot krig i Irak, så burde man være i mot den på alle måter egentlig.

Hilde Vebeke Ersten (32)
Fransk grunnfag

– Jeg syns det er kjempeflott. Følger litt med på det på tv og radio. Har ingenting i mot det.

Universitetene blir ikke aksjeselskap

Utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet gir klar beskjed til alle som frykter at universiteter og høgskoler skal bli aksjeselskaper i fremtiden. – Det er under ingen omstendighet aktuelt å omdanne utdanningsinstitusjonene til aksjeselskaper. Utredningsarbeidet som nå pågår om tilknytningsformen for disse institusjonene, er en ren oppfølging av Kvalitetsreformen, sa hun under landsmøtet til Studentenes Landsforbund 27. mars.

Renta ned til 6,8 prosent

Den flytende renta i Lånekassen går fra 1. juli ned fra 8,0 til 6,8 prosent, melder Lånekassen. Fastrenta er som kjent 5,9 prosent for tre års binding, og 6,0 for fire års binding. Fristen for å binde renta er 10. april. Binder man ikke renta nå, får man en ny sjanse om tre nye måneder. Dersom man ønsker forutsigbare utgifter på lånet, er det et gunstig tidspunkt å binde renta. Gjør man ikke det, vil renta følge svingningene i markedet ellers.

Misfornøyd med NSU

En komite i NSU har foreslått å degradere SSSR slik at de mister observatørplassen sin i NSUs sentralstyre.

Tekst MARKUS BRUUN
Foto OLLIS

SSSR ser mørkt på å miste sin observatør plass i NSUs sentralstyre. Forslaget som setter observatørplassen i fare, er bygd på at SSSR har vært for dårlige til å utnytte muligheten de har hatt og at det er såpass få særskilte samiske saker at en ikke kan se hvorfor en særorganisasjon skal ha plassen. Skulle det være en særskilt samisk sak vil NSU bringe SSSR inn for å diskutere saken.

Viktig plass

SSSR er klar over at de ikke har vært flinke nok til å benytte seg av observatør plassen sin i NSU, men mener det er urimelig at de mister plassen.

– For tiden har SSSR for lite ressurser til å kunne diskutere alle saker av nasjonal kaliber, forteller Thomas Nygård. SSSR er en studentforening som drives ad hoc, der aktiviteten går litt opp og ned, fortsetter Nygård.

– Gjennom observatørplas-

sen kan vi legge frem forslag og komme med innspill til forskjellige samiske saker, men hvis vi mister den, mister vi også muligheten til å fremme våre meninger, forklarer en oppgitt Nygård.

– Selv om NSU sier de vil kalle inn SSSR til å være med å diskutere særskilte samiske saker, er det en sterk degradering av SSSR i NSU.

– Burde ikke SSSR, som representerer de samiske studentene rundt om i landet, få lov til å være med å avgjøre hvilke saker som er særskilt samiske? spør Vidar Andersen.

Tuftet på to folk

– Landet vårt er tuftet på to folk, og når NSU foreslår å ta observatørplassen fra det samiske, viser det at NSU tar dårlig hensyn til det samiske folket, forklarer Nygård.

– Observatørplassen er gull verdt når det er ressurser nok til å kunne bruke den på en ordentlig måte, forklarer Nygård. Hvis SSSR skulle miste plassen ville det helt sikkert være veldig van-

skelig å få den tilbake. SSSR burde heller bli oppgradert og få en plass i NSU med lik status som andre.

– SSSR har aldri hatt noen særlig stor støtte i NSU og har kanskje blitt holdt

litt nede, noe som for øvrig observatørplassen tilsier, begynner Nygård. Å komme til NSU sentralt og prøve å overbevise 120 stykker med en observatør plass er ingen lett oppgave, og spesielt ikke når en snakker på vegne av de samiske studentene i Norge, poengterer Nygård.

Rimelig forslag

Torsten Fjeldet Lunde, leder for utvalget som har foreslått å ta observatørplassen fra SSSR,

SKEPTISK: Tomas Nygård og Vidar Andersen er svært kritiske til forslaget fra NSU.

stiller seg uforstående til SSSR misnøye.

– Vi ser ikke noe grunnlag for at SSSR skal beholde observatørplassen, forteller Fjeldet Lunde. Det er så få samiske saker et det ikke er noe grunnlag til å gi en særorganisasjon som SSSR en observatørplass i NSU.

– Skulle det komme noe særskilte samiske saker vil SSSR bli invitert til høringsrunder, forklarer han.

– Vi er ikke interesserte i å

degradere SSSR, og ser på særorganisasjonen som samarbeidspartnere som vi vil ha kontakten med.

– Slik jeg kan se det er ingen grunn til at SSSR skal ha noen observatørplass, og jeg kan heller ikke se at en eventuell observatørplass vil ivareta SSSR på en bedre måte.

Etterlyser samisk profil

Den samiske studentforeninga i Tromsø, SSSR, etterlyser en klarere samisk profil i Studentsamskipnadens barnehager.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

I et brev til Samskipnaden, formulert av leder Sigbjørn Skåden, foreslår SSSR endringer i SiTøs vedtekter om Gimle barnehage. I brevet går det fram at SSSR ønsker å gjøre samisk til hovedspråk i barnehagen, samt at virksomheten skal være forankret i samisk kultur og at personalet skal være samisktalende. Slik vedtektene er nå, heter det at *virksomheten skal være forankret i samisk og nordnorsk kultur. Personalet skal så langt som mulig være samisktalende.*

Bevarer språket

Dette innebærer at det, i henhold til SSSRs forslag, bare skal tildeles plass til barn som snakker samisk daglig. Dette gjelder den ene avdelingen, *Ormen*, eller *Gearpmas* som det heter på samisk. Samtidig understreker SSSR at det er viktig at samer med nordlule- og sørsamisk dialekt står likt ved tildelingen. SSSR mener disse tiltakene er viktige for å bevare, beskytte og videreutvikle det samiske språket.

Ser problemet

– Samskipnaden sin samiske barnehageprofil er for dårlig. Man klarer ikke

å møte de behovene samiske barn og foreldre har, mener Sigbjørn Skåden.

Skåden er likevel klar på at det virker som om Samskipnaden tar dette på alvor.

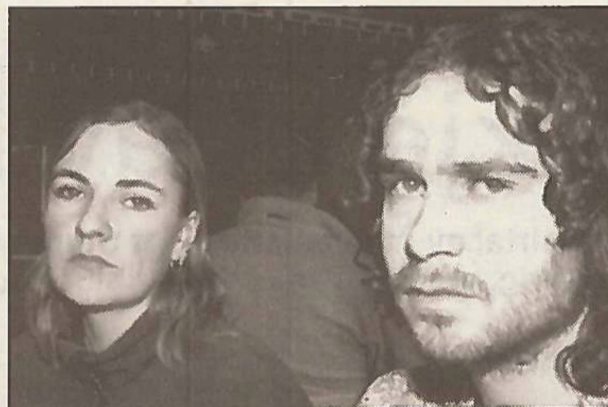
– Det samiske tilbudet er for gammelt her i Tromsø. Samtidig er det ganske store endringer vi foreslår, det må taes opp i styret. Vi kan ikke forvente ei omvelting bare ved å knipse i fingrene heller. Likevel vi håper og tror at Samskipnaden ser problemet fra vårt ståsted, og gjør noe med det, forklarer Skåden.

– Det burde være en selvfølge at Samskipnaden har ei rein samisk for-

ening, mener leder i Samisk Foreldrenettverk, Maja Gran Erke.

Styreleder i Samskipnaden, Truls Boholm, tar problemet på alvor.

– Dette er en sak vi kommer til å se på og få gjort noe med. Universitetet skal jo være et samisk universitet, og da må vi følge opp, sier han. I brevet antyder SSSR at saken bør behandles før søknadsfristen til neste opptaksrunde i

FORSLAG: Sigbjørn Skåden og SSSR vil gjøre samisk til hovedspråk i Gimle barnehage.

Foto EIRIK L. BERGLUND

barnehagene er, det vil si 15. april. raskt er det imidlertid ikke mulig å gjøre noe, mener Boholm.

– Nei, det er umulig å få gjort det så raskt i en så stor bedrift som vi (SiTø red.anm.) er.

Forskande studentar

Denne syntaksleseggruppa viskar ut forskjellen mellom forskning og undervisning.

Tekst TONE N. SLOTSVIK

Gruppa vert arrangert av engelsk og lingvistikk for dei som er interesserte i å lese nyare artiklar om syntaktisk teori. Den starta som ei gruppe der ein las og diskuterte artiklar om slaviske prefiksar. Men då studentane kom med kritiske merknadar til det dei las, fant gruppa ut at dei måtte begynne å skrive artiklane sjølve. Kvar veke legg ein student fram sin eigen artikkel. Slik lærer dei gjennom å forske, samstundes som dei andre kan få nytte av det kvar enkelt bidrar med.

Dei som er med i syntaksgruppa kjem frå fire forskjellige konti-

nent, og har kjennskap til mange ulike språk. Det er ein fordel når ein skal analysere korleis språk er oppbygd.

– Me har bestemt oss for å fokusere på dei slaviske språka, mellom anna fordi fleire av studentane er frå land i Aust-Europa og har slaviske språk som morsmål, fortel Peter Svenonius, som er professor i engelsk.

– Studentane får ingen vekttal, men har stort utbytte av det likevel, fortsett Svenonius. Sist gong gruppa møttast skapte Natasa Milecevic sin presentasjon av prefiksar i det serbo-kroatiske språket livlege diskusjonar og ein intern konkurranse om kva for eit språk

som har flest prefiksar i eitt ord. Bulgarsk gjekk av med sigaren med ordet za-iz-po-na-pre-raz-pro-dam (!). Ordet tyder noe i retning av "begynn å selge mange ting til mange forskjellige menneske (fullstendig)". Det kunne virke som om dei to professorane fekk like mykje nytte av foredraget som studentane.

– Er dette ein form for undervisning andre fag burde nytte seg av?

– Ja, på fag der studentane har nok kunnskap til å samle og analysere ny data er dette absolutt ein god idé, seier Svenonius.

– No er det studentane som skyv forskingsfronten fram.

Dette er ein forskningsmodell vi har lyst å innføre i CASTL.

CASTL er ei forkorting for Center for Advanced Study in Theoretical Linguistics, og fekk nyleg tittelen *Senter for fremragende forskning*.

FORSKAR: Disse studentane fant ut at artiklane dei las var for dårlige, difor starta dei med å forske på språk på eigen hand.

Foto TONE N. SLOTSVIK

Lengre semester – kortere ferie

Studenter er ofte vant med lange og late sommerferier. Denne sommeren blir nok kortere for de aller fleste. I henhold til Kvalitetsreformen skal, som kjent, semestrene gjøres lengre, og til høsten starter de aller fleste studiene opp allerede 11. august. For studenter på feltkurs vil datoen variere noe. 19. desember er siste dag for jul, og oppstart 7. januar etter nyttår 2004. Ordningen kan kanskje virke noe brutal for de mest innkorporerte studentene, men skal etter sigende være til alles beste.

Husk frist for valg av studieprogram!

Fristene for å velge hvilket studieprogram man skal innpasses i fra høsten, nærmer seg. Dette gjelder studenter som allerede er immatrikulert ved Universitetet. For studenter ved Samfunnsvitenskapelig fakultet er fristen satt til 25. april. Ved Fiskerihøgskolen er fristen førstkommande fredag, 11. april. For jusstudenter er fristen allerede gått ut. Humanistisk fakultet har satt fristen til 2. mai. For mat.nat gjelder det å svare så raskt som mulig.

Knytter brede bånd

Universitetet og Høgskolen satser sammen med Uninett, Troms Fylkeskommune, Tromsø Kommune og UNN på et felles høykapasitets fibernett i Tromsø.

Tekst EIRIK LINAKE BERGLUND

Uninett er en leverandør av teletjenester som holder til i Trondheim. Nå har Troms fylkeskommune etablert og bevilget 250 millioner kroner til prosjektet *Bredbåndsfylket Troms* som skal sikre høyteknologiske nettløsninger for hele fylket. Prosjektet er et av to pilotprosjekter i landet, det andre er i Nord-Trøndelag. Planene ble lagt frem for pressen 31. mars.

Utvidet kapasitet på UiTø og HiTø

I første omgang er det Tromsø det satses på. Fiberringen som skal legges på øya vil være klar fra høsten av, og sikrer de involverte partene høyhastighets kommunikasjonslinjer. Det betyr blant annet et svært moderne tilbud til ansatte og studen-

ter ved Høgskolen og Universitetet. Også grunnskolene vil nyte godt av satsingen. Samarbeidspartnerne skal eie fiberringen i fellesskap, og hver enkelt kan etablere sine egne nett tilknyttet nettverket.

– Det er jo fantastisk at skoleelevene vil få samme tilbud som forskere. Dette vil i tillegg spare oss for store summer på sikt. Tenk at vi i kommunen for bare tre år tilbake satt og ønsket oss Internett-tilkobling, og nå dette. Eneste problemet nå er at vi kanskje vil ha for dårlige maskiner, humret ordfører Herman Kristoffersen.

Spart inn på fire år

Høgskoledirektør Benjamin Schei la vekt på den utvidede kapasiteten dette medfører.

– Vi er veldig glade for dette prosjektet på Høgskolen. Vi har behov

for et godt oppdatert bredbåndstilbud. Dette vil gi oss en betydelig større kapasitet enn vi har nå, og vil gi oss mulighet til å formidle store mengder data.

Traséen som skal graves er totalt 20 kilometer lang. 28 kilometer kabel skal legges ned. Men det er ikke snakk om å grave en helt ny trasé, gamle kabelgrøfter vil bli utnyttet.

Prosjektet består av fire faser. I første fase vil *prioriterte adresser* på Tromsøya få tilgang til bredbånd. Det vil i første rekke si kommunen, HiTø, UiTø, UNN, fylkeskommunen med underliggende enheter. Dette skal være på plass i løpet av høsten. I andre fase står resten av bygningsmassen på øya for tur i løpet av 2004, mens man i løpet av 2004-2005 vil utvide til Kvaløya og Tromsdalen. I denne fasen er det

RASK: Fylkesordfører Ronald Rindestu og hans samarbeidspartnere viser fram en fiberkabel som skal sikre Tromsø og Troms fylke bredbånd fra høsten av. Fra venstre Herman Kristoffersen, Rindestu, Arne Benjaminsen, Benjamin Schei, Tor Øydvinn (UNN) og Petter Kongshaug, administrerende direktør i Uninett.

Foto EIRIK LINAKE BERGLUND

meningen at også Samskipnadens boliger vil bli tilknyttet.

Første fase vil koste rundt 10 millioner kroner, fordelt på de seks partnerne. Det vil si rundt 1,7 mil-

lioner kroner.

– Selv om det er et økonomisk løft, vil vi i løpet av fire år ha spart inn utgiftene, mente Schei.

Folkeopplysning mot forurensning

Russlands svar på Natur og Ungdom finner du i det området de kanskje trengs mest: Tre lokallag organiserer miljøarbeid på den sterkt forurensa Kolahalvøya, like ved Norge. Utopia har snakka med tre ildsjeler i Murmansk fylke.

Tekst MIKKEL BERG

Tjukk røyk velter ut av nikkilverket i sentrum av byen som er oppkalt etter sin bærende industri, vinden tar den østover mot resten av den sivile bebyggelsen i Murmansk fylke. Da vi nærmer oss Nikel tynnes skogen ut, og når vi er framme ved de store gravplassene utenfor byen, står bare noen spredte, døde trær igjen. Sjøl buskene som prøver å slåss seg fram sliter - den skitne snøen skjuler forgifta jord som ikke engang har næring nok til gress.

Kolahalvøya har mer enn sin andel av miljøproblemer, men heldigvis fins det krefter som tar opp kampen: I ei høyblokk i utkanten av Murmansk by finner vi kontoret til *Priroda I Molodjozhe (PIM)*, det russiske søskenet til vårt hjemlige Natur & Ungdom. Her møter vi Valerija Judina, Olga Molokova og Roman Antibin fra PIM, samt NUS russlandssekretær Wanja Voldner.

Søppel og atomkraft

– Her i Murmansk by jobber vi mest med søppel. Vi har lagt opp til en tredelt kampanje dette halvåret, forteller Valerija, som studerer økologi og er aktiv i PIM på si.

– I mai skal vi ha en serie med gratis seminarer og ekskursjoner til et søppelforbrenningsanlegg, det kommer 30-40 folk. I juni går vi mer praktisk til verks, vi organiserer *Rein uke* hvor folk kjører rundt og plukker søppel. I juli avsluttes

kampanjen med sommerleir, flere seminarer og flere runder med søppelplukking.

Hvert PIM-lag har sitt eget prosjekt: Mens Murmansk renser sin egen by, jobber andre med atomkraft.

– Lokallaget i Apatity, like ved atomkraftverket i Poljarnye Zori, jobber med ei bok om problemene som har oppstått siden reaktoren ble satt opp for 30 år siden. Opplysningsarbeid er svært viktig, folk flest *vet* rett og slett ikke hva som skjer, sier Olga, som studerer kommunaladministrasjon og leder PIM både på fylkesplan og i Murmansk by.

Skandinavisk støtte

– Noe av det vi skriver går til myndighetene, men det er vanskelig å samarbeide med dem. De møter ikke opp når vi inviterer dem. Vi har opplevd å bli kalt "barn som ikke forstår noe" når vi snakker med dem. Men *noe* støtte får vi: Dette kontoret fikk vi gratis, bare telefonregninga koster penger, og sommerleiren vår blir støtta av Apatity by. Men det meste av PIMs penger kommer fra Norge, Nordisk Råd og Barentssamarbeidet. I tillegg får vi inntekter fra fond.

Wanja forteller at PIM i sin tid ble stifta med hjelp fra NU i Norge, og nå har blitt en selvstendig organisasjon.

– Min jobb er bare å følge opp, samt hjelpe med å starte lokallag andre steder. Hvis man vil få bukt med problemene kan man

TAR ANSVAR: Disse kjemper for miljøet på Kolahalvøya. Fra høyre: Olga Molokova, Valerija Judina, Roman Antibin og Wanja Voldner.

Foto MIKKEL BERG

ikke komme utenfra og løse dem for folk. Man må ta tak i lokalt engasjement og støtte de som vil organisere seg.

Eierne sensurerer

Roman Antibin driver miljøarbeid på en myndighets-lab, og har sakkunnskapen om Monchegorsk, hvor lokallaget jobber i forhold til halvøyas andre store nikkilverk - *Severonikel*.

– Jeg var der for en måned siden, og etter bare ei uke hadde støvlene mine etsa bort, oversetter Valerija.

– Jorda der er helt ødelagt. For noen år siden var det syrerregn i området, det var så ille at folk ikke

kunne gå utendørs. Arbeiderne på nikkilverket er utsatt for en enorm risiko. Det har blitt bedre, blant anna fordi Severonikel samarbeider med naturreservatet Lappland. Men det er enda *mye* igjen.

Ifølge Roman har folk i byen vanskelig for å snakke om problemene. De aller fleste menn jobber for Severonikel, og hvis de sier noe eierne ikke liker, får de sparken.

– Sjøl om folk er tilbakeholdne ovenfor oss, er de opptatt av problemene, tilføyer Valerija.

– I Monchegorsk planter de trær og gress, men det er vanskelig å få det til å gro. Det er en ørken. Ingen jord, ikke noe liv, bare sand. Akkurat som Nikel.

Nikel

På vei tilbake til Kirkenes passerer vi Lille Mordor igjen. Sjøl på avstand er synet nok til at man blir motløs. Men det hjelper på humøret at noen prøver, folk som til tross for studier og arbeid finner tid til å jobbe for å berge Kola. Halvøya som huser gigantiske områder med uberørt taiga, unike mineralforekomster og noen av de verste miljøbombene i det nordlige Europa. For ikke å glemme 800.000 individer som må leve med skadene de pådras av fabrikkere som sitter langt unna de forgiftede områdene og tjener gode penger.

Media i krig

Jon Michelet ser positive trekk ved norsk medias håndtering av Irak-krigen, Jørgen Johansen er kritisk til den mens Oddvar Nygård er kritisk mot både media og fredsbevegelse.

Tekst TROND HØIBØ
Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

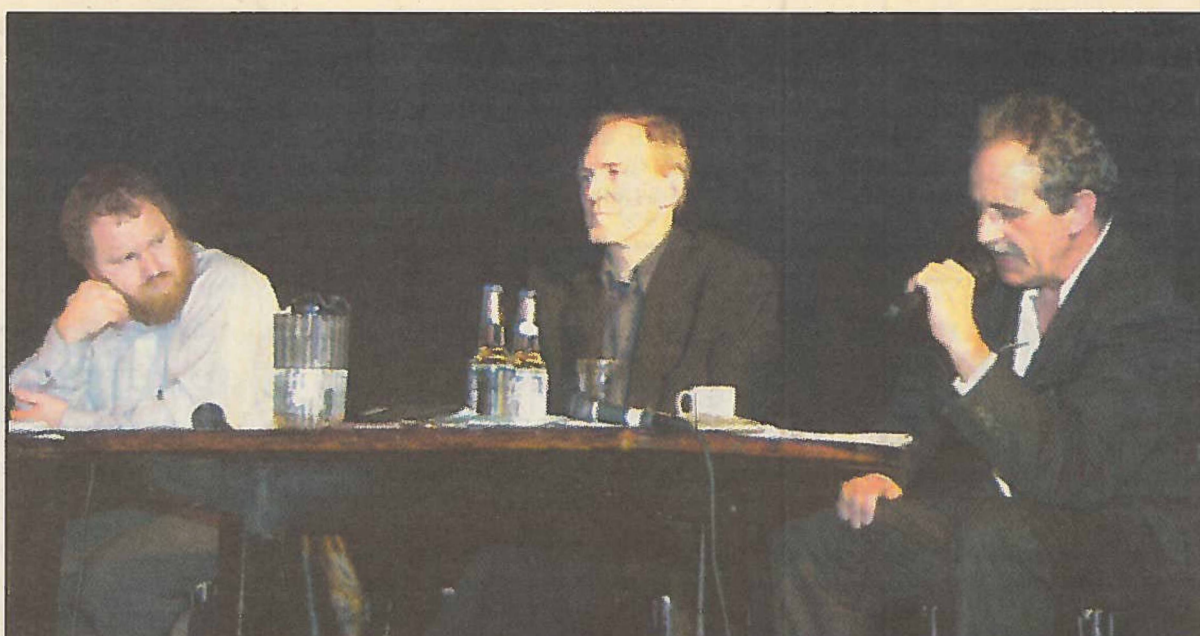
Internasjonalt seminar inviterte 26. mars til åpent debattmøte om medias rolle i Irak-krigen. Som innledere og hoveddebattanter hadde de invitert Jon Michelet fra Klassekampen, Oddvar Nygård fra Nordlys og Jørgen Johansen, leder av fredstudiet ved Universitetet i Tromsø.

Første innleder var Jon Michelet, som blant annet forsøkte å sammenligne media under denne konflikten med den forrige Irak-krigen for 12 år siden. Han pekte på at fremveksten av patriotiske

arabiske TV-kanaler gir arabisk media en unik mulighet til å få fram sitt bilde av konflikten. Videre mente han vestlig, tabloid presse er hatsk og rasistisk og at amerikansk liberalistisk presse er mindre imperiekritiske enn sist.

Seriøs liberal presse

– Men hva har skjedd med norsk presse, spurte Michelet. Nå er det ikke bare Klassekampen som er mot krigen. Dagsavisen er imot krig. Dagbladet er imot krig, om ikke på forsida, så i hvert fall på lederplass. Og det utroligste av alt; Aftenposten er mot krigen. Nu står ikke verden til påske! Vi har fått en seriøs liberal presse.

HEFTIG DEBATT: Medias rolle blir viktigere og viktigere i kriger verden over. Jørgen Johansen, Oddvar Nygård og Jon Michelet debatterte heftig.

Michelet mente også at krigen kunne være et vendepunkt for holdninger i vesten.

– Det er en fiendtlig holdning mot arabere i vesten. Vi bryr oss mer om vestlige journalister enn det irakiske folk. Men denne krigen kan gi oss nye, dypere innsikter. Krigens gru kan ikke skjules. Det er mulig å forandre bildet av irakere og arabere, slik bildet av vietnameserne ble endret i løpet av Vietnam-krigen.

Kritisk mot alle

Neste innleder var Oddvar Nygård.

– Nordlys har blitt kritisert for å være for kritisk til fredsbevegelsen. Men vi prøver å stille spørsmål til alle sider. Selv om fredsbevegelsen er viktig er det ingen grunn til å ikke være kritisk til den. Debatt er ikke farlig, men det er farlig å tro at det finnes én sannhet. Vi kan aldri klare å gi mer enn fragmenter av den. For eksempel

er denne krigen uten legitimitet, men er det helt sikkert at den er folkerettsstridig? Den er en politisk størrelse, mente Nygård.

– Men det er viktig å se på hvem som er den sterke og hvem som er den svake part, hvem er det viktigst å være kritisk mot? Vi må dyrke de små plantene, det som skjer på grasrota, kommenterte Jon Michelet.

– Og folkeretten er for faen ikke en sklie. Media må spille på at USA bryter denne og at de forsøker å bruke FN til å legitimere en krig, slo Michelet bestemt fast.

– Hvem pokker bruker ikke FN? Skal vi ikke stille spørsmål ved Chiracs motiver? Og hva med Russland sine interesser? Fredsbevegelsen må ikke gå på den limpinnen å si at USA er de eneste som bruker FN, svarte Nygård kontant.

Bevisste konsumenter

Jørgen Johansen avsluttet innled-

ningene med å mene at generelt media altfor lett vint med fakta at de går på USAs propaganda.

– Før krigen viste media oss detalj hvordan USA ville angripe Irak. Men er det virkelig noen som tror at Pentagon serverer sannheten til media? Og angrepsbeskrivelsene viste seg selvfølgelig og å være ren løgn.

– Det finnes selvfølgelig heller ikke unntak, men det er grunntonen i media jeg kritiserer. Det hjelper ikke å ha en kritisk kommentar på side 15 hvis førsteside på førsteside er totalt blottet for kritikk. Vi konsumenter må derfor være bevisste på hvilke medier benytter oss av. Hvis vi bruker gode seriøse avisene og kanalene blir de useriøse nødt til å følge etter, avsluttet Johansen.

Utdanning på nett

15.april går fristen for å søke høgare utdanning ut. Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) sine nye nettsider er staden for deg som er ute i siste liten.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Nettportalen utdanning.no var klar 31.mars, og skal gi deg svaret på det du måtte lure på om høgare utdanning i Noreg. Her finn du dei viktigaste opplysningane om kvar studiestad med peikar til deira eigen heimeside. Også private skular er tatt med, så sant dei er godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet, UFD. På nettportalen kan du også gå vidare til Samordna

opptak sine sider for å fylla ut skjema, du blir også sendt vidare til Pedlex, sida som har den mest fullstendige oversikten over utdanningstilbod i Noreg. Her ser du kva studiestad som har dei ulike tilboda. Utdanning.no har også ei nyheitsteneste som leverer utdanningsrelevante nyheiter frå andre nettaviser.

Alle målgrupper

Målgruppa for portalen er primært utdanningsøkande, stu-

dentar og tilsette ved universitet og høgskular. Men innan august 2003 skal Utdanning.no også dekkje grunnskular, vidaregåande opplæring og vaksenopplæring. Portalen vil då vende seg til alle målgrupper innan utdanningssektoren, samt til alle andre med interesse for utdanning, heiter det på nettstaden.

Portalen vil servera skreddarsydd sider for den enkelte brukar. Ein grunnskuleelev vil altså møte ei side som er annleis

enn den som høgskulestudenten får opp.

Alt på ein stad

Utdanning.no skal vere ei ressurside der elevar, studentar og lærarar skal kunna henta ut informasjon dei måtte trenga. Sida skal også vere ein samlingsplass der blant anna læringsopplegg kan utvekslast, UFD har som mål at sida skal stimulera til meir bruk av IKT i skulen

I ei pressemelding frå UFD

seier Kristin Clemet at portalen er ei ambisiøs og viktig satsing for å gjere norsk utdanning meir synleg på nettet.

– Nå kan brukarane finne kvalitetssikra utdanningsinformasjon og nettbaserte utdanningsressursar – alt på ein stamme, uttaler utdanningsministeren.

På utdanning.no vil brukarane også kunna velja mellom å visesidene på bokmål, nynorsk, engelsk eller samisk.

– Kommer for sent

Leiar i Norsk studentunion, Kamil Azhar synes utdanning.no er ein fin visjon frå departementet, men er skeptisk til om dei klarer å realisere han.

– Portalen inneheld utruleg mykje informasjon, eg er redd mykje av han vil drukne i mengda, seier han til Utropia.

Azhar påpeikar at all den informasjonen som ligg på sida, alleie er tilgjengeleg på Internett. Han meiner også at utdanning.no kjem veldig seint for dei som skal søka på utdanning til hausten.

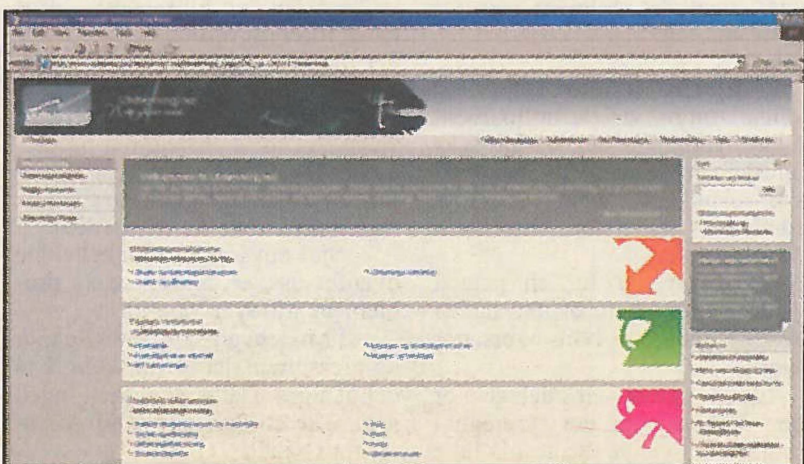
– Men neste år vil det kanskje fungere bra, trur han.

Student.no som vart lansert i 2001 med store visjonar, har vist seg å bli eit enormt tapsprosjekt. Både studentsamskipnaden i Oslo og Trondheim har tapt millionar.

Kamil Azhar har meir tru på utdanning.no.

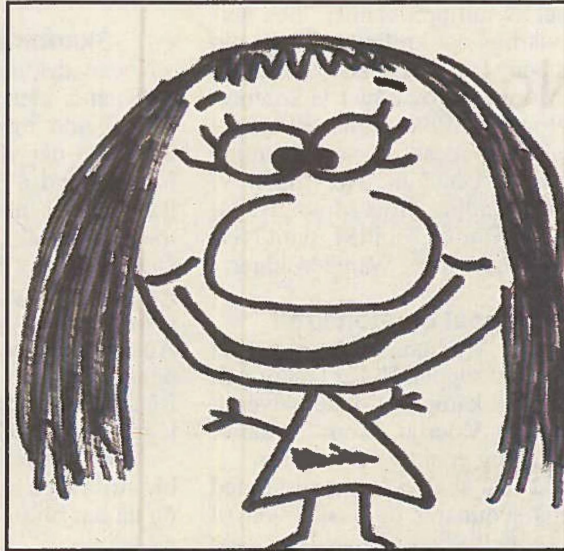
– Utdanning.no har mykje meir pengar, så dei har eit grunnlag for

å gjere det bra i alle fall, avsluttar han.

PRAKSISELEV:

Utropia har de siste to ukene hatt Kajsja Kvernmo fra Medier og kommunikasjon ved Brevika videregående på praksisplass. Hun har fått prøve seg på den knallharde hverdagen en journalist i en eminent studentavis må takle. Hun har blitt sendt ut på oppdrag alene, og taklet oppgaven med glans. Også fotografering har gått som en lek. – Det har vært to givende uker, jeg har lært mye om hvordan en journalist opererer. Det eneste jeg kan sette fingeren på er at det fort går tomt for

kaffe på desken, uttaler Kvernmo i et intervju. Det er veldig kjapp, men seriøs kommentar. Her er hennes selvportrett.

Det finnes ikke så mange av dem i Norge, men du har kanskje sett noen på Kraft. Med grønne strømpebukser troppet Utopia opp for å ta bueskytterne nærmere i øyesyn.

I Robin Hoods fotspor

SIKT: Det er ikke enkelt å holde buen stødig i skuddøyeblikket. Vi prøver så godt vi kan.

FULLT HUS: Et fint eksempel på en god serie. Litt justering, så er den perfekt.

REKKE: På rekke og rad. Konsentrasjonen er på topp. Ikke like enkelt alltid når fotballene suser forbi.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND
Foto MARKUS BRUUN

Etter å ha sett beundrende på TSIs bueskyttere i lang tid, fant Utopia ut at det var på tide å teste den fascinerende sporten med røtter langt tilbake i tid.

Eneste mer eller mindre positive erfaringer Utopias utsendte kan skilte med når det er snakk om pil og bue fra tidligere, er skyting på ballonger under Leirskolen i sjette klasse. Selvsagt forsøkte vi som små å lage pil og bue på gamlemåten; med ei snor, ei grein og gamle grillspyd. Men det blir liksom ikke helt det samme.

Vi troppet derfor spent opp på Kraft. Med litt prestasjonsangst.

Prestasjonsangst

– Denne buen koster mellom 7- og 8.000 kroner, sier leder i TSI bueskyttere, Birgitte Seierstad, og viser oss sin sølvblanke bue.

Prestasjonsangst igjen.
– Men dette er min andre bue. For nybegynnere får man en grei bue for 1.500 kroner, beroliger Seierstad.

Vi får låne utstyr. Ikke så fancy som vår læremester, men dog. Det er likevel noe annet enn bjørkegreinene vi lagde som små.

– Det finnes forskjellige buer alt etter hvor sterk personen er. Sterke folk trenger stivere buer, mindre sterke folk trenger mykere.

– *Hva er disse?* spør vi tynt.
– De er myke.

Kun for hyperintelligente

Å skyte med pil og bue er ikke så ufattelig vanskelig, syntes jeg å huske fra Leirskolen. Forskjellen nå er at vi skal treffe blinker. Det er verre.

– *Mange tror bueskyting bare er for hyperintelligente, stemmer det?*

– Ja, vi er jo det! utbryter Seierstad.

Norgesmestere i lag

TSI sine bueskyttere hevder seg også nasjonalt. I helga deltok flere av TSIs bueskyttere i NM i Bodø. Der var det Birgitte Seierstad som kom høyest opp på resultatlista med en 5. plass i sin klasse. Hun røk ut i kvartfinalen, men var godt fornøyd med poengsummen. I lagkonkurransen var TSI det eneste laget som stilte damelag, og dermed kan damene nå tituleres norgesmestere

Vi manner oss opp med bue, kogge, piler, fingerbueskytter og en arm-bueskytter.

– *Hva skal vi med den?*

– Det er i tilfelle dere slipper strengen over armen. Det gjør vondt.

Vi går fram til standplass, og får en lynrask introduksjon. Det er et voldsomt leven i hallen. Fotballer, volleyballer og slitne vektløftere suser rundt ørene på oss. Men vi lar oss ikke affisere.

Tålmodighet er en dyd

– *Hvordan er det med all aktiviteten rundt her når dere holder på? Er det ikke meningen man skal konsentrere seg?*

– Det hender at vi har mest lyst til å sikte på alle fotballene og folkene som flyr rundt her, medgir Seierstad. Sekunder senere fyker enn ball inn fra siden og treffer en av buene.

– Vi har bare hatt ett uhell her så lenge vi har holdt på, da ble en bue skadet.

Utopias utsendte skarpskyttere gjør seg klare.

– Slapp av i venstreamen, ikke hold for hardt rundt bua. Dra strengen helt til under haka og nesen og slipp, får vi beskjed om. Enkelt på papiret.

– Sikt på hele matta, får vi høre. Vi blir nesten litt fornærmet. Av sikkerhetsgrunner får vi ikke sikte på selve blinken, med fare for at vi skyter utenfor. Utopia overbeviser imidlertid relativt raskt såpass mye at vi får prøve oss på blink. Med blandet resultat. Men vi får oppmuntrende kommentarer fra de mer rutinerne ved siden av oss.

NM i Bodø

– Det som skal til for å bli en god bueskytter er tålmodighet. Det er umulig å lære seg teknikken på en og en halv time, forklarer Seierstad. Hun vet hva hun snakker om. Hun har drevet med sporten siden 1995. Årets mål er Norgesmesterskapet. Målet for Seierstad er å forbedre fjorårets prestasjon. Da endte hun på en sjuendeplass.

for 2003.

Helga før var det KM i Salangen, hvor TSI hadde tre deltakere i dameklassen, og én i herreklassen. Der stakk Birgitte Seierstad av med kretsmeistertittelen i sin klasse, med 525 poeng av 600 mulige, et resultat hun var meget godt fornøyd med.

TSI bueskyttere ble startet i 2000, og opptatt i Norges Bueskytterforbund i 2001. I alt er det ca. 20 medlemmer i alderen 13-45 år. Det blir mye reising på de aktive, det er få konkurranser i nærområdet.

– Vi er den nordligste klubben i landet, så det er lite stevnedeltagelse fra oss. Vi er avhengig av bil, sier leder Seierstad.

Hun og klubben håper å kunne sette opp to godkjente stevner selv i sesongen 2004/2005. For de som føler at de har en Robin Hood i magen er

det fortsatt muligheter.

– Vi har begynnerkurs hver september og februar. De som ikke har for store krav til veiledning kan bare møte opp på en av treningene mandager og fredager og prøve seg. Kursene går over fem dager.

Etter å ha plassert et ukjent antall piler trygt i nærheten av sentrum på blinken, føler vi det er på tide å gi oss. Det ga mersmak. Omsider føler vi at vi har tatt et skritt videre fra Leirskolen.

Young Free Summer

Flypass i Europa!

3 byer til prisen av 1, f.eks:

Oslo - Amsterdam - Barcelona - Praha - Oslo fra kr. **2.804,-**

Oslo - Praha - Ljubljana - Zurich - Oslo fra kr. **2.769,-**

Øyloffing i Hellas!

Startpakke i Athen med fly og 2 netter overnatting fra kr. **3.353,-**

Fly & Drive!

Nice Fly, 2 netter overnatting og leiebil 1 uke fra kr. **3.420,-**

Barcelona Fly, 2 netter overnatting og leiebil 1 uke fra kr. **3.427,-**

Hot Offer! **6.998,-**

Sydney/Melbourne

t/r fra kr.

Prisene gjelder fra Oslo for ungdom under 26 år og studenter under 33 år, inkl. skatter og avg. pr. 17.03.03. Best. omkost. kommer i tillegg. Spesielle betingelser gjelder, og vi tar forbehold om evt. endringer og ledig kapasitet.

Call Center: 026 33**

** kr 0,55 + kr 0,39 pr. min.

Tromsø: Strandgata 36

www.kilroytravels.com

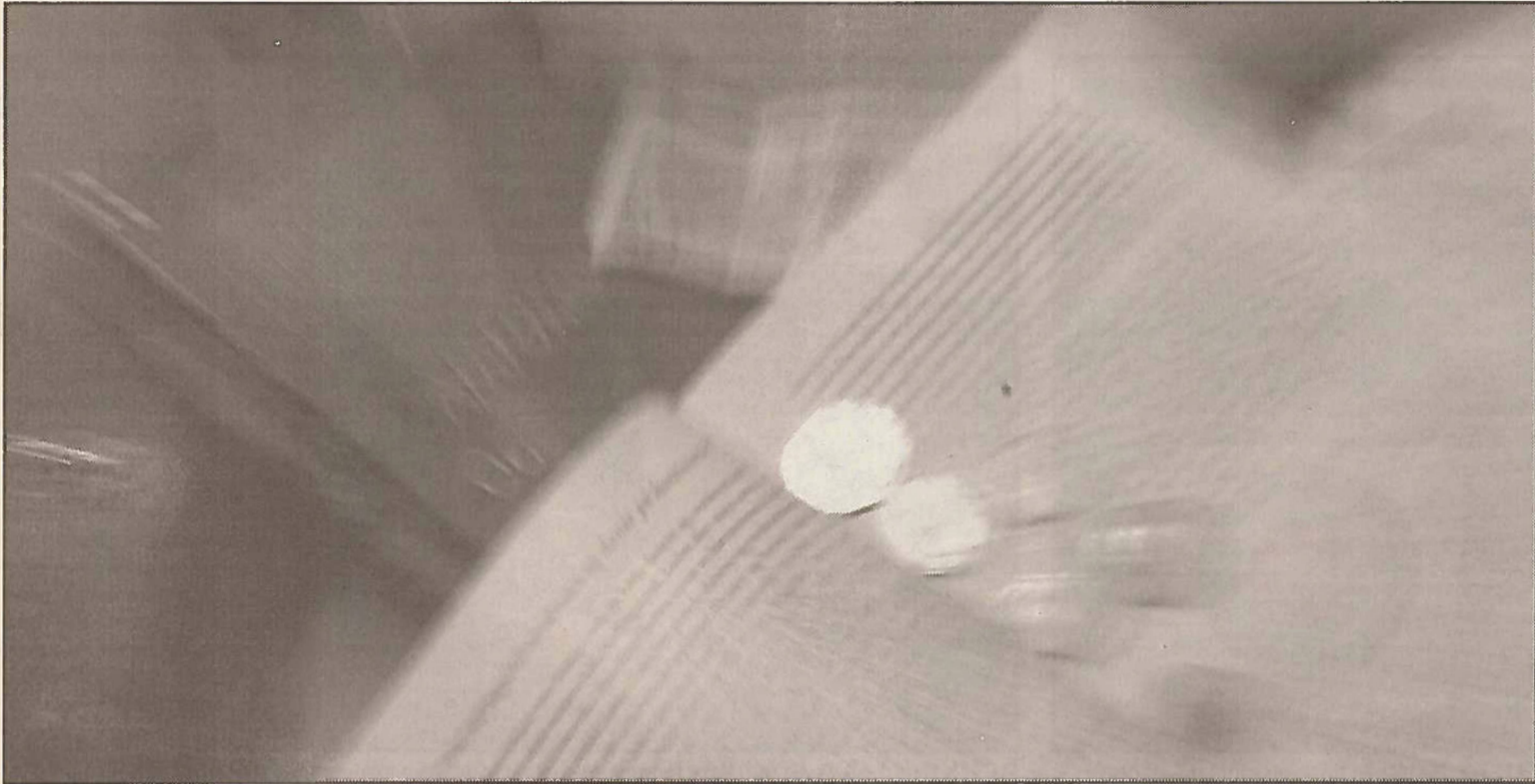
KILROY
travels

TSI-damene kretsmeistere

TSI var forrige helg i Karasjok og deltok i årets Kretsmeisterskap. Det endte med seier til damene, mens herrene ikke nådde helt opp. Damene slo både Hammerfest og Karasjok, mens herrene, med et svært redusert mannskap, måtte se seg knøpent slått av Karasjok og nødsablet med 1-13 mot Hammerfest. De havnet dermed sist i gruppa. Dette var sesongens siste kamper for innbandylagene, nå rettes blikket mot en ny sesong med nye triumfer.

Norsk Studentunion er overbevist om at gratisprinsippet i norsk høyere utdanning er et av de viktigste prinsippene vi har, og et prinsipp vi har all grunn til å være stolte av.

Tid for nye drømmer?

Illustrasjonsfoto EIRIK LINAKE BERGLUND

Tekst KAMIL A. AZHAR, leder i Norsk Studentunion.

Kvalitetsreformen var engang en drøm som snart blir en virkelighet. Nå kan det virke som om alle venter på implementeringen av reformen før de begynner å drømme på nytt. Kvalitetsreformen vil nok ikke være ferdig til høsten, men er et kontinuerlig arbeid, hvor startskuddet går nå til høsten. Vedtakene har gått fort, og mange har jobbet skjorta av seg for å få alt til å passe i de nye boksene. Norsk Studentunion (NSU) tror neppe på en suksess allerede august 2003, og har i alle sammenheng stresset behovet for at institusjonene og departementet viser fleksibilitet i overgangen til den nye formen. Det er derfor viktig at studentene og sektoren er tidlig på banen og setter premissene. Studentene var viktige premissleverandører forut for Kvalitetsreformen, og NSU ønsker å være tidlig ute og delta aktivt i debatten om høyere utdanning i framtiden også.

Håper på Clemet

Norge trenger i dag mer kunnskap, og for å nå dette trenger vi god utdanning til flere mennesker. Vi trenger mer kunnskap, men kunnskapen trenger en opprustning og ikke minst en klar idé. Vi må vite hvor vi vil hen med all kunnskapen, og vi må være villige til å satse. På veien inn i fremtiden har vi ikke råd til å miste grepet om utdanningen. Kvalitetsreformen i norsk høyere utdanning er en slik satsning. Nå gjenstår det å se om Regjeringen følger opp studentenes og resten av sektorens krav om å satse fullt og helt på reformen. Statsbudsjett 2004 blir et viktig budsjettår for Kvalitetsreformen og vi håper statsråd Kristin Clemet tar opp kampen i regjeringen.

I en konferanse i januar i år sa statsminister

Kjell Magne Bondevik i sin tale til sektoren og pressen at Kvalitetsreformen var beviset på at regjeringen satset på høyere utdanning. Han mente at Regjeringen hadde gitt sektoren en reform som vil øke kvaliteten på norsk høyere utdanning. NSU er enig i at Kvalitetsreformen på sikt vil være en viktig reform for sektoren, men er uenig i at Regjeringen har gitt oss denne reformen. Det er studentene og sektoren selv som har jobbet fram reformen. Før Regjeringen skal få æren, må de bevise det gjennom finansiering av reformen.

Valgdeltakelsen gjenspeiler situasjonen

Kunnskap og utdanning er og vil være helt avgjørende for den enkeltes livsmuligheter og sosiale posisjon i fremtiden. Det er derfor viktig at vi sikrer alle en reell mulighet til å ta en kvalitativt god utdanning. Nyten av kunnskap i samfunnet er mye mer enn økonomisk lønnsomhet. Verden i dag er en jungel. Ingenting er svart/hvitt, knapt nok rødt/blått. Vårt verdensbilde er i stadig endring, og unge menneskers kaosopplevelse står også å lese i valgdeltakelsen. Skal vi være rustet til å møte fremtiden, og skal vi sikre at flest mulig får være med dit med litt bagasje, er utdanning en viktig premiss.

Gjør vi utdanningen mer demokratisk og tilgjengelig? I disse kvalitetsreform dager er det tendenser til det motsatte. Er det en slik utvikling vi ønsker?

Håper Haugstad holder det han lover
Det sitter f.eks. et lovutvalg nå og vurderer blant annet hvordan gratisprinsippet i høyere utdanning fungerer gitt en større grad av likestilling mellom offentlige og statlige institusjoner, og hvordan dette virker inn på konkurransen mellom private og offentlige

utdanningsinstitusjoner.

For ryddigheten sin skyld må NSU få presisere at utdanning i Norge skal være gratis og det skal være for alle! Det er derfor gledelig at Utdanning- og forsknings departementet gjennom statssekretær Bjørn Haugstad er klar i sin tale når de sier at departementet ikke har noen planer om å avskaffe gratisprinsippet. Dette står å lese i diverse medier og han understreket dette også da han deltok i en paneldebatt på NSUs Vinterseminar 6. februar i år. Vi tar statssekretæren på ordet når han sier det, og håper departementet holder det de lover.

Lovutvalget må ikke kaste bort tiden på å diskutere om utdanningen skal være gratis, men heller hvordan man skal sikre at den forblir gratis. NSUs oppskrift for å nå det målet er enkelt: Det offentlige må våge å satse fullt og helt på høyere utdanning, og ikke stykkvis og delt!

Ulikhetenes reproduksjon

Et gammelt NSU-slagord lyder *kunnskap koster, uvitenhet koster mer*. Det ligger noe i dette slagordet, som beskriver situasjonen. Norsk Studentunion er overbevist om at gratisprinsippet i norsk høyere utdanning er et av de viktigste prinsippene vi har, og et prinsipp vi har all grunn til å være stolte av. Demokratiet og åpenheten, som er selve fundamentet for et kunnskapsideal og et likeverdig samfunn, trues når utdanning blir dyrt og rekrutteringen skjev. For ulikhetenes reproduksjon har velferdsstaten ikke klart å utrydde når det gjelder utdanning. Det er fremdeles akademikerbarn som går på universitetet, og den sosiale utjevningen har vært minimal. Derfor må vi ta problemet ved roten og la det frie valg av utdanning være styrt av ønsker og ikke av gjeldsangst!

Muren

Saddam er jo USA-vennlig?

Jeg trodde i min uskyld at Saddam var en god venn av USA. Hvorfor er USA så sinte?

Spørreeren

Alle dyrene i Morskogen

Her er en liste over noen av USAs allierte i krigen mot Irak. Man kan jo tillate seg fundere litt over en slik broket forsamlingsliste og tenke litt over hvilke land som ikke støtter denne krigen. Afghanistan (politiet i A. er kjent for å bruke tortur). Albania. Dyrene i Morskogen. Australia. Azerbadsjan. Bulgaria. Colombia (omfattende politisk vold og menneskerettighetsforkjemper blir drept, eller "forsviner"). Sør Korea. Italia. Litauen. Madagaskar. Nicaragua. Uzbekistan. Nederland. Filippinene (tortur av opposisjonelle og kriminelle forekommer i F.). Polen. Tsjekia. Romania. Storbritannia. El Salvador. Slovakia. Tyrkia (undertrykking av kvinner er et gigantisk problem). Kuwait. Qatar. Saudi Arabia. Danmark. Eritrea. Spania (mishandling av foreldreløse og tortur av immigranter er store problem). Estland. Etiopia. Georgia. Ungarn.

George Orwell

Ønsker svar

Er det i dette avisen det jobb er som heter Ole M? Jei v bare si at min datter Aina Ljen er gravid og at vi nå kreve fars bidrag vil. Du må gifte dei med henne. Jei tar konkatk!

Pettir Muhamed Hansen

Roar Stokke

Noen som er lei TV3-kommentator Roar Stokkes voldtekt av norsk fotballspråk og klisje helvete? Hvor mange ganger har han sagt følgende: Ferdigdempa, nykomponert, her Eggen, herr Davidsen, omdiskutert (en situasjon kan ikke være omdiskutert omtrent før den har skjedd), innøvd, stoppskru, te lefeil, den symptiske, lissepassning, på topp, den rutinerte, de sympatiske, unggutten, mann jobb, hockeystyring, silkefot, første stolpe, i steget, fartsfylt, tro poeng i lomma, leike ikke butikkl vitamin-innsprøytning, trøste og bære, tråkle sæ gjennom, bli for enkelt, bli for trangt. Verst er ha i par med herr Eggen.

Herr Davidsen

Master of Science, International Fisheries Management

Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø, tilbyr studieplasser for norske studenter på Master studiet "International Fisheries Management". Studiet er en tverrfaglig toårig internasjonal utdanning. Studiet tar opp 15 studenter fra hele verden samt 5 fra Norge.

På studiet kan du fordype deg i følgende felt:

- Ressursbiologi
- Ressursøkonomi
- Fiskeriforvaltning og organisering

Studiet vil gi deg
Kunnskap om akvakultur og internasjonale fiskerier
Feltarbeid i tredje verden
Kontakt til samarbeidsinstitusjoner etc
Spennende ekskursjoner og tokt
Internasjonal stimulering, studenter fra hele verden
Fremtidige internasjonale karrieremuligheter
All undervisning på engelsk

Vi ønsker
studenter både med og uten tidligere erfaring fra fiskerisektoren

Opptakskrav og søknadsfrist
Cand mag. grad eller tilsvarende i realfag eller samfunnsfag
Minimum treårig høyskoleutdanning
Introduksjonskurs i statistikk eller matematikk

Før mer informasjon kontakt
Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø, Breivika, 9037
Tromsø, telefon 776 46000, e-mail: eksped@nfh.uio.no

Søknadsfrist: 15. april.

Dette er et meget godt tilbud for deg som vil jobbe med norske og internasjonale fiskerispmål. Gå ikke glipp av denne muligheten!

Søknad sendes.
Studieavdelinga studentoppaket,
Universitetet i Tromsø,
Breivika,
9037 Tromsø.

Vaskemaskin til overs? Synd om du blir nødt til å kaste den.

Legg inn din annonse på www.utopia.no/rubrikk/ **Utopia**

Hjertesukk fra samfunnsvitenskapelig fakultet

Utopia FRODE HENRIKSEN, cand. Mack og grunnfagsstudent, psykologi

Jeg vil komme med en påstand; studentene som frekventerer kantina på medisin og helsefag-bygget er mye penere enn oss borte på SV- og HUM-fak. Og ikke bare det, de er mye smartere også.

I det siste har jeg begynt å innta lunsjen på MH-kantina. Det har gjort meg oppmerksom på en rekke slående forskjeller i forhold til tilværelsen borte hos oss. På MH er så godt som alle de lunsjende pene i tøyet, uten uregjerlig ansiktsbehandling, og lunsjpausene deres er aldeles uanstendig korte.

Uten å påstå at jeg har alt for seriøse vitenskapelige tall å lene meg på, vil jeg likevel hevde følgende: Ikke en dag går forbi uten at minst en skjeggete, sjaber og bakfull student tilbringer minst tre timer over kaffekoppen i kantina utenfor UB ved SV-fak, ute av stand til å tenke en eneste fornuftig faglig tanke (synes du dette er en drøy påstand, er det bare å komme og kikke, svært mange dager er jeg selv blant de noe mer slitne studentene).

Dette fenomenet er som sagt totalt fraværende borte på MH-bygget. For meg virker det som om alle studentene her til en hver

tid er aldeles merkelig opplagte, klart engasjerte, og ikke minst; de bærer alle på en bunke med bøker om nevrokirurgis hemmeligheter, muskelvevets oppbygning eller et eller annet kjemi-kompendium jeg blir alvorlig nervøs bare av å se omslaget på.

Dessuten har jeg ved flere anledninger overhørt diskusjonene de har seg i mellom under lunsjen. Det er definitivt ikke stedet å gå om du vil høre gode historier om gårdsdagens grisefyll og påfølgende bunnskrapte bankkonto, men om ionetransfusjoner gjennom aksonmembranen til nevronene i sentralnervesystemet er din greie, er det helt klart stedet å være. Ikke det at de diskuterer så lenge, som jeg tidligere var inne på er det som regel sånn at lunsjen inntas i et tempo jeg er helt sikker på må føre til alvorlige helseskader, før de springer av gårde til neste forelesning i humanbiologi eller skalpellføring for viderekomne.

Men vi på SV- og HUM-fak er i det minste langt mer samfunnsengasjerte og utfører på sikt et langt viktigere arbeid for fellesskapet enn våre hvitkledde og stetoskopbengte venner nord på campus, tenker du kanskje? Jeg er begynt å bli alvorlig tvilende. Er det ikke nettopp leger, sykepleiere og fysioterapeuter som får hjulene til å gå rundt i dette

samfunnet gjennom å sikre at resten av arbeidsstokken er i noenlunde form? Og er det ikke nettopp dem som støtt og stadig, uten frykt, drar av sted til krigs- og sultområder for å hjelpe sivilbefolkningen? Her har ikke vi stakkars samfunnsvitere så mye å stille opp med. Jeg kan i alle fall ikke huske sist norske sosiologer gikk mann av huse for å redde barn i Eritrea. Og, vi kan vel alle være enige i at solidaritetsorganisasjonen *Kunsthistorikere uten grenser* høyst sannsynlig aldri vil bli stiftet.

Det sies at Adolf Hitler var svært så interessert i å finne frem til overmennesket, *übermensch*. Jeg tror jeg har klart det Hitler aldri klarte; nemlig å finne dem. De holder til på universitetets fineste bygg, med universitetets flotteste fasiliteter, og har som sin fremtidige oppgave å holde liv i oss vanlige dødelige. Vi andre har sannelig ikke mye å stille opp med i forhold.

Betyr det at alt håp er ute for oss? Det ser ikke lyst ut, men jeg er tilbøyelig til å si nei. Det er tross alt vi (røkla, om du vil), med våre vonde rygger, røykelunger, leverskader og alskens annet svineri, som i vår elendighet rettferdiggjør overmenneskenes eksistens. Og det i seg selv er jo ikke noen liten jobb.

Hvorfor planlegges ikke mastergrad i psykologi snarlig igangsatt?

Utopia ØYSTEIN M. ALBERTSEN, psykologi mellomfag. Åpent brev til IPS, SV-fak., Universitetsledelsen, Utopia, grunnfag- og mellomfagstudenter i psykologi.

Signalene fra IPS angående oppstart av masterstudium i psykologi går i retning av utsettelse på ubestemt tid. Årsakene til dette er uklare, men undervisningsressurser (tilgang på undervisningspersonell) skal være en av grunnene.

Jeg vil her i korte trekk påpeke at IPS har mulighet til å starte masterstudium allerede fra årskiftet 2003/2004 – med de undervisningsressursene som allerede finnes.

IPS har i påvente av nye lokaler og andre årsaker utsatt opptak av nye profesjonsstudiumstudenter til våren 2004. Dette gjør at instituttet vil "mangle" 24 studenter i 4 år fra vårsemesteret 2004. Det betyr at det fin-

nes både lokaler til undervisning og undervisningsressurser på instituttet som kan ivareta et kull med masterstudenter, i allefall et semester pr. år, ettersom utsettelsen av opptak av profesjonsstudenter forplanter seg 4 år framover. Jeg kan ikke tenke meg at det skulle være umulig å få tak i tilstrekkelig med undervisningspersonell til et semester pr. år. I tillegg vil det være naturlig at masterstudentene i stor grad følger kurs på profesjonsstudiet som likevel gjennomføres. Fra høsten 2004, etter at IPS har flytta til Breivika, vil dette være uproblematisk, og våren 2004 vil det være plass på Åsgård.

Jeg oppfatter dette som en unik mulighet for UIT og IPS til å komme i gang med et viktig tilbud like tidlig eller tidligere enn Bergen og Oslo, som har planlagt oppstart. Det vil være svært negativt for UIT at dette er det eneste universitetet uten mastergrad i psykologi, og jeg har stor tro på at en oppstart vil bli mottatt

med begeistring i hele landsdelen.

Jeg er i dag student på mellomfag i psykologi, og det diskuteres ofte blant oss hvordan veien skal gå videre. Profesjonsstudiet oppfattes som et vanskelig tilgjengelig tilbud for studenter som ønsker å bli forskere, det finnes for få plasser, og mange med meg tror at det vil bli mindre press på dette studiet dersom et masterstudium igangsattes. Nordnorske studenter som egentlig ikke ønsker å forlate landsdelen får fullføre sin utdanning i Tromsø. Det vil også være en stor fordel for profesjonsstudiet om flertallet av studenter som ønsker å bli forskere, fortsetter med mastergrad, framfor å konkurrere om de få plassene på profesjonsstudiet.

Jeg vil si det så sterkt at jeg forventer at IPS og universitetsledelsen tar tak i denne saken, og regner faktisk med at dette er noe dere kan ordne.

Sommerjobb

Teknisk avdeling ved UiTø har behov for ekstrahjelp til enkelte arbeidsoppgaver sommeren 2003.

Arbeidsoppgavene vil blant annet bestå i ryddearbeider og enklere vedlikeholdsarbeider.

Søknadsskjema fåes ved henvendelse til Teknisk avdeling, Driftssentralen v/Sune Hansen. Telefon 77 64 45 49/48 03 93 63

Søknadsfrist: 1. mai 2003

NB: Søkere må være registrerte studenter ved UiTø.

LILLE BUDDHA
Stedet for orientalske matelskere!

• **STOR MENY** • **RIMELIGE PRISER**

20 - 25 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77 65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

Centrum * Libris

Fagbøker

Posters

Multimedia

Skolerekvisita

Video

Vi har bøkene og materiellet du trenger

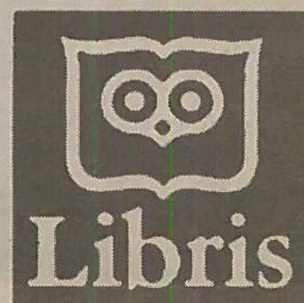
Stor fagbokavdeling i 2. etg. med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, multimediaavdeling, video etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart etc.

Vi bestiller prompte de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Postboks 533, 9256 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200
Telefaksnr.: 77685301
E-post: erik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no

utropia.no

/buss
enkelt og greit bussrute for deg som skal fra Høgskolen og Universitetet

/muren
sint, sur, eller kjempeblid: skriv på klagemuren

Stikk innom!
Stikk innom!
Stikk innom!

Jødisk fyrverkeri

Konsert

Urban Tunnells Klezmerensemble
Driv, 3. april

Klezmermusikk er ikke hverdagskost i Tromsø. Derfor var det fint at Tromsø Jazzklubb tok ansvar og fikk Urban Tunnells Klezmerensemble til Driv. Klezmer er en musikkform som har oppstått i jødiske miljøer i østeuropeiske land som Polen, Russland, Litauen og Latvia. Klarinett og fiolin er ofte bærende instrument innen sjangeren. Urban Tunnells Klezmerensemble består av Morten Mikkelsen på diverse klarinetter og sang, Tor-Petter Aanes på piano og sang, og kontrabassist og vikar for anledningen Sondre Meisfjord.

Musikken er jødiske folkesanger fremført med en egen personlig musikalsk vri. Tekstene er som regel på jiddisch og det var med litt stolte miner de kunne fortelle hva de handlet om. Trioen sprudlet av musikalsk og humoristisk overskudd fra første låt og lærte å holde et fast grep på publikum gjennom to sett. Vakkert, energisk, humoristisk og rørende er ord som kan virke beskrivende for konserten. Samspillet var godt til tross for litt feilspilling, som ikke på noen måte ødela for det totale uttrykket.

FYRVERKERI: Tor-Petter Aanes, Sondre Meisfjord og Morten Mikkelsen ga oss en leksjon i hvordan klezmermusikk kan utføres.
Foto MARKUS BRUUN

De kommuniserte med hverandre og sitt publikum på en befriende og humoristisk måte. Hovedmålet til trioer er å formidle en kulturform som er uvant for de fleste og som bør gi mersmak etter en opplevelse som dette. Som en venn av meg med jødisk opphav sa etter konserten: – De har klart

fange opp og videreformidle den jødiske sjela og den jødiske humoren. En bedre attest kan knapt gis et klezmerensemble uten jødisk bakgrunn.

Tekst GLENN FAGERVIK

Stor Busk

Konsert

Vidar Busk
Driv, 27. mars

Med sin gamle og slitte, men likefullt briljante Fender Stratocaster, leverte Vidar Busk varene så det gnistret av strengene i et sett som varte i to og en halv time. I samarbeid med sine dyktige medmusikanter bød han på en helaften av pur nytelse i gitarens gangslungne verden.

Busk så ut til å stortrives i Tromsø. Med en særpregede stil tok han publikum med på en reise i Cadillac-bluesens verden. Og blivselen spredte seg fra scenen og ned på gulvet. Innimellom de ræste blueslåtene fra hans siste plate dro han fram en og annen klassiker. I likhet med Furia tidligere i USA fremførte han sin akustiske versjon av Chris Isaaks *Wicked Game*. Delikat gjort, og beundrerinnene foran scenen så ut til å bli mo i knærne. Busk tok også for seg Shadows, Pink Floyd, Massive Attack og Nirvana, men absolutt ikke minst; Nirvana. Etter å ha blitt klappet inn på scenen igjen av et begejstret og imponert publikum dro han avslutningsvis i gang avdøde Kurt Cobains klassiker *Heart-shaped Box* fra *In Utero*.

Vokalmessig kommer han litt til kort, det er tydelig når han prøver seg på litt lysere toner. Kanskje like greit at *Wicked Game* forble akustisk. Men til blues passer den utmerket.

Busk briljerte med finurlige gitartriks; spill med tennene, blåsing på strengene, uten anslag og ved å dunke gitarkroppen i gulvet. Enkelte finesser fikk publikum til å gispe av beundring. Mange tips for viderekomne nachspielgitarister.

Iført sin oransje cowboyhatt levnet han ingen tvil om at han først og fremst er bluesgitarist. Men at han også har flere strenger å spille på, fikk han vist til de grader. Med sin amerikanskinspirerte stil tok han publikum med på soulinspirerte låter fra sørstatene, opp i ørkenen blant cowboyer og kveg, før han, etter en lynvisitt i arabiske strøk, endte opp i grønsjens hjemland, Seattle.

Det er noe rockete over Vidar Busk. Avslutningen var da også tydelig inspirert av siste låten. Mange rev seg i håret da den klokkeklare Stratocasteren endte sine dager bak scenen etter et luftig svev. I ekte Kurt Cobain-stil.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

KLASSE: En søkksvett Vidar Busk leverte gitarspill av høy klasse og en utmerket konsert på Driv torsdag 27. mars.
Foto MAGNUS ENXING

Bertine og Jaga

Konsert

Bertine Zetlitz
Collosseum, 2. april

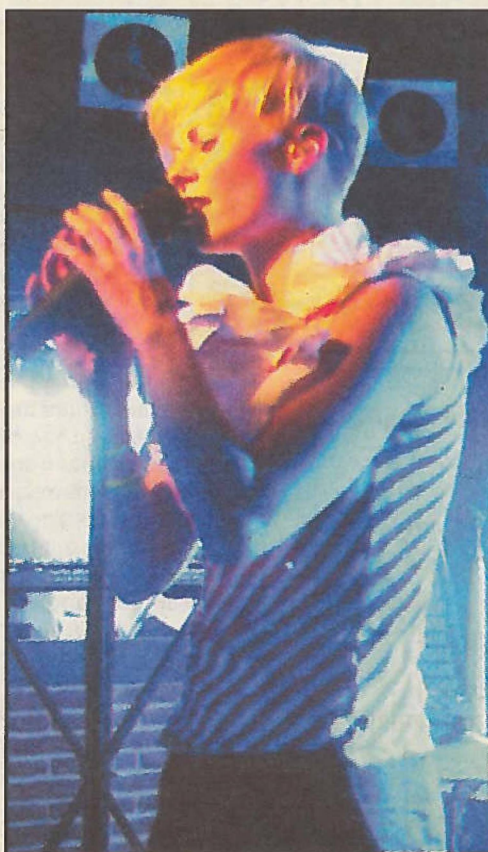
Bertine Zetlitz har med sitt tredje album den debutplata *Morbid Latenight Show* i 1998 for alvor bygd seg opp en stor fanskare. *Sweet Injections* er en popplate, men på konsert har hun hatt rykte på seg for å ha tøft og rockbasert uttrykk. Og det fikk vi bekreftet på Collosseum.

Med seg i bandet hadde hun tre stykker. Jaga Jazzist: Martin Hornveth – slagverk og klokkespill, Even Enersen Ormestad bass og tangenter og Andreas Hessen Schei på tangenter.

Og hvilket band. Bertine Zetlitz er en god låtskriver, og med et solid band i ryggen kunne det ikke bli dårlig. Hun er en stor personlighet og en vokalist det står i spekt av. Og med en fantastisk utstråling fikk hun med seg publikum som ga respons

i form av en enorm stemning. Jeg savnet noen godbiter fra *Morbid Latenight Show*, men det så ikke ut til at det gjorde noe for det store flertallet i publikum. Folk sang med på *Fate* fra *Beautiful so far*, og det var tydelig at folk koste seg. *Sweet Injections* kan låte litt vel polert i mine ører, men låtene derfra, som det var mange av fikk ny dimensjon med Jaga-kompet. De viste hvor tøft og energisk musikk kan være uten elgitar. Elpiano er et av mine favorittinstrument og Andreas Hessen Schei gjorde ikke skam på det, en dyktig fyr som fikk det til å låte fett. Kanonbra band til tross, høydepunktet for undertegnede var *Slowly*, der Bertine ga bandet fri og hun spilte tangenter selv. Et glimrende lysshow gjorde ikke kvelden noe dårligere.

Tekst GLENN FAGERVIK

FLOTT: Bertine Zetlitz ga publikum en knall-opplevelse.
Foto GLENN FAGERVIK

POP?: De kan kalle musikken sin pop så mye de vil, det er vel strengt tatt også det, men det føles like fullt som punk.
Foto GLENN FAGERVIK

Lite publikum, stor konsert

Konsert

Pornshot
Driv, 26. mars

Da Pornshot gjesta UKA, møtte så få folk at konserten måtte gjøres gratis for å trekke publikum. Til tross for dette leverte bandet så det holdt og mer til. De som var til stede, lot seg til gjengjeld rive med - det er tross alt vanskelig å ikke bli gira av Pornshot live. Spesielt vokalist/gitarist (og kostymedesigner) Fiona Sandvik hadde en imponerende energi og publikumskontroll, men i det hele tatt oppførte bandet seg som det skulle være fullsatt sal.

Pornshot åpna med den nye singellåten *the City*, og kasta til glede for sine fans flere eksemplarer av denne ut i mengden. For de som ikke fikk grabba et eksemplar, fins den uansett til gratis nedlasting på www.pornshot.no, ei låt som tidvis er nesten plagsomt vanskelig å få ut av hodet, er lagt ut på bandets hjemmeside.

Resten av konserten var en liveseanse av de helt store: De kan kalle musikken sin pop så mye de vil, det er vel strengt tatt også dét, men det føles like fullt som punk. Det henger en del garasje igjen i dette bandet - spillestilen og sceneshowet er rått, rått, rått. Bandet bælmer i seg champagne og øl (uten at dette forringer den musikalske kvaliteten), Fiona hamrer gitaren sin i trommesettet og bandet mer eller mindre velter scenen før de går av.

Sjøl om det var høy stemning i lokalet, spesielt foran grinda, hvor de mest ihuga hadde samla seg, fortjener Pornshot et mye større publikum enn dette. Så neste gang Fiona & co gjester Tromsø er det møteplikt: Dette er kanskje pop, men det rocker.

Tekst MIKKEL BERG

TØRT OG KJEDELIG: Vår anmelder kjedet seg på Steve-O showet. – Steve-O og gjengen klarte ikke å levere, skriver hun.

Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

Kjedelig Steve-O

show

Steve-O
Don't do This at Home
Tour '02/'03
MH-bygget

Noe som skulle være sprøtt og artig, viste seg å være tørt og kjedelig. Steve-O og gjengen klarte ikke å levere.

Det er fredags kveld og stemningen er god på MH-bygget, 600 folk har kommet for å se Steve-O, Ryan Dunn og Preston Lacy fra den populære tv-serien *Jackass* fremføre farlige stunts på scenen.

Folk venter spent etter at oppvarmingsbandet har forlatt scenen. Navnet til Steve-O blir ropt i kor fra publikum. Alle er spente og forventningsfulle. Etter en liten forsinkelse

kommer tilslutt gjengen på scenen, de slår øl bokser i hodet i det de kommer inn. Publikum blir helt vill. Åpningsnummeret går på å helle i seg en flaske tequila og spise salt for å så spy det opp igjen. Litt senere kommer en jente opp på scenen. Hun ser litt skremt ut der hun står. Hun får i oppdrag å klatre opp i Ryan Dunns underbukser. Ikke så oversakende passer hun inn i de gigantiske boxerne. En uheldig gutt viser fingeren til Steve-O og blir tatt opp på scenen. Her blir han sparka i skrittet av tjukken og Steve-O. Alle kan se at det er veldig ubehagelig. Hele programmet var tørt og kjedelig. Det innholdt bæsje og tiss humor til de grader. Det var sikkert en del umodne gutter som syntes dette var helt rått. Tror de mange som var i den salen er enig med meg hvis jeg sier dette var

en stor skuffelse. Og at man egentlig hadde ventet mer av den gale fyren.

Stuntene som var med var å:

– Spise en neve salt for så å spy det opp igjen.

– Gå på knust glass.

– Stifte truser på kroppen.

– Sette fyr på håret.

– Skjære seg i tungen med en glassbit.

Det eneste høydepunktet i det her showet var vel det å få se Steve-O og resten av gjengen på nært hold. Publikum var heller ikke særlig fornøyd, jeg pratet med noen etter showet, og de var skuffet.

Det er bæsje og tiss humor på sitt verste, men for de som liker sånt var dette sikkert verdt pengene. Noe positivt var det jo: man fikk tross alt sett Steve-O i bar overkropp, men jeg vet ikke om det akkurat var verd 250 kroner.

Tekst KAJSA KVERNMO

Påskekrimalternativ

bok

Sarah Waters
Renkesmed
Tiden

Lesber har sex i denne boka. Da var det overstått. Nu kan vi prate om bokens reelle verdi.

Handlingen i *Renkesmed* er satt i Victoria-tidens England, da særlig i de mørke strøkene i London, hvor en avansert konspirasjon smies

sammen av en hardbarka gjeng med kriminelle. Sarah Waters gir et variert bilde av de fleste karakterer, selv om hun ikke helt klarer å unnsnippe stereotyper. Særlig godt representert er Sue og Maud, to jenter brakt sammen av den kaldblodige sammensvergelsen. Det er omtrent det jeg kan si om handlingen uten å avsløre altfor mange intriger, og dem er det mange av. Av og til altfor mange. Waters har blitt sammenlignet med Dickens og

i likhet med Dickens har hun tendenser å overdrive intrigen til det kjedsommelige. Det er dette som er romanens store svakhet, etter en stund er man bare lei av forfatterens forsøk på stadig å overraske i stedet for å dvele litt mer, roe ned tempoet litt. Det som teller for bokens fordel er fortellerinstansen, hvor man får muligheten til å se på de enkelte hendelser gjennom øynene til de to kvinnelige hovedskikkelser, noe som hjelper oss

med å få oppleve hendelsenes virkelighet. Banalitet er nesten umulig å komme seg utenom i denne typen historisk realisme, men det skal sies til Waters fordel at hun klarer å begrense dette til det minimale. Kort sagt: hvis du har behov for en alternativ til påskekrimen, og liker fargesprakende, historiske romaner om intrigemakeri og kjærlighet, så er dette noe for deg.

Tekst MAJA SOJTARIC

Steintøft fra skyggeland

plate

Equicez
State of Emergency - Generation Equiz
Pass-It Records

Tungtvann ga oss breiflabba jiggy-rap, Gatas Parlament serverte vanvittige utopier, og nå kommer to Kolbotn-gutter med ærlig sosialrealisme.

Tekstmessig veksles det mellom engelsk og norsk, hvilket fungerer bra. F'em One (dobbel norgesmester i freestyle) rapper på engelsk, og har en aggressiv

stil og vanvittig bra flyt. Det ville vært artig å høre ham på norsk. Jeg har ikke helt sansen for eksilnordlendingen Casts paniske kvine-og-rope-stil, men han representerer morsmålet godt, tross en del nødrim - grøft rimer vel egentlig ikke på trøst?

Equicez kaller dette et "konseptalbum". Og jo visst, en rød tråd er tilstede. Her går det i kontemplative skildringer om giddeløshet, rusmisbruk og (mangelen på) fremtidsplaner. Verdenssituasjonen kommenteres, og myndighetene får sitt sedvanlige tupp i baken. Samfunnsrefsen blir

dessverre noe banal til tider - hør bare på F'em's vers i *Surveillance*: "They got access to all your text messages / Man, you better watch what you write down in those sentences". Jada, vi skal passe oss.

Soundet på skiva er dystre enn hva 2002-bangeren Live from Pass-It (for øvrig bonusspor på skiva) bød på. Produsentene Illeig og latHans leverer et klamt og nesten ekkelt intenst lydbilde. Tenk Tricky anno 1995, med en Timbalandsk klubbappell. Det er semi-meditativt og steintøft på en gang. Alias og Den smarteste karen! svinger noe sinnssykt,

mens *No Prayer* og *Dear Mama* beintfram er nydelige låter.

I likhet med mange hiphop-utgivelser for tiden (les: Jay-Z) burde plata vært kortere, og dermed tightere. Dog i en tid hvor mainstream-rap for det meste handler om Nelly og joggeskoene hans, kan jeg ikke gjøre annet enn å anbefale dette albumet. State of... er et helhetlig, og i norsk målestokk banebrytende, hiphop-album. Obligatorisk om du liker den slags.

Tekst OLA NYMO TRULSEN

En religiøs opplevelse

dvd

Frank Zappa
Halloween (DVD-A)
Vault Alternative Records

Frank Zappa gikk bort for nesten ti år siden, men er fremdeles fullt i stand til å overraske publikum med spektakulære plateutgivelser. *Halloween* er det andre albumet utgitt på Zappa-familiens nye label og inneholder liveopptak fra The Palladium i New York, 27., 28. og

31. oktober 1978, to videosnutter, et radiointervju og en biografi. Hoveddelen av albumet består for det meste av kjente og kjære låter som *Dancin' Fool*, *Magic Fingers*, *Dinah-Moe Humm*, og *Muffin Man*, men også et par ukjente låter (*Ancient Armaments* og *Zeets* - sistnevnte er en improvisasjon av Vinnie Colaiuta).

Opptakene ble opprinnelig gjort på en 24-spors opptaker, og er bearbeidet til DTS 5.1 format,

hvilket gir helt vanvittig god lyd (hvis man har et anlegg som er beregnet på dette formatet).

Låtene er linket sammen slik at det høres ut som et heltstøpt show, og det har selvsagt stor underholdningsverdi. Det er mange herlige gitarsoloer å finne på dette albumet, med en vel 17 minutter lang versjon av *Black Napkins* (*The Deathless Horsie*) som høydepunkt.

Litt irriterende at albumet ikke

kan spilles på en vanlig CD-spiller, men på den annen side er det absolutt i Zappas ånd å søke etter det mest mulig perfekte resultat, musikalsk som lydmessig.

For en Zappafan som er for ung til å ha fått se sin helt live, er *Halloween* så langt det nærmeste det er mulig å komme en religiøs opplevelse.

Tekst CALVIN KROGH

En fest av en film

film

Svidd neger
Filmfalken
Med: Kingsford Siayor, Guri Johnson, Eirik Junge Eliassen, Kjersti Lid Gullvåg, Frank Jørstad, Tor-Inge Gullvåg

Svidd neger er en film som har fått mye omtale på grunn av sitt manifest og sin tittel. Nå bør den få omtale og oppmerksomhet på grunn av sitt innhold. For maken til norsk film skal du lete lenge etter.

Stilmessig er den en blanding av et hav av sjangere: svart hysterisk

komedie, dyster tragedie, finsk fjernsynsteater og en dose splatterfilm, bare for å nevne noen. Skuespillerprestasjonene og rolletolkningene er aldeles glimrende og uten unntak mesterlig utført. Bildene er flotte, og selv om omgivelsen er skitne (ja det meste i filmen er skittent) er filmen også et dokument på storslått nordnorsk natur. I en scene kan man til og med se det flotte fjellet Dønnamannen.

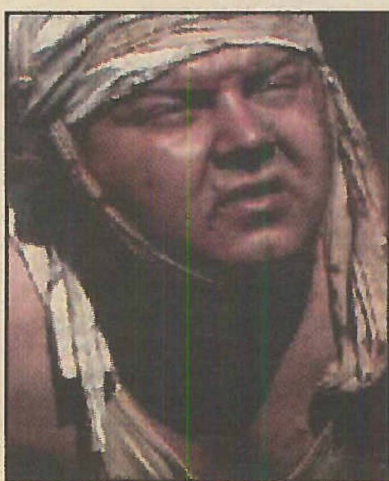
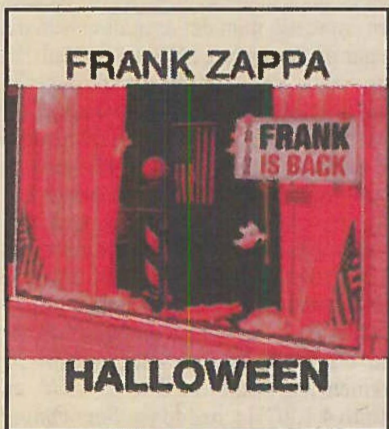
Handlingen foregår på en ikke navngitt øy langt ute i havgapet. Hovedpersonen Ante (Kingsford Siayor), som er helten i filmen, er

opptatt av å finne seg selv og finne ut av sin egen identitet. Da han var liten kom han rekende på en fjøl, og han ble funnet og oppdratt i en ikke helt normal familie. Hans "mor", Ellen Margrethe (Guri Johnson) tror at han er sjosame, og han lærer seg samisk for å finne tilbake til røttene sine. Men etter å ha møtt samer Normann med det klingende etternavnet Hætta Bongo Utsi Saus, får han klar beskjed om at han ikke er same, men neger. Og etter å ha fått en plate av Jackson Five endrer han raskt oppfattelse av seg selv. Det er også flere handlingstråder i

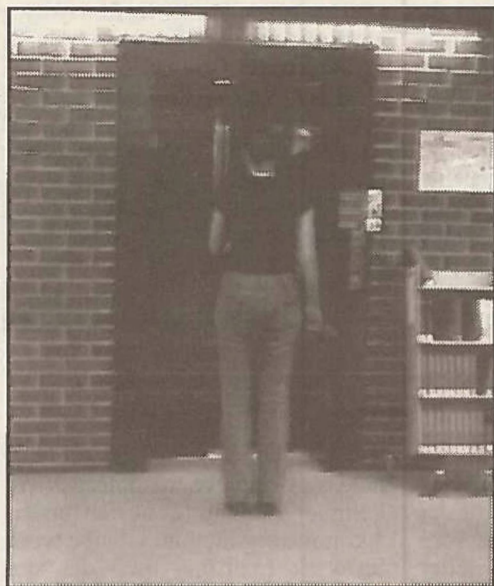
filmen som etter hvert blir nøstet sammen til en helhet.

Til de som tror at filmen er et hån mot afrikanere, kan jeg si at den på ingen måte kan oppfattes rasistisk. Men både nordlendinger og samer får så det holder. Mye fyll, action og sex er det også, og det er mulig noen mennesker finner filmen provoserende, men personene er fremstilt så karikert og urealistisk at det ikke går an å ta filmen seriøst. Men se filmen, og du vil enten kose deg hemningsløst eller irritere vettet av deg.

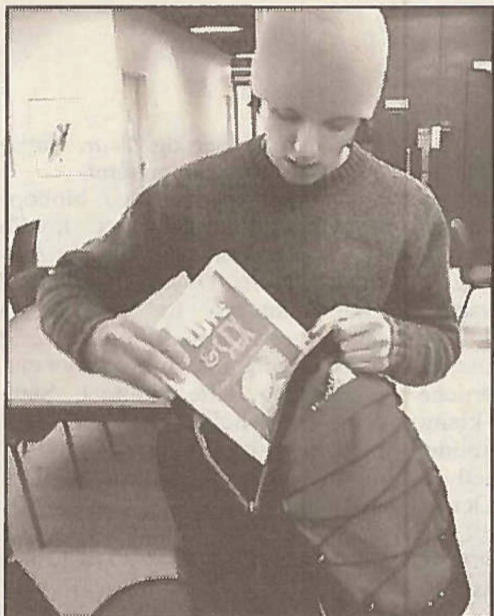
Tekst GLENN FAGERVIK

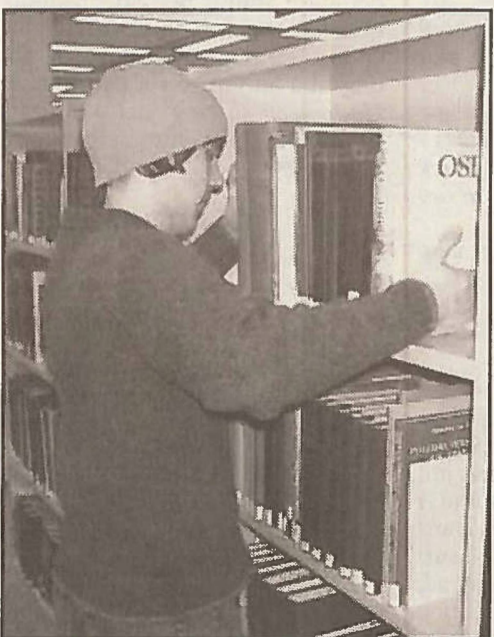
Etter Steve O's fantastiske opptreden på MH herjer det jackassfeber på universitetet.

HEISEXTRAVAGANZA: Hvem er denne ulykkelige piken som fortvilet må stå å se på heisen som brutalt lukker seg rett foran nesen hennes? Våre tapre stuntmenn har tatt på seg den ufysiske oppgaven å underminere heiskulturen på UB. Ved å holde heisdøren åpen, for så å lukke den så snart noen nærmer seg heisen, akkompagnert av rå latter.

EGET ANSVAR: Som vi alle vet forekommer det mange tyverier på våre lesesaler, og ting forlages på eget ansvar. Når en utvekslingsstudent så legger igjen sekken sin uten tilsyn, er det som å be om tyveri. Vrien vår var å legge noe oppi sekken til vår intetanende medstudent, for så å vente på ivrige alarmer.

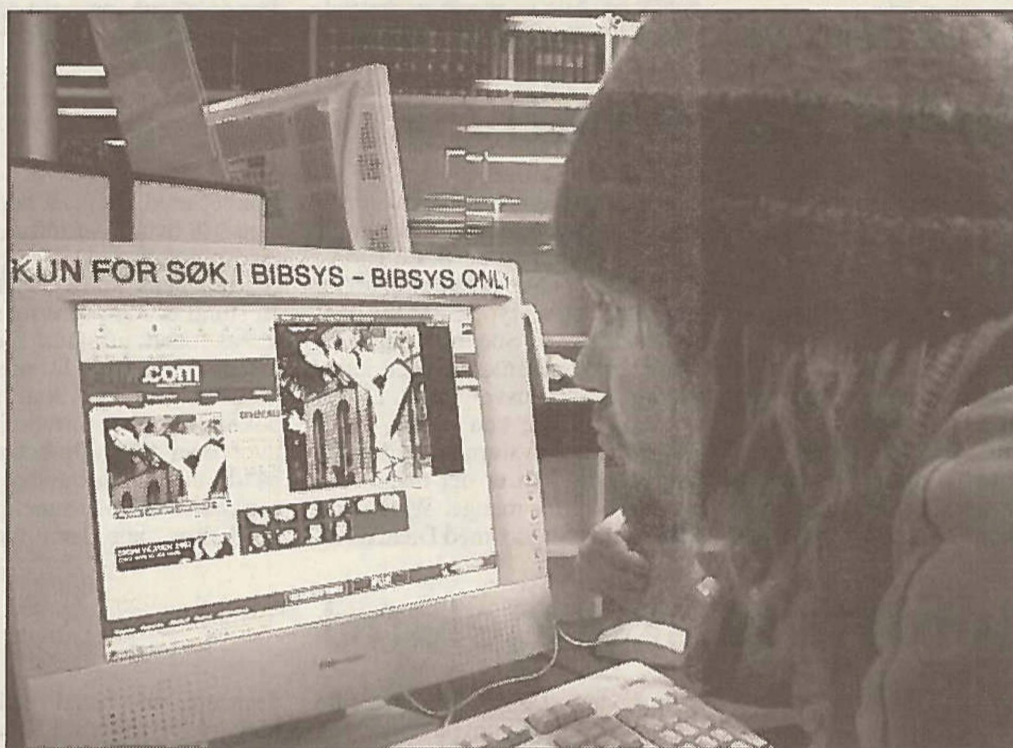
LURT: Er bibliotekarer virkelig så rolige og avbalanserte som de tilsynelatende gir uttrykk for? Hva om noen tok og flyttet på bøkene, for derest å spørre om hjelp til å finne fram til riktig bokserie? Vi utgav oss som samvittighetsfulle bibsys-brukere som ikke fant fram i mylderet av litteratur. Spenningen var til å ta og føle på da flittige bibliotekarfingre febrilsk lette etter forsvunne bøker. Nederlaget var et faktum.

Librass™

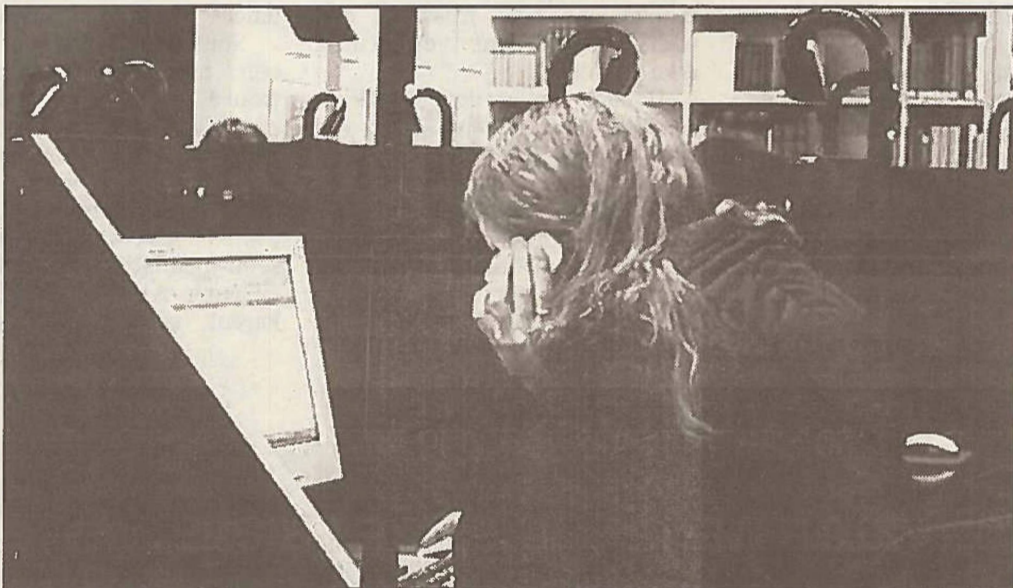
De ellers så stille, seriøse, rolige, hyggelige, pene, tøffe og sterke studentene som holder mest til på UB, har nå mistet forstanden og utfordret UB's regler. En stille torsdag på biblioteket startet det hele. Tre fryktløse studenter skulle snu opp ned på flere enn én bok den dagen, da kaos lå i vente for UB.

Advarsel: Følgende stunts er utført under kontrollerte forhold og under kyndig tilsyn av kvalifiserte bibliotekarer, og vi må be våre lesere om ikke under noen omstendigheter å utføre disse, eller lignende, stunts, da disse kan forårsake rettslig forfølgning, strekk, og i verste fall ende med døden som følge. PS!! Dette er ingen spøk..

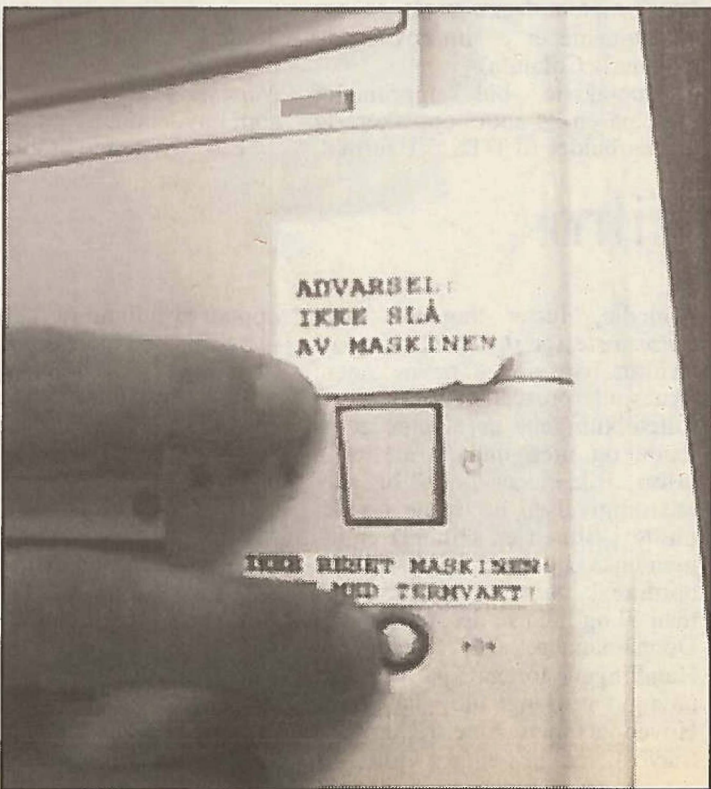
Tekst MARKUS BRUUN OG OLLIS
Foto OLLIS, MARKUS BRUUN OG SIKRING

BABESYS: Med fare for egen sikkerhet ble brannmurene på UB's bibsys maskiner brutt ned og mange søk utenfor bibsys ble gjennomført, tross klare advarsler.

BLABLABLA: Hvor lenge kan man takle ei kaklende studiene, som tydelig overser både skiltning og verbale advarsler? Vår stuntine hiver seg på oppgaven, uten engang å ense følgene; kreft, utkastelse, stemmebåndbetennelse, høy telefonregning og privat hatklubb.

IKKE: Det bor et barn i oss alle, forkjærligheten for knapper og knotter lever i oss, og det er nødvendig med advarsler. Stasjonert vis a vis termvakt bestemmer vi oss for å krøse data-systemet på Ember, med suksessen nede på UB friskt i minne. Alle med oppgaver å levere husker vel utskriftsstoppen sist torsdag? Vennlig hilsen Librass™

Mesteren er tilbake

spill
Championship Manager 4
Sports Interactive

Brødrene Oliver og Paul Collyer startet for litt over ti år siden med et lite prosjekt hjemme på gutterommet. Prosjektet fikk ettervert navnet *Championship Manager* (CM), og de trodde at med det ville verden ligge for deres føtter.

De kunne ikke hatt mer rett.

Den eneste hindringen de møtte på veien, var at Electronic Arts ikke ville utgi det, noe de sikkert angret veldig på i dag. Eidos, kjent for å utgi *Tomb Raider*-spillene, syntes det var verdt å utgi, og resten, som man sier, er historie. Med nummer fire i rekken (ikke inkludert de nærmest utallige nasjonale versjonene, samt de årlige oppdateringene) leveres varene, og de leveres godt.

Spillet har blitt kodet helt på nytt, noe som man legger merke til i utseendet på skjermen, men også i hvordan spillere, personale, fans, media og så videre oppfører seg, hvordan overganger er avviklet, og sist, men så definitivt ikke minst, hvordan kampene blir avviklet. Det er nemlig her den helt store revolusjonen har funnet sted for CM. Man kan nå følge kampene i 2D. Små nummererte sirkler i klubbens farger representerer spillerne, en bitteliten gul en indikerer ballen, en for dommeren og man kan til og med se hvor linjemenene (unnskyld... Dommerassistente...) befinner seg. Nå kan man endelig se om det målet man fikk annullert på overtid i Champions League-finalen virkelig VAR offside, eller om det var en dommertabbe. 2D-metoden å se kampene på er også en ypperlig måte for å se hvordan taktikken din fungerer, hvilke spillere som ikke klarer å opprettholde markeringene sine og i det hele tatt alt som foregår på banen.

Grafikken på CM-spillene har aldri vært noe særlig å skrive hjem om. De som ikke liker spillet (det er en del av dem) sier at det ser omtrent like spennende ut som Excel, noe jeg faktisk må si meg litt enig i. Det er ikke like spennende å se på som andre dataspill, men det er innlevelsen det hele går på. Lydsiden, selv om den har fått et lite løft er vel egentlig overflødig, så i stedet for å høre på lydene man opplever på en fotballarena er det like så greit å sette på en CD i stedet. Man får også en liten økning i ytelsen på spillet uten lyd.

Systemkravene til spillet må også nevnes. Selv om det vil fungere på maskiner som er en fire-fem år gamle, må du belage deg på å kunne lese nesten hele *Krig og Fred* baklengs mellom hver gang du får spille en kamp på en slik maskin. På maskinen jeg brukte til å teste CM4, en Pentium 4 1,8GHz, hadde jeg flere ganger god tid til å sette på kaffen, lese avisen, gå på do, vaske gulvet og hente posten. Med andre ord SLUKER CM4 maskinkraft.

Uansett, CM4 er det definitivt beste fotballmanagerspillet på markedet, og dersom det ikke beholder den posisjonen frem til CM5 utvilsomt dukker opp en gang i fremtiden er det intet mindre enn en sensasjon. Har du bare en liten interesse for fotball, er dette verdt alle pengene det koster. Gå og kjøp med en gang, gi bort bikkja, kyss kjæresten eller ektefellen farvel, kanseller eksamensoppmeldingene dine, fyll opp fryseren med lettvinnt mat og ta opp et lån for å betale strøm og husleie det neste året med en gang. Dette spillet kommer til å ta opp MYE tid. Det er ikke uten grunn at *Championship Manager*-serien har blitt oppgitt som hovedårsaken for flere skilsmisser de siste årene... Løp og kjøp!

Tekst PER JOSEF KR. INSULÁN

Jeg styrte inn på kjøkkenet akkurat da Rev kom med et stort klynk. Han hadde blitt heist opp etter ene bakfoten og hylte av smerte.

Riktig gal blanding

DET VAR AKKURAT DA folk myldret ut fra husene sine til søndagens kollektive spasertur at hun kom med et kaldt gufs inn i min varme hule av en kafé. Min egen kafé, eid og drevet i mange år. Jeg kjente henne igjen til å være en av mine trofaste stamkunder, jeg kan fortelle deg små glimt av livet hennes bare på grunnlag av hva jeg har sett og selv fått fortalt av henne, for ikke å snakke om mannen. Som da hun og han fikk en valp for et halvt år siden. Ryktet var brakt ei uke i forveien, og så kom kjøteren hit for første gang.

– En Rev? foreslo jeg nikkende mot dyret i bånd.

Hun lyste opp, og sa:

– Ja, la oss kalle han Rev! Og kastet et tiggende blick bort på mannen.

Men, over til saken. Hun kom nå rett bort til den høye disken og ba om sterk drikke, samme hva, men helst sterkere. Jeg holdt på å si at hun da skulle ha vært her på kvelden, når brennevinisalget åpnet, men tok meg i det etter et øyeblikks ettertenksomhet. Blandet noe alkohol i store kvanta med det nærmeste jeg rakk av blandevann. Jeg omtrent skalv av spenning, for jeg skjønnte at noe hadde skjedd med dama og at ei tunge på gli var verdt en drink.

– Jeg har drept mannen min, sa hun etter den første slurken. Jeg gløttet mot henne mens jeg lot som jeg ikke var høyst interessert, jeg fikk øye på døra ut og visste at den burde barrikaderes. Du vet, kjekt å ha låseknapp, under disken, sånn i tilfellet. Nå var det bare å få henne ut av syne fra gata, for jeg ville gjerne tro henne, men klarte det ikke. Drap. Ikke verst det. Lagde meg en kaffe, tok spritflaska og nikket mot bakrommet. Hun tok hintet og kom med.

– Han var hjemme i morges da jeg kom inn døra. Det er slett ikke første gangen jeg kommer hjem på morgenkysten søndag, men i dag mistet han hodet på grunn av det. Han hadde store mørke ringer under øynene og fråde i munnviken. Han var rasende. Helt hakke pine vill. Og han som er så rolig ellers. Jeg bare gapte da han skjelte meg ut. Beskyldte meg for å være utro. For å ha hatt orgier i senga vår med tilfeldige. Han påstod jeg hadde satt alle skitne tanker ut i live. Kjøpt hund for å bli tilfredstilt med slikking av ei ru tunge, latt være å låse døra når jeg var på do, eller når jeg var naken. Mitt største ønske var å bli sett avkledd av fremmede menn og...

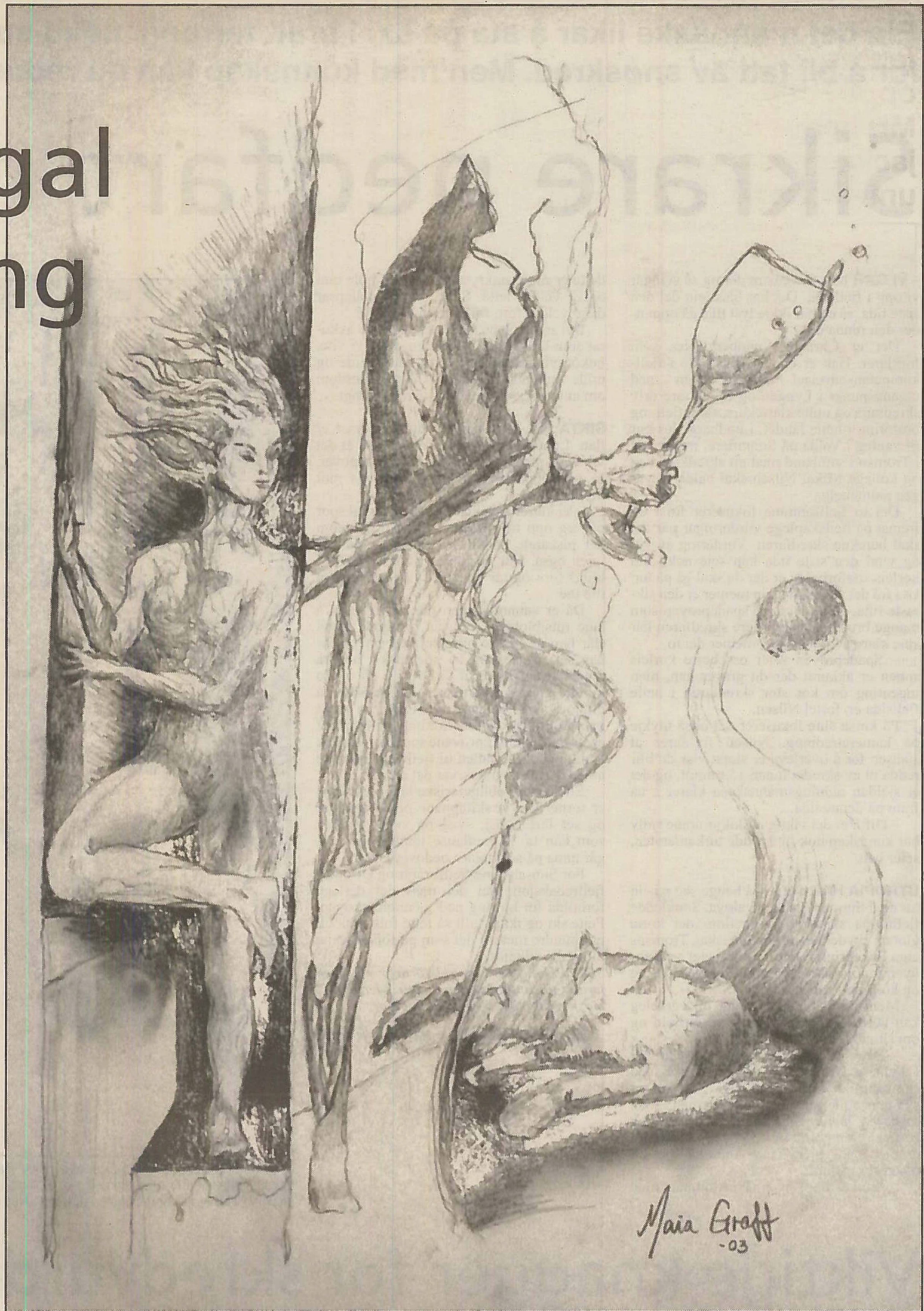
HUN TOK EN PAUSE. Det var ikke ment som en kunstpause, hun hadde tømt glasset og strakte seg mot flaska. Fylte skjelvende og dypt konsentrert opp. Hun satt der egentlig ganske stivnet, liksom utrykksløs, med et flakkende blick, i en uvirkelig verden.

– Var han helt gal? spurte jeg. Hun nikket, før en tåre rullet nedover kinnet.

– Jeg husker nesten ikke mer av hva han sa, men alt var forferdelig og ganske grovt. Det var noe om hva han skulle gjøre med hunden min som hevn. Han tok lekeballen til Rev og begynte å lokke. Rev kom, men nølende. Inn på kjøkkenet bar det, og jeg våknet som av transe. Du skjønner, jeg bare hadde stått der og liksom ikke vært tilstede, men nå trodde jeg at han skulle ta livet av hunden. Jeg styrte inn på kjøkkenet akkurat da Rev kom med et stort klynk. Han hadde blitt heist opp etter ene bakfoten og hylte av smerte. Jeg så den hersens tullingen av en mann, som om det varte i en time, strekke seg etter kniven på benken, mens han pustet hvesende.

– Nei, skrek jeg. Og som jeg skrek.

– Alt er bar løgn, alt er bare oppstyr. Tror jeg prøvde å kaste ting etter han. Det fløy i hvert fall ting gjennom lufta. En av tingene må ha vært et åpent glass med noe klisset.

Illustrasjon MAJA GRAFF

Den ene handa mi var tilgriset. Jeg traff ikke, og han råflirte, veivet med kniven. Så begynte han å stikke den i den vridende kroppen til Rev. Blodet sprutet av Rev og jeg sprang rett på med full kraft. Dyttet han bakover, og mannen min må ha tråkket på ballen, for han smalt i gulvet slik at kniv og bikkje ble slynget gjennom rommet. Jeg landet oppå jævelen og slo og slo i ansiktet og brystet hans. Tok tak i tunga etter å ha presset opp kjevene og dro den ut. Samtidig begynte han å hikste etter luft. Han lagde grusomme lyder og fikk plutselig krampe. Jeg slapp taket og reiste meg opp. Hele kroppen hans lå spent i en bue på golvet.

HAN PINES, TENKTE JEG i redselslagen panikk. Da var det jeg gjorde det, tok steikepanna og siktet rett i panna hans. Den traff med en knusende lyd, nesten som om du tråkker på et egg, bare høyere. Det var et eneste kaos på kjøkkenet. Blod og rot og uvirkelighet. Dette var mitt kjøkken. I ei krå lå Rev og klynket. Et siste blick kastet han opp på meg fra sin blodpøl, før han stilna.

Den ene bakfoten var nesten helt kuttet av og han må sikkert ha fått et tyvetalls dype kuttsår til. Blodmengdene var utrolige. Jeg så ned over meg selv. Ikke så veldig tilsmurt. Så nærmere på klisset på handa. Det var rester etter peanøttsmør. Det var den handa jeg hadde trukket i tunga med.

– Mannen min tåler ikke peanøtter, sa hun og ble sittende med et ufokusert blick.

– Du har drukket nok nå, sa jeg til henne. La meg lage deg en kopp kaffe så du våkner litt.

– Er det lang tid siden, alt dette, spurte jeg da jeg ga henne min spesielle kaffeblanding.

– I morges, svarte hun.

– Du har vel vasket deg og skiftet klær siden da? Du er ikke tilgriset lengre, slo jeg fast. Hun nippet til kaffen og nikket.

– Ja selvfølgelig, sa hun. Merkelig bismak der er i kaffen, men for all del, den er da god."

En time seinere plukket politiet henne opp fra andre sida av gata overfor kafeen min. Hun hadde ravet rundt og sjikanert

folk - tydelig beruset. Tipper hun tilstod på stedet. Hun så på seg selv som en morder, og hadde hun ikke brukt steikepanna som slagvåpen, så hadde det vært peanøttsmøret og en heftig allergisk reaksjon, som naget henne. Verken hun eller politiet ante at de ville finne spor av andre stoffer i han, stoffer som ville kunne føres tilbake til det ene vinglasset han drakk her lørdags kveld. Men hvordan skulle de finne på noe slikt? Han var jo tilsynelatende drept av andre ting.

Hva jeg hadde i mot denne mannen?

Ingenting. Han var forresten verdens snilleste og stilleste mann, sa aldri et ondt ord. Det høvde slik at han var en av mine mange forsøkspersoner. Det er en betydelig biinntekt for meg: kjemikeren betaler godt når han vil ha testet ut stoffer på annet enn rotter.

Han vil bli henrykt når han får høre om denne riktig gale blandingen - seintvirkende og med døden til følge.

Tekst MAIA GRAFF

Ein del menneske likar å stå på ski i bratt terreng, noko som inneber risiko for å bli tatt av snøskred. Men med kunnskap kan du redusere risikoen.

Sikrare nedfart

– **VI GÅR** bort til venstre der og så svingar vi opp i fjellsida. Det har blåst ein del den siste tida, så eg har ikkje lyst til å gå oppunder den renna der.

Det er Christer Lundberg Nes som forklarar. Han er ein av to tilsette i fjellkompetansefirmaet Sun-alp, som med utgangspunkt i Lyngen og Sunnmøre driv skredkurs og ulike klatrekurs, samt fjell- og breføring i heile landet. Lundberg Nes bur til vanleg i Volda på Sunnmøre, men er nå i Tromsø i samband med eit skredkurs han og kollega Mikal Nilsen skal halda i Lyngen palmehelga.

Dei to fjellførarane fokuserer først og fremst på heilskaplege vurderingar når dei skal berekne skredfaren. Vurdering av vør og vind den siste tida kan seie noko om korleis snøforholda er der du skal gå på tur. Ut i frå det vel ein det ein meiner er den sikraste ruta. Den klassiske spadepøven som mange bruker for å vurdere skredfaren har sine klare avgrensingar, meiner dei to.

– Spadepøven seier oss berre korleis snøen er akkurat der du graver han, men ingenting om kor stor skredfaren i heile fjellsida er, fortel Nilsen.

På kursa sine fokuserer dei også mykje på kameratredning. Nilsen forklarar at sjansen for å overleva er størst viss du blir redda ut av skredet innan 15 minutt, og det er sjeldan redningsmannskapa klarer å nå fram på denne tida.

– Difor er det viktig at skikjørarane sjølv har kunnskap nok til å redde turkameraten, seier han.

UTROPIA HAR fått lov å henge seg på ein tur med Sun-alp ute på Kvaløya. Snøkledd fjelltoppa skimtast innimellom dei korte gløtta i skydekke, og snøen piskar. Tromsøs eiga leikegrind nokre få kilometer vest for byen innbyr ikkje akkurat til appelsineting og kos i solveggen.

Men det er på slike dagar du verkeleg kan læra noko om snø- og vørforhold og om skredfare.

– Dette er typisk kystsnø, seier Christer Lundberg Nes og tek opp ein neve med snø som liknar på vanleg hagl. Slik snø gir svært ustabile snølag, og gjer dermed snøen rasfarleg. Dette fenomenet er veldig typisk både på Sunnmøre og i Lyngen, noko som er med på å gjera desse områda spesielt utsett for rasfare.

– Vanleg hagl er små isklumpar, men

dette er rima snøkrystallar. Dei er hole inni og er veldig lette. Slike snølag kollapsar difor veldig fort, forklarar han vidare.

Dei små kulene skal visstnok vere akkurat som bruspulver i munnen, fekk vi vite, noko avisgutane prøvde ut både i tide og utide oppetter fjellsida. All barnelærdom om at vi ikkje må eta snø, vart førtrengt.

SIKTA NÅ er nesten lik null og lyset er flatt. Lundberg Nes vurderer det slik at det vil vere uforsvarleg å gå vidare oppover, så vi stoppar på ein rygg halvvegs mot toppen.

– Vi klarer kanskje å leggja eit trygt spor på veg opp til toppen, seier han gjennom det piskande snøskavet, men vi skal ned igjen også. Når du kjem i stor fart i dette blindeføre og tar ein feil sving, er du fort ille ute.

Då er sunnmøringen meir ivrig etter å lage rutsjblokker. Ved ein passende skavl slår han ut eit lite område med staven før han set seg ned og tar spenntak i blokka med snø og prøver å få ho til å gli ut. Jo mindre krefter du bruker på å få blokka på gli, jo svakare er laga i snøen. Glir ho lett ut kan du rekna med at skredfaren i området er stor. Rutsjblokkprøvane som blei tatt like ved lunchpausestaden til fjellfararane viste at valet om å snu nok var det rette.

Etter at dei obligatoriske kneippskivene er fortært lar vi skituppane peika nedover og set fart. Svisj, svisj og svisj! Bakkar som kan ta 30 motlause minutt oppover, går unna på sekundar i nedoverbakke.

For Sun-alp sine fjellførarar og Utropias fjellredaksjon blei det trass dei dårlege forholda fin kjøring ned gjennom skogen. Feite ski og ikkje fullt så feite folk fekk eit par hundre meter i det som på folkemunne blir kalla silkeføre.

Sun-alp held kurs for skikjørarar i Lyngen fredag til søndag i palmehelga. Meir informasjon finn du på www.sunalp.no.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

PUDDER: Det er slik vi ønskjer at det skal vere. Djup laussnø som fyk rundt skia. Men skikjøring i bratt lende inneber også ein risiko for å bli tatt av snøras, men med kunnskap kan du redusere risikoen. Her er fjellførar Christer Lundberg Nes i full fart gjennom skogen.

Foto EINAR ENGDAL

Viktige knagger for skredvurdering:

Snøens stabilitet er vanskelig å vurdere, terrenget er det mye enklere å si noe om.

De to viktigste vurderingene:

1. Er dette skredterreng?

Vi kan løse ut skred der det er 30° eller brattere så lenge det er snø der. (Det gjelder bratteste punkt i flanken du befinner deg i.) Svarte løyper i skianlegg er til sammenligning rundt 25°

2. Kan det komme skred ovenifra som vi ikke løser ut selv?

Vi må da ta hensyn til hvor stor sannsynlighet det er for at skred skal løsne, og hvor lang tid vi befinner oss i det utsatte området (En risikokalkyle basert på eksponeringstid og skredsannsynlighet)

Tegn som tyder på at vi skal være på vakt:

Nylig skredaktivitet
Vindtransportert snø

Drønn i snøen
Snødekket sprekker opp
Hule lyder

Dette er tydelige tegn, men de finnes også i mer subtile utgaver, som da er like viktig å få med seg!

Når ulykken er ute:

Tid er en kritisk faktor! Det er kameratredning som berger liv. Den organiserte redningstjenesten kommer ofte for sent.

Ta ledelsen på stedet. Organiser overflatesøk for å se etter tegn på hvor den skredtatte ligger. Bruk sender/mottaker dersom den/de skredtatte hadde dette på seg.

Ta ut områder du vil søke nøyer ut fra vitneobservasjoner, overflatefunn, funn av skispor inn i skredet osv.

Bruk søkestang til å punktsøke rundt interessante overflatefunn eller de områdene du har plukket ut som primære søkeområder. Organiser en søkelinje med søksten-ger.

For å bruke sender/mottaker effektivt kreves regelmessig trening! (du kan lese mer om sender/mottaker på www.sunalp.no)

Dette bør du ha med på topptur og når du kjører offpiste i alpinanlegg:

Førstehjelpsutstyr
Kompass
Vindsekk
Spade
Søkestang
Sender/mottaker

Gå kurs for å lære mer om skredvurdering og kameratredning!

(Laget av Mikal Nilsen)

SIKKERHET: For din egen og kameratens sikkerhet bør du ha med deg søkestang, sender/mottaker og spade når du drar på tur der det er bakker som er over 30 grader.

studenten

Foto KAJSA KVERNMO

Navn: Kurt Jøran Nyland
Alder: 23
Studerer: Dataingeniør
Jobb: Selger på Madrasshuset

Min siste uke

– Denne uka har jeg tatt en tatovering på høyre armen, det er en slags sol. Den klør noe jævlig. Har planlagt det lenge, men fikk omsider gjort det på onsdag.

– Gjorde det vondt?

– JA!! Det var ikke akkurat behagelig da, men skriv at jeg ikke syns det gjorde vondt.

– Og så har jeg vært på jobb på Madrasshuset, vi har ommøblert så nå er det litt finere der. Ikke at det noen gang har vært stygt da.

– Også har jeg vært på skolen da. Vi holder på med et prosjekt hvor vi skal lage et datasystem for Madrasshuset. Lager en database. Er rimelig lei madrasser nå. Jeg tilbringer nesten halvparten av livet mitt sovende på en og nå bruker jeg hele skoletiden min også på det. Pluss arbeidstiden min. Huff, sier jeg bare.

– Lært noe nytt av prosjektet?

– Ja.

– Som hva?

– Eh, samarbeide med resten av gruppa. Hehe. Og sånne ting.

– Ellers har jeg vært ute på onsdag og lørdag. Var litt for full som vanlig, i hvert fall på lørdag. Hadde en helt for jævlig dag på søndag. Slet med formen. Ellers har jeg hjulpet en fyr å vaske og rydde ut av hybelen sin. Nå har han flytta inn i min 12 kvadratmeter lille hybel. Der skal han bo helt til han finner noe nytt. Det kan ta sin tid.

Min siste dag

– I dag har jeg fått vite eksamenskarakteren fra jul. Forsov meg til den som var før jul, så måtte ta den i februar.

– Hva fikk du?

– Bare skriv at jeg sto. Det holder.

Den siste timen

– Har ikke gjort så mye. Har vært en liten stund på skolen og prøvd å jobbe med prosjektet. Ellers så har jeg bare venta på deg en stund og prata. Ikke noe mer spennende enn det.

Tekst KAJSA KVERNMO

Det mangfoldige livet i byane i Barentsregionen er lite fotografert. Det blir det nå gjort noko med.

Urbane briller på nordområda

FOTOGRAFAR: Her er nokre av fotografane frå Northern Cities Project. Til venstre gründer Jussi Vilku.

Foto MONJA FISCHER

TRADISJONELT SETT har fotografia som er tatt i nordområda fokusert på minoritetar eller på fråflytta distrikt og skuggesidene ved moderniseringa av samfunnet fram mot 60- og 70-talet. Eller dei har prøvd å skildra den vakre og mektige naturen i området.

– Dokumentarfotografane har heilt oversett det urbane livet som utspinn seg i Barentsregionen. Bylivets identitet og mentalitet har vakt lita interesse. Dette seier Jussi Vilku, som er direktør for det finske kulturmagasinet Kallio og gründer for prosjektet Northern Cities Project. Han sakna bileta frå gatelivet, marknadsplassen og frå det daglege livet i byane og tok difor initiativet til dette prosjektet.

NORTHERN Cities Project er organisert som arbeidsseminar i fem ulike byar i regionen. Ni fotografar er valt ut til prosjektet og vil konsentrere seg om kvar sitt emne. Det første arbeidsseminaret vart arrangert i Oulo, Finland i februar, det andre var i Tromsø 2. til 9. april, vidare vil prosjektet besøka Syktyvkar i Komi republikk i juni, Tornio- Haparanda- Kiruna i august og Murmansk i oktober. Prosjektet blei starta av Nordfinsk fotosenter i Lappland og Kunstkomiteen i Oulo fylke i byrjinga av 2002.

– Dei unge fotografane er plukka ut blant søkarar som skal vere knytt til nordområda.

– Fotografane har mange interessante prosjekt, fortel Hannele Pappila frå kunstkomiteen i Oulo, og kan presentere ni urbane fotoprosjekt som spenner frå undergrunnsmiljø til homofile og lesbiske med barn:

Vesa Ranta tar bilete frå ungdomskulturar i byane. Han har sjølv erfaring frå rockmiljø i Finland, og vil ha gode føresetnader for å gi eit bra bilete av undergrunnsmiljøa.

JULIA PEIRONE frå Sverige tar bilete av folk på gata. Ho klipper ut bileta og lagar egne montasjar der menneska blir del i scenar som ho sjølv lagar.

Atli Már Hafsteinsson frå Island går rundt i bustadstrøk og tar bilete av folk framfor bustadane deira. Han tar kamera med seg og bankar på og spør om han kan få ta bilete av dei. – Dei unge folka er minst sjenerte, seier han.

Jan Pilgaard frå Danmark har eit endå meir spesielt prosjekt. Han lagar filmsnuttar som kan minna om dokumentarfilm, men skodespelarane han tar i bruk er plassert inn i ein scene som Pilgaard sjølv lagar. Han plukkar ut menneske i alder 25 og 55 år som han held ein dialog med. Dialogane varer i 15-20 minutt der fotografens ulike tema blir tatt opp.

Cato Lauritzen frå Tromsø og Noreg tok portrettbilete av frelsesarmesoldatar i Oulo,

samtidig tok han bilete av lysande reklameskilt om natta. Etterpå manipulerte han soldatane inn i skilta. Men etter Oulo har Lauritzen gått over til å fotografere foreldre med barn, og i tillegg homofile/lesbiske foreldre med barn.

ANNA SMIRNOVA frå Russland tar bilete av kunstnarar frå byane i Barentsregionen. **Minna Rainio** frå Finland tar utgangspunkt i gamle postkort av byen og går inn på bakgrunnen og alle dei små detaljane i bilete. Dette trekkjer ho fram og lagar egne fotografi av dei.

Perttu Saksa frå Finland tar bilete av byens ytre infrastruktur og ser kva sosiale miljø desse skapar. Ho ser for eksempel etter sosiale møteplassar som blir laga rundt byens bygningar.

Alexander Naschenkin frå Russland tar gatebilete, han skal prøva å skildra det vanlege bylivet i byane i nord.

I 2004 skal det produserast ei omfattande fotoutstilling av materialet. Utstillinga blir å sjå her i Tromsø i 2005, då ho skal vandre rundt i dei nordiske landa, Russland og elles i Europa. I samband med utstillinga vil dei også prøve å gi ut ei bok.

Tekst KJARTAN ØTTERÅ

Russland, hadde Utopia en reporter *embedded* i skvadronen.

A-Å

HOTEL ARKTIKA: I 16. etasje fins en bar for de absolutt rikeste, i nederste etasje ei kantine for hvem som helst.

Foto MIKKEL BERG

GRAFITTI: Veggene i Murmansk prydes av fargesprakende graffiti. Hva som står skrevet, og hvem det er rettet mot, vet vi ikke.

Foto ANDERS AUNE TVEITA

MOR DI: Kafé *Mama Mia* må besøkes i alle fall én gang under oppholdet.

Foto MIKKEL BERG

hamstre her, da maten er billig og du kan ta med deg ti kilo over grensa.

Poljarnye Zori. Ikke bare et hotell i Murmansk, men også en småby 4-5 timer med tog inn på halvøya. Her ligger et atomkraftverk som du (ifølge Lonely Planet) får guida omvisning på om du tar kontakt lenge før du drar. Det skjer ikke noe særlig i byen, så om du ikke skal til kraftverket bør du heller dra til Lovozero, Monchegorsk eller Apatity. Uansett må du huske *mye* varme klær, du er langt unna Golfstrømmen nå. Skulle du befinne deg i PZ, bør du besøke markedet og kafeen Sjasjlytsjnaja, som vil virke kjent for alle som har vært på veikro i Norge: Uansett hva du bestiller får du kjøtt, løk og ketsjup. (Russisk ketsjup er en virkelig smaksopplevelse). I tillegg kan du se etter gamle oppdragsplakater fra Sovjettida, med oppbyggende budskap som *Ikke forlat barna dine!* og *Hr. Atom er din venn!*

Russisk MTV spilles på svært mange utesteder. Musikkvideoene er minst like fikserte på sex og vold som amerikanske, ofte har dette innholdet ingenting overhodet med sangtekstene å gjøre. Det spilles dessu-

ten mye hits fra 80-tallet og tidlig 90-tall, i tillegg til moderne mestere som Scooter og Justin Timberlake. Av russisk musikk anbefales *Grazhdanskaja Oborona* (Folkefronten) - et gammelt punkband som fortsatt er populært. Aner ikke hva de synger om, men de høres sinte ut.

Soldater. Kola er verdens mest militariserte område: Her er atomvåpen, fly, tanks, ubåtbaser og små byer der det kun bor militære m/ familie. Store deler av vestlige Kola er sperra av, derfor går det ikke fly fra Kirkenes til Murmansk - du kunne se ned og få glimt av hemmelige anlegg. Du må belage deg på å bli stoppa for kontroll flere ganger på vei til Murmansk, men det er på norsk side at grensevaktene er mest skeptiske og uhøflige.

Transport. *Drosjene* i Murmansk er alt fra nye Volgaer til gamle Ladaer som stinker bensin og har skitne truser i bagasjerommet. De "uoffisielle" taxiene (som utgjør langt de fleste) er tilbøyelige til å ta på en femteperson, som da må ligge oppå de tre i baksetet. *Trolleybussene* er miljøvennlige, raske, billige og går ofte. Her har Tromsø

noe å lære. Murmansk er forresten full av gamle tromsøbusser som har blitt gitt/solgt over grensa. (Det er litt surrealistisk å gå rundt i Russland og se reklamer for "Tromsø - din lokalavis"). I forhold til tog er 3dje klasse billig, men det er trangt om plassen og det lukter sylteagurk/svette/sure tær. Likevel er det bedre enn mange andre steder i Øst-Europa. 2dre klasse er bra, men det er fire ganger dyrere. Både 2dre og 3dje klasse har gode sovemuligheter, for bagasjehyllene kan brukes som senger.

Vodka. Den eneste alkoholen det er ulovlig å drikke på gata. Den korrekte måten å drikke vodka på er som følger: 1. Pust ut. 2. Hold deg for nesa og shot. 3. Før du trekker inn pusten, spis sylteagurk. *Russkij Standart* og *Flagman* er så bra at de kan drikkes sjøl av folk som ikke liker blanksprit. Vodkaen du må unngå for alt i verden er *Spetznaž*. Denne ligger tett opp til heimbrent fra Lerkenes og er en orgie i grusomhet.

Whiskey og eplejuice. Du får kjøpt noen svært spesielle cocktails i denne byen. Men hvis du vil ha en *white russian* er det mulig du må belære bartenderen først, for denne

drinken er ikke særlig utbredt. Dessuten kan det hende de tror du ber om en hviterusser, og om du er på *Barents* springer de kanskje for å hente en.

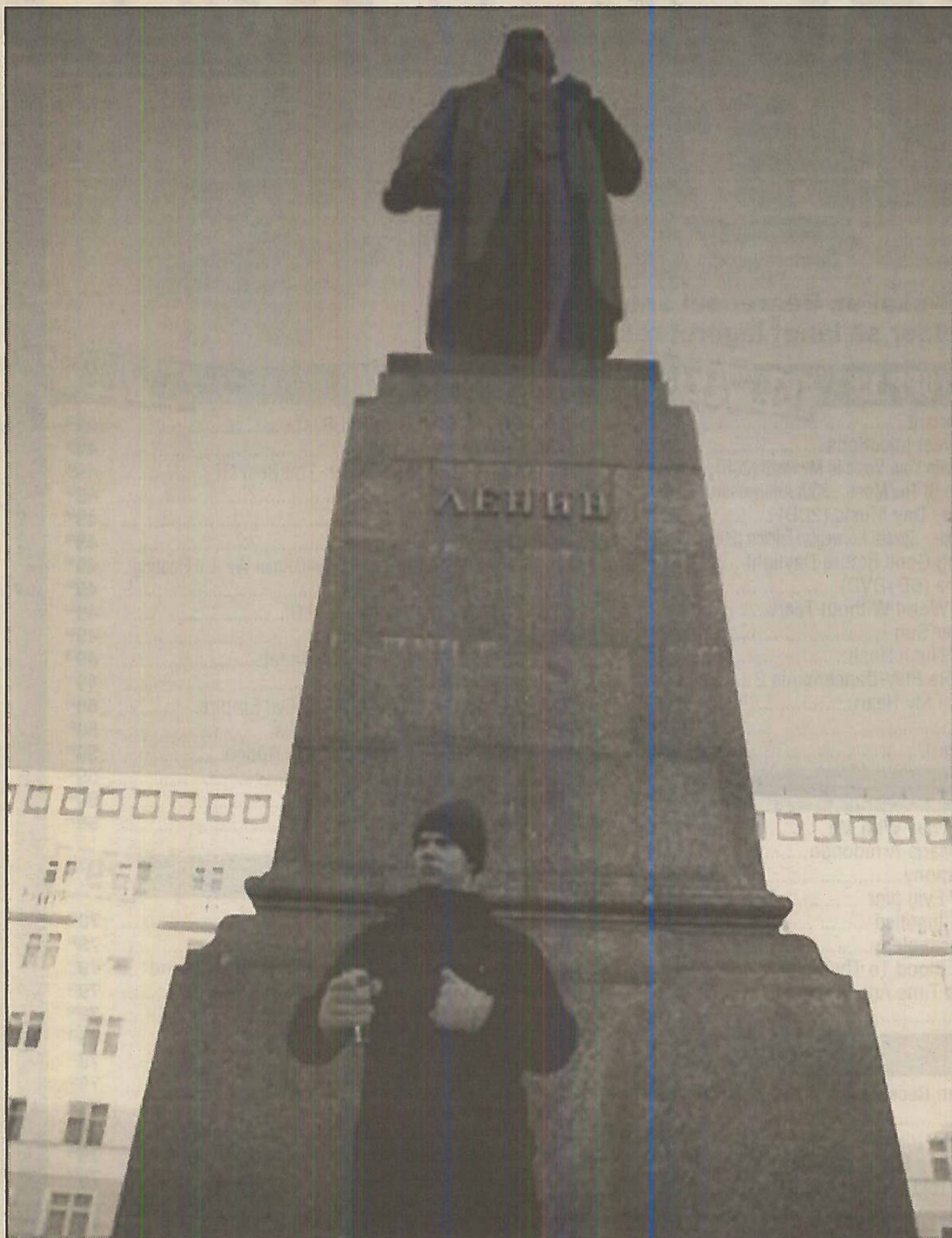
Ø1. Russerne kan virkelig ø1. Det finnes utallige merker, hvorav det mest populære er *Baltika*. Dette finnes i 10 forskjellige smaker. Et par av dem smaker kjemisk avfall, så hvis du ikke vil spille rullett kjører du seif med #3 som er helt ypperlig. I alle tilfelle må du unngå #0, for den er alkoholfri.

Åpent sinn. Russland har et verre rykte enn fortjent: Det er lett å se automatisk etter nedslitthet og sosial misère, fordi du har hørt mye fælt. Til sammenligning kan du jo ta deg en rundtur i Oslo og se aktivt etter alt det verste, du vil da selvfølgelig få et skjevt inntrykk. Så før du tar turen over grensa, innstill deg på å legge merke til det verste og det beste. Da vil du få en opplevelse for livet.

Tekst MIKKEL BERG

Da de sivile vernepliktige i Troms og Finnmark nylig dro på velferdstur

Ekspedisjon Kola

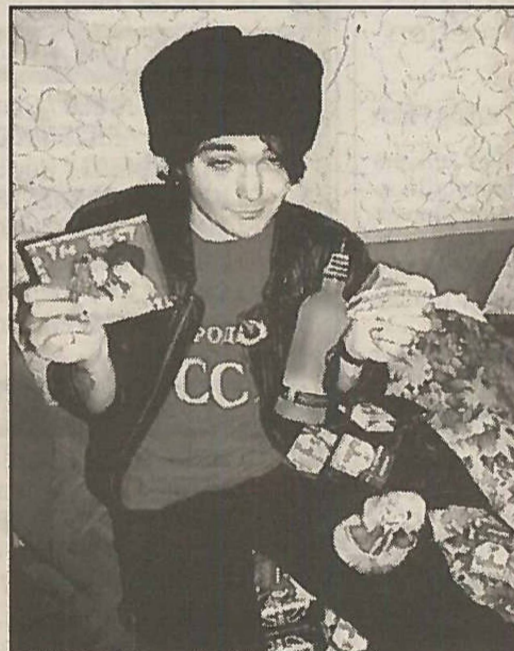

LENIN: Statuen av kommunister over alle kommunister står fremdeles rakrygget og vitner om en tid som på papiret er forbi. Men fremdeles kan du se merkene etter Sovjet-tida.

BÅDE OG: Med fare for å bruke klisjeer, Murmansk er en by full av kontraster. Bygningene rundt Prospekt Lenina illustrerer det godt: Bare fasadene mot hovedgata har blitt malt.

Foto MIKKEL BERG

GLEM KILPIS: Murmansk er virkelig stedet å handle. Foto ANDERS AUNE TVEITA

Aloshya. En gigantisk betongsoldat vokter Murmansk til minne om de falne i Andre Verdenskrig. I nærheten av statuen ligger den relativt nye Kursk-kirke. Her fins noe så spesielt som et alter med små atomubåter og jagerfly.

Bjelomorkanal. Lidelse i en liten eske. Denne sigaretten er smuldrete som tørka teblader, smaker askebeger, radioaktivitet og papir. "Filteret" består av et langt pappør du må presse sammen før du innhalerer. Om du går rundt med en eske bjelomor kommer russere til å le av deg, og noen vil kanskje si *narkoman* til deg idet de går forbi. Hylstrene brukes tydeligvis til andre ting enn tobakk.

СССР. Det kan virke som Sovjet fortsatt eksisterer. Etter sist revolusjon ble nemlig ikke dekorasjonene fjerna. Du kan derfor gå i hovedgata Prospekt Lenina, beundre store sovjet-monumenter, og *mange* statuer av gamle Vlad sjøl. Sovjeteffekter og militære dekorasjoner kan kjøpes flere steder, men spesielt anbefales butikken *Garnizon*.

Dans. Om du vil oppleve det "hippe" Murmansk, ta turen til *Sfera*. Dette er disko til du dør, med egen bowlinghall som det koster 600 rubler å komme inn på. Altså mer enn 1/6 av standard månedslønn, så dette er for ungdom med rike foreldre. Den mer voksne garde av russlands nykapitalister har en noe spesiell smak, for å si det mildt: På dansebaren *Medved* finner du blodrøde vegger med bjørnefell og elghoder, speiltak med juletrelys, live danseband og diskokuler overalt. Hvis du vil ha noe mer hjemlig anbefales *Sport-Bar*, et sted for folk i studentalderen. Diskotekdelen er isolert fra spisedelen, noe som ikke er en selvfølge her. Om du er sportshater som ikke takler ishockey på storskjerm-TV og biljardbord midt i rommet, bør du kanskje skygge unna.

Elendighet. Det sosiale sikkerhetsnett er ødelagt, lønningene er lave og prisene stiger stadig. På tross av dette har Murmansk relativt få tiggere. Vurder å gi litt til dem du treffer, for du er rik nå: 20 rubel er 5 kroner. En advarsel til gjester på *Hotel Poljarnye Zori*: I hotellbaren *Barents* fins andre typer elendighet. I byguiden står det

at *Barents* har "alt du forventer av russisk uteliv". Mafia, prostitusjon og ekle turister? Etter å ha sett tre feite gamle fiskeoppkjøpere fra Norge kjøpe med seg to radmagre russiske ungjenter, mens "mamman" står i bakgrunnen og gnir seg i hendene, vil du aldri tilbake.

Høyblokker. Sjøl de rike i byen bor i blokker, men de kjøper flere leiligheter og slår ned veggene mellom dem. Boligkompleksene er effektive med tanke på miljø, transport og arealutnyttelse, men de er ikke bygd for å se bra ut.

Jul. 31. mars tok de ned juletreet utenfor Hotel Arktika. Folk liker julepynten, så den henger så lenge som mulig. Julenissen heter *Fader Frost* i Russland. Det gamle helgenavnet var for religiøst for Sovjetregimet, så de gav ham et nytt navn som fortsatt er i bruk.

Kullsyre. Mineralvannet her er ikke bare kullsyrevann, men faktisk *mineralvann*. Noe av det smaker rett og slett svovel, men det er veldig sunt og egentlig ikke så verst. Hvis du er litt feig, kjøp *Saint Springs*. Dette

er det minst spesielle vannet, og dessuten velsigna av patriarken i Moskva. (Som til gjengjeld får en pen fortjeneste).

Lonely Planet. Boka du *ikke* kjøper hvis du skal til Kola. LP er overdrevent negativ til absolutt alt, og beskriver Kola som en helvetes forgård hvor det bare er *umulig* å få kjøpt en anstendig hamburger. Boka viser ingen respekt for folk og samfunn i regionen, den er preget av usaklighet og stygg sarkasme.

Mat. Hvis du liker levende trekkspill til maten, kjøp deg frokost på *Poljarnye Zori*. Ellers anbefales *Blinaja*, hvor du får fortreffelige pannekaker med mye rart. Gode pannekaker får du også på *Mama Mia*, men dette er mest et middagssted - med særlig god pasta og pizza. Du bør ta en tur innom den kaukasiske restauranten *Alan*, spesielt hvis du er glad i *mye* ost. *Restaurant Jelan* har nydelig mat, men er et spissborgersted og har derfor grusomt interiør. *Jelan* har sågar ei faktisk *lysfontene*: En kunstig foss som stråler ut rødt, grønt og gult lys. Murmansk er forøvrig full av døgnåpne butikker som selger hermetikk og posemat. Studenter bør

nty

ikke svart, men brun, sier Siayor.
 – Men samtidig synes jeg det er feil at vi som står bak filmen skal bestemme hvilket ord som er riktig. Siden det er en stor og sterk gruppe som mener noe annet, må det bli som de vil etter hvert og da må vi bare bukke og si amen, sier Falch som mener at det er trist at noen bruker mye negativ energi på en så morsom og tulle film som denne.

SJANGERMESSIG ER FILMEN vanskelig å definere. Den mikser mange sjangere i en salig blanding.
 – Den er veldig vanskelig å klassifisere. Den er noe du aldri har sett før, sier Falch og Siayor er veldig enig.

– Det er noe helt nytt for verden, mener jeg. Det er ingen som har sett en slik film før. Den er morsom, komisk, med mye action, mye dramatik og så er den litt trist, sier Siayor.

“Det går ikke an å ta filmen alvorlig. De som gjør det har et lite problem med sin egen humor.”

Erling Falch

– Den lager sitt eget univers der alt kan skje. At den nordnorske fiskerbonden får ting fra havet, vet vi jo. Men at Dagbladet, VG og Jack Daniels whisky flyter opp i fjæra, er helt naturlig i filmen, sier Falch.

Når jeg spør om logiske brister i filmen sier han dette:

– Den har sin egen logikk, den har ingen logiske brister. Men hele filmen er per definisjon en logisk brist. Alt er lov. Folk blir drept og reiser seg igjen.

En film full av galskap der ingen folkegrupper blir spart. Alle får sitt, men nordlendingen er nok den som blir fremstilt verst.

– Nordlendingen er karikert idiotisk. Karakterene er langt ute. Det går ikke an å ta filmen alvorlig. De som gjør det har et lite problem med sin egen humor. Men det kommer nok til å skje, sier Falch og ler.

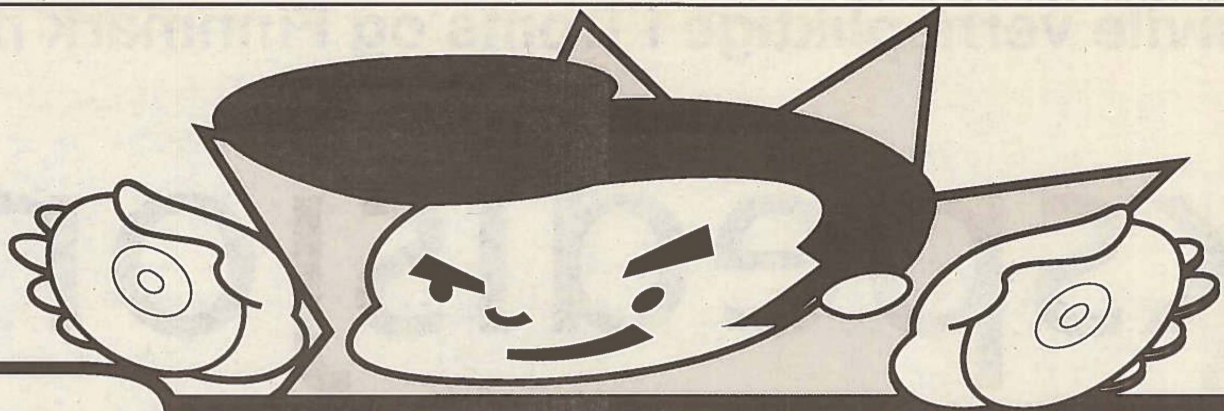
Bandet Ulver har soundtracket til filmen som kommer på CD like etter premieren. Ulver er et eksperimentelt rockband som selger en del plater internasjonalt, noe som kan vekke nysgjerrighet for filmen blant musikkinteresserte i det store utland. I tillegg har Trond Nedberg bidratt med låter som noen av skuespillerne synger i filmen.

Svidd Neger er den første norske spillefilm som i sin helhet blir tekstat på samisk. En milepæl i norsk filmhistorie.

Og som en tilleggsopplysning: Bjørn Sundquist ble spurt om å være med og han takket oppriktig ja. Men da filmen ble utsatt et år måtte han si nei.

Svidd Neger har premiere på norske kinoer fredag 11. april.

Tekst GLENN FAGERVIK

PLATEKOMPANIET

PLATE-SKRED

Lageret må ned,
 1000-vis av CD-er skal ut. Begrenset antall på en del titer. Tilbudet gjelder så langt lageret rekker!

PLATEKOMPANIETS TOPP 15

149⁵⁰/179⁵⁰

1. **WHITE STRIPES** / Elephant..... 149⁵⁰
2. **BERTINE ZETLITZ** / Sweet Injections..... 149⁵⁰
3. **A-HA** / How Can I Sleep With Your Voice In My Head (2CD)... 179⁵⁰
4. **PINK FLOYD** / Dark Side Of The Moon - 30th Anniversary . 149⁵⁰
5. **THE JAYHAWKS** / Rainy Day Music (2CD) 159⁵⁰
6. **FOO FIGHTERS** / One By One - Special Norwegian Edition (2CD). 149⁵⁰
7. **THE CARDIGANS** / Long Gone Before Daylight 149⁵⁰
8. **LINKIN PARK** / Meteora (CD+DVD) 169⁵⁰
9. **LUCINDA WILLIAMS** / World Without Tears 149⁵⁰
10. **YO LA TENGO** / Summer Sun 149⁵⁰
11. **NATHALIE NORDNES** / Hush Hush..... 149⁵⁰
12. **DIVERSE ARTISTER** / Re:Play-Dancemania 2 159⁵⁰
13. **SURFEROSA** / Shanghai My Heart..... 149⁵⁰
14. **EPHEMERA** / Air 149⁵⁰
15. **CELINE DION** / One Heart..... 149⁵⁰

INNTIL 30% RABATT

119⁵⁰

- **NORAH JONES** / Come Away With Me 119⁵⁰
- **MARIA ARREDONDO** / Maria Arredondo..... 119⁵⁰
- **ST. THOMAS** / Hey Harmony..... 119⁵⁰
- **KAIZERS ORCHESTRA** / Evig pint 119⁵⁰
- **JUSTIN TIMBERLAKE** / Justified 119⁵⁰
- **ROBBIE WILLIAMS** / Escapology..... 119⁵⁰
- **COLDPLAY** / A Rush Of Blood To The Head..... 119⁵⁰
- **RADKA TONEFF** / Some Time Ago 119⁵⁰
- **BEATLES** / 1 119⁵⁰

INNTIL 40% RABATT

99⁵⁰

- **ASKIL HOLM** / Daydream Receiver..... 99⁵⁰
- **ERLEND ØYE** / Unrest..... 99⁵⁰
- **VIBEKE SAUGESTAD** / Overdrive 99⁵⁰
- **MIDNIGHT CHOIR** / Waiting For The Bricks To Fall.... 99⁵⁰
- **MINOR MAJORITY** / If I Told You, You Were Beautiful... 99⁵⁰
- **NIRVANA** / Nirvana..... 99⁵⁰
- **KENT** / Vapen & Ammunition 99⁵⁰
- **QUEENS OF THE STONE AGE** / Songs For The Deaf 99⁵⁰
- **BETH GIBBONS & RUSTIN MAN** / Out Of Season..... 99⁵⁰
- **BJØRN EIDSVÅG** / Tålt 99⁵⁰
- **DIVERSE ARTISTER** / Lady Sings The Blues (2CD) ... 99⁵⁰
- **JOKKE OG VALENTINERNE** / Prisen for popen (2CD) 99⁵⁰
- **BLACK SABBATH** / The Very Best (2CD) 99⁵⁰
- **STAGE DOLLS** / Good Times - The Essential Collection (2CD).. 99⁵⁰

INNTIL 40% RABATT

169⁵⁰

- **U2** / The Best Of 1990-2000 (2CD+DVD) 169⁵⁰
- **PINK FLOYD** / Echoes-Best Of (2CD)..... 169⁵⁰
- **PINK FLOYD** / The Wall (2CD) 169⁵⁰
- **ELTON JOHN** / Greatest Hits 1970-2002 (2CD)..... 169⁵⁰
- **STEVIE WONDER** / The Definitive Collection (2CD) 169⁵⁰
- **ABBA** / Definitive Collection (2CD)..... 169⁵⁰
- **BEE GEES** / The Record-Best Of (2CD)..... 169⁵⁰

INNTIL 70% RABATT

49⁵⁰/59⁵⁰

- **THE REAL GROUP** / Allt Det Bästa 49⁵⁰
- **LISA EKDAHL** / Lisa Ekdahl..... 49⁵⁰
- **PIXIES** / Death To The Pixies-The Best Of..... 49⁵⁰
- **R.E.M.** / Reveal..... 49⁵⁰
- **SUEDE** / Suede 49⁵⁰
- **ANIMALS** / Most Of 49⁵⁰
- **SPIRITUALIZED** / Ladies And Gentlemen We Are Floating . 49⁵⁰
- **DEPECHE MODE** / Ultra..... 49⁵⁰
- **KRAFTWERK** / The Mix-The Best Of..... 49⁵⁰
- **BRYAN FERRY** / Frantic..... 49⁵⁰
- **SUPERGRASS** / Life On Other Planets..... 49⁵⁰
- **BASEMENT JAXX** / Remedy..... 49⁵⁰
- **RAGE AGAINST THE MACHINE** / Evil Empire.... 59⁵⁰
- **BOB DYLAN** / Blood On The Tracks.... 59⁵⁰
- **THE BYRDS** / Sweetheart Of The Rodeo..... 59⁵⁰
- **THE CLASH** / The Clash..... 59⁵⁰
- **JUDAS PRIEST** / British Steel..... 59⁵⁰
- **MILES DAVIS** / Porgy & Bess..... 59⁵⁰

INNTIL 50% RABATT

79⁵⁰

- **GÅTE** / Jygri 79⁵⁰
- **MADRUGADA** / Grit..... 79⁵⁰
- **THOMAS DYBDAHL** / ...That Great October Sound 79⁵⁰
- **EPHEMERA** / Balloons & Champagne 79⁵⁰
- **JAGA JAZZIST** / The Stix 79⁵⁰
- **WHITE STRIPES** / White Blood Cells..... 79⁵⁰
- **N.E.R.D.** / In Search Of. 79⁵⁰
- **EMINEM** / The Marshall Mathers LP..... 79⁵⁰
- **TOM WAITS** / Alice 79⁵⁰
- **TOM WAITS** / Blood Money..... 79⁵⁰
- **HÅKAN HELLSTRÖM** / Det Är Så Jag Säger Det..... 79⁵⁰
- **NEW ORDER** / International 79⁵⁰
- **TOM MCRÆE** / Tom McRae..... 79⁵⁰
- **GLUECIFER** / Basement Apes..... 79⁵⁰
- **AMULET** / Freedom Fighters 79⁵⁰
- **PEARL JAM** / Ten 79⁵⁰
- **BLUR** / The Best Of..... 79⁵⁰

INNTIL 50% RABATT

79⁵⁰

- **SOUNDTRACK** / Amelie From Montmartre 79⁵⁰
- **ROBBIE WILLIAMS** / Swing When You're Winning.... 79⁵⁰
- **COUNTING CROWS** / August And Everything After 79⁵⁰
- **DAVID BOWIE** / The Rise And Fall Of Ziggy Stardust. 79⁵⁰
- **THE SEPTEMBER WHEN** / The Best Of 79⁵⁰
- **DOORS** / The Very Best Of The Doors..... 79⁵⁰
- **CHRIS REA** / Very Best Of..... 79⁵⁰
- **BO KASPER ORKESTER** / Hittills 79⁵⁰
- **EAGLES** / Very Best Of 79⁵⁰
- **JOHNNY CASH** / The Man In Black: The Definitive Collection.. 79⁵⁰

OSLO

Bogstadveien 40
 Byporten Shopping
 Grønland T-bane
 Oslo City
 Stortingsgaten 22

BERGEN

Torgallmenningen 5
KRISTIANSAND
 Markens gate 32
SANDVIKA
 Sandvika Storsenter

STAVANGER

Søregata 9
STRØMMEN
 Strømmen Storsenter

TROMSØ

Nerstranda Senter
TRONDHEIM
 Munkegata 31

www.platekompaniet.no

Den nordnorske filmen *Svidd Neger* har snart premiere. Produsent Erling Falch og hovedrolleinnehaver Kingsford Siayor gleder seg.

Nordnorsk filmev

SPENT: Kingsford Siayor og Erling Falch er spent på hvordan *Svidd Neger* vil bli mottatt. Foto MONJA FISCHER

FOR VEL to år siden spurte skuespillerne Stein Elvestad og Eirik Junge Eliassen filmmannen Erling Falch om han kunne være produsent for en film de ville lage. Han spurte hva den handlet om, men fikk i stedet til svar alle skuespillerne de hadde tenkt å ha med og tidspunktet for innspillingen. Til slutt fortalte de at de ikke hadde begynt å skrive manus. Men film skulle lages. Og film ble det. Planen var å starte innspilling i august 2001, men av økonomiske og praktiske hensyn var de nødt å utsette det et år.

Filmens opptaksted var Onøy i Lurøy kommune på Helgelandskysten.

– Vi hadde valgt litt komplisert location. Handlingen foregår på to bondegårder på hver sin side av et fjell. De hadde klart å finne en plass der det ikke var noe hus, og ingen vei. Så vi måtte bygge opp to bondegårder og kjøre med båt hver dag for å komme dit. Alle husene var delt inn i elementer som var mulig å bære, sier produsent Erling Falch som er glad for at store deler av staben på Nordland Teater kunne bidra på det praktiske området.

I FILMENS MANIFEST, som er en kommentar til Lars von Triers regler for dogmefilmene, måtte skuespillerne skrive under på å ikke vaske håret (med unntak av hvis det skjer i filmens handling), bruke dopapir og lignende så lenge de var på settet. Alle

stunt måtte skuespillerne gjøre selv, og vold og sex skulle også være ekte. Alt dette for at det som skjer skal virke mest mulig

“Jeg synes ikke folk skal henge seg opp i tittelen, det er jo bare en tittel. Det er jo bare ett ord. Jeg skjønner ikke hvordan det går an å henge seg opp i et lite ord”

Kingsford Siayor

troverdige. Maten som ble spist under opptak skulle ifølge manifestet skytes, fiskes, plukkes eller stjeles og stimes i umiddelbar nærhet av settet. Det gikk greit å overholde alt dette.

– Ja, de er jo i live ennå, sier Falch.

– En ting vi klarte bra var å ikke gå på do på settet og ikke ha dopapir der. Vi hadde et lite bærbart toalett

som vi måtte tømme, men det var det ingen som brukte, sier Kingsford Siayor.

Men det må legges til at det var lov å dusje der de sov og bodde mellom slagene.

I starten begynte de å filme sent på kvelden, med lunsj halv ett og filming videre utover natta, med middag elleve-tolv på

dagen. Etter hvert filmet de senere og senere slik at de på slutten overholdt en noenlunde normal døgnrytme. De filmet også en dag raskere enn planlagt.

KINGSFORD SIAYOR går på videregående skole til daglig, men er mye involvert i miljøet rundt Tvibit og Tromsdalen Kulturhus og har vært med på Polarshow og i noen kortfilmer. *Svidd Neger* er hans spillefilmdebut. Det har vært en god erfaring for ham. Og som vanlig i en filminnspilling var det mye venting.

– Jeg lærte mye om nordnorsk vær og vind, og det å ha tålmodighet med vær og vind. Jeg lærte mye om meg selv. Vi hadde det veldig artig. Vi spilte golf mens vi ventet på at de andre skulle bli ferdig med sine scener. Vi badet, klatret og syklet med en trøbbat ute på fjorden. Det var ubeskrivelig på en måte. Det skjedde så mye på en gang, men det var kun positivt.

Filmen er Erling Falchs debut som spillefilmprodusent. Og han er meget fornøyd med filmen og staben.

– Det har vært en fornøyelse. Det er klart det har vært tungt å dra lasset, men totalt sett har det vært en fornøyelse. Jeg har hatt veldig fine folk rundt meg. Alle har fungert veldig bra sammen. Folk har tatt personlig ansvar utover det de har vært ansatt til. Fotografen har klipt filmen, og det er gan-

ske uvanlig, sier produsenten.

FILMENS TITTEL har vært offer for en del diskusjon, og spesielt folk tilknyttet organisasjonen African Youths in Norway har reagert svært negativt på tittelen og stemplet den for rasistisk. Noe både Siayor og Falch har liten forståelse for.

– Jeg synes ikke folk skal henge seg opp i tittelen, det er jo bare en tittel. Det er jo bare ett ord. Jeg skjønner ikke hvordan det går an å henge seg opp i et lite ord, sier Siayor, som ikke opplever det negativt å bli karakterisert som neger.

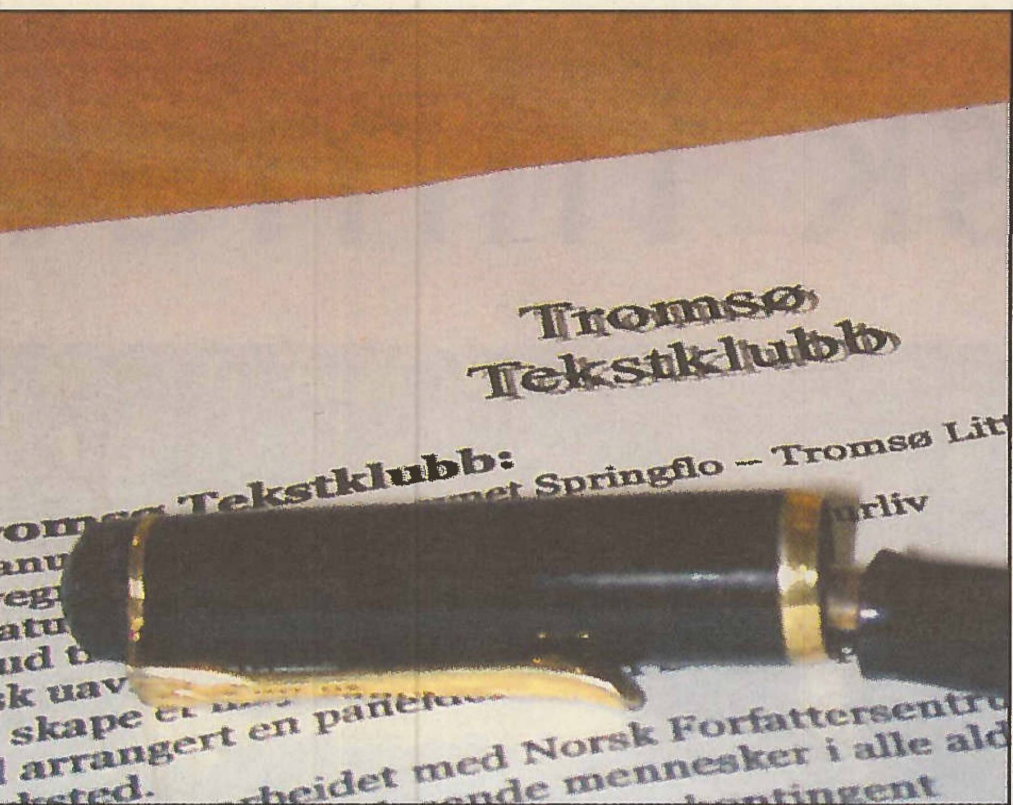
– Jeg synes det er dumt å stille seg opp som dommer og si at ordet ikke skal brukes, men som en del av filmens helhet kan du ikke si at det ikke kan brukes. Men om noen uker har mange sett filmen og har da større forutsetning for å uttale seg, sier Falch og påpeker viktigheten av å sette tittelen inn i filmens kontekst.

– Vi visste jo da vi valgte tittelen, at den er litt hardtslående. Men den er langt fra rasistisk, den representerer bare noen av karakterenes tanker, sier han.

– I Norge har ordene svart og svarting vært mye mer negativt ladd, og brukt mer i rasistisk sammenheng enn neger, sier Falch.

– Jeg synes også både svart og svarting er mye mer rasistisk enn ordet neger. Jeg er

Lær å skrive hva som helst

OSELIG: I en hyggelig atmosfære læres bedre.

Foto MAGNUS ENXING

skrivekurs Tromsø Tekstklubb, tidligere Springflo, er en løst organisert gruppe av folk som er interessert i å skrive bedre tekster. Her er man velkommen med alle slags tekstinteresser.

Klubben ble stiftet for litt over ett år siden under navnet Springflo, og har som hovedmål å få folk til å produsere bedre tekster. Tromsø tekstklubb består for tida av to skrivegrupper, men det er stadig rom for ekspansjon. Ei gruppe består av tre til fem mennesker som har én hovedansvarlig som tar seg av det organisatoriske. Det er ikke obligatorisk at enhver i gruppen må komme med en egen tekst hver gang de skal møtes, selv om det er ønskelig at medlemmene bidrar mest mulig med eget arbeid til gruppens konkrete tekstorienterte diskusjon.

Så greier man ikke å skrive en tekst til gruppens neste møte, kan man gjerne møte opp allikevel, for etter klubbens oppfatning lærer man også ved å drøfte andres tekster.

Om det er velfundert og objektiv kritikk man yter, eller man er med bare for å oppleve forskjellige skrivemåter, så lærer man mest innenfor en aktiv ramme hvor det er mulig å reagere direkte på visse aspekter. Gruppene fører så til en best mulig livlig utveksling mellom skrivende mennesker.

For å få en vel harmonisert stemning innenfor gruppen fins det noen få idealer for hvordan man forholder seg til andres tekst. Blant annet må kritikken ikke være personlig, men komme på grunnlag av selve teksten.

Videre skal tekstene ikke bli spredd utenfor gruppa og skriverne har enerett over deres tekster, og for å unngå personlige konflikter skal man helst passe på at ikke par kommer i samme gruppe.

Tekstene blir diskutert både politisk og sjangermessig uavhengig. Man har sjansen til å fremstille sitt nye geniale drama i beste Ibsen-ånd eller referere nedskrevne doopplevelser i samsvar med Joyce-figuren Harold Bloom. Men det er ikke bare *stream-of-consciousness* eller hvilken som helst fiktiv forestilling som må skrives, også mer hardfakta ting som avisartikler eller oppgaver for universitetet kan bli diskutert.

Tekstklubben organiserer for øvrig også uPØBlis – en åpen scene for alle skrivende, et eget skriveverksted og driver og gir ut et eget blad kalt Divan. Årsbidrag er bare hundre kroner og da får man rimeligere eller gratis adgang til de overnevnte tilbudene. Kontaktinfo: Internett: www.tekstklubben.tk

Tekst MAGNUS ENXING

La håret gro

onsert Endelig er det klart for litt god, gammeldags, ordentlig puddelrock i Tromsø igjen. Etter UKA er det nok mange som er lei av nymotens elektronisk eksperimentering, men fortvil ikke: Stage Dolls er deg snart tilbake til hverdagen med sin sangersamling som har gått sin seiersgang rundt. La nakkehårene begynne å gro allerede nå, og gjør deg klar til *Still in Love*, *Love Don't Bother Me*, *Hard to Say Goodbye* og andre godlåter.

Stage Dolls har, tross de mange årene

siden de sist var aktive, gjort stor suksess med så vel samleplate som norgesturné. Albumet har solgt nærmere 40.000 eksemplarer, som gjør trønderbandet til Norges mest populære rockeband for tiden sammen med Kaizers Orchestra.

At albumet er en oppdatert versjon av en utgivelse som kom i 1992, viser at Stage Dolls fremdeles har en spesiell plass i norsk musikkhistorie. Videoen til *Love Don't Bother Me* har blitt mye vist på tv, noe som unektelig må ha hjulpet på populariteten. Så

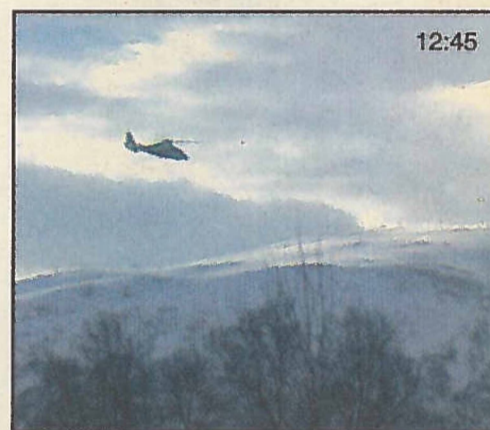
dersom du gikk glipp av Stage Dolls i deres storhetstid, enten du var for ung eller ikke forstod deg på god, tidløs rock, vet du hva du skal gjøre.

Torstein Flakne og resten av de ikke lenger fullt så hockeysveisede rockerne kommer til Tromsø og *Driv 24. april*.

Vi har bare en ting å si: Når kommer Return?

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Webcam

Ab via

Utopia om 11 år

AU, med dominans av Blå Front, fikk heller ikke denne gangen gjennomslag i Studentstyret for forslaget om å melde seg ut av den nyoppstartede foreningen *Studententer mener noe om samfunnet utenfor universitetet*. – Vi burde heller være medlem av Boingklubben, mener tidligere studentstyreleder, Arnt Magne Småseien, som sammen med nåværende leder Preben Kvernelv har jobbet lenge med saken. Henta fra saken *Au, da, AU*.

Steve-O beklager

I en pressemelding bare abvia-redaksjonen har fått tilgang til, meddeler MTV-stjerna Steve-O at han beklager at showet ble så dårlig. – Egentlig skulle vi liksom gjøre masse flere kjempokule sånne tøffe tricks og sånn der, blant annet skulle jeg ta gnikker'n på Preston mens han drakk en liter melk på styrten og alt mulig, men det ble dessverre ikke tid. Pluss at det dessuten var noe rart, skikkelig teit og dumt, med den mikrofonen jeg brukte, forteller han og sikter til at knappen på siden stod på OFF når han skulle begynne showet. Derfor den ufrivillige pausen i starten.

Brautende finnmarking

FrPs politikerkole går stadig nye veier for å lære sine fremtidige seksualforbry.. eh. politikere hvordan man skaper publisitet. Carl I. Hagen skal være fascinert av Martin Schanckes uttalelser, men kjenner seg overhodet ikke igjen i beskrivelsen til Schancke. Han er liker likevel det nordnorske lynnet. – Kjør på Martin! All PR er god PR. Forresten, gidder du å lære dama mi å kjøre bil, din rakker?

Null Turboneger

Turboneger kommer ikke til Tromsø i denne gangen. – Jeg er like skuffet som en tørst sebra som kommer til savannen med sirup i ræva og tennene på tork for å se etter vann idet han oppdager at vannhullet har skrumpet som snurrebassen i boksøren til Ole Idolet under vinterturneen til Spitsbergen i 1986, sier konsertpådriever Egon Holstad i en kommentar.

Ikke ny havnepromenade

Kommunen planlegger, etter det abvia-redaksjonen kjenner til, å skrinlegge de fantastiske planene om ny havnepromenade. – Vi har jo aldri i verden råd. Vi fant ut at budsjettet kommer til å overskrides med rundt regnet 2 milliarder kroner, så vi dropper planene. Dessuten var jo byggene helt forferdelig stygge. Men tanken var god! sier ordfører Herman Kristoffersen i en uoffisiell kommentar til abvia.

En atomreise

ok

imon Stranger
en veven av hendelser vi kaller
verden
iden

imon Stranger fokuserer på sammenhenger i boka *Den veven av hendelser vi kaller verden*. Rammen for fortellingen er en hydrogenatom som rflytter seg i tid og rom og deltar i hendelser og personlige tragedier og lumfer over et tidsspenn på 1300 år. Dette er en potensiell evighetsmaskin

av en roman, en fortelling om atomene som tilskuere til evigheten som i dette tilfellet er fem "tilfeldige" liv. Vi blir også kastet inn i denne verden midt i en setning, med liten bokstav, med ordet og i hele romanen hersker stemningen om at dette bare er en sekvens av evigheten. Stanger har et spennende språk som av og til er litt kaotisk, men absolutt forståelig. Hans fantasi er de i hvert fall ingenting i veien med, for historiene er interessante og karakterene levende. Det jeg følte manglet på historieplanet er en litt større ufor-

utsigbarhet, eller en mer konsekvent moral på slutten av hver fortelling. Det virker som Stranger ikke helt klarer å bestemme seg for om han vil ha det ene eller det andre. Dette er en debutroman som nok er litt ufidt på mange kanter, men det generelle inntrykket jeg får er at denne unge forfatteren har mange gode historier å fortelle, på mange spennende måter.

Tekst MAJA SOJTARIC

Eksistens

ti mil til mandag
påskan er et myggstikk
og våren er en fest jeg
ikke er invitert til

Erlend Hegnar

Studier innen Arktisk biologi, geologi, geofysikk og teknologi

Husk søknadsfristen: 15. april!

<http://www.unis.no>

UNIS

Universitetssenteret på Svalbard

Boks 156, 9170 Longyearbyen

tel. 79 02 33 00, epost: studadm@unis.no

Opptur

Stage Dolls. Return of the pudelrock nå også i Tromsø. Bandet som en gang var alle storebrødres helter, er å se på Driv om kort tid.

Tippeligaen. Endelig er den tilbake! Vi går nå inn i årets mest optimistiske uker, der illusjonene fremdeles lever og årets seriemester er rød og fjorårets skuffelser er like glemt som at sommeren bare er et sammensurium av regn og tapte drømmer.

Postgirobygget. En hver gitar-klimprer med respekt for seg selv sitter i disse dager på gutterommet og øver inn grepa til *Idyll*. Om få måneder sitter de rundt bål og synger av all sin røst, helt til noen roper: *Kan du ikke spille den der REM-låten? Please!* Vi gleder oss.

Pupper. Vi nærmer oss månedene da alle ønsker seg større pupper. Guttene fordel er at de kan trene frem større pupper. Jentene derimot, trener bort puppene. Det jentene kan gjøre er å ikke trene, da blir puppene større, men da blir jo også alt annet større. For en skjebne!

Nedtur

Irak. Det var da fælt til mas med dette landet, da. Har dere ikke annet å bruke pengene på? Skulle ikke dere prøve å få noen folk opp på Mars, for eksempel?

Skatten. De der forbanna folkene som går rundt og gliser fra øre til øre. – Hvor mye fikk du igjen? – Hold kjæft, din dust!! Det får da være grenser.

Mellom bakkar. I den nordnorske versjonen av *Mellom bakkar og berg* har de utelatt et par sentrale linjer. Sangen stopper hardt og brutalt med *gjev eg var i eit varmare land. Men når vårsol i bakkane blenkte* er av naturlige årsaker tatt bort.

Pøbla. Den drita fulle nordlingen settes igjen opp på scenen på Driv. Skuespillerne består av medlemmer av gruppa Tungtvann og dens fanskare. Det ventes godt samspill, men kanskje noe over-spilling.

Farge: Brun

Jordsmonnet ligger trygt og godt. Hver dag, nytt intet. Ny evighet. Eller lever du? Så hva er forskjellen på svart og brun jord. Det vitale som dør eller det evige som for alltid er evig. Har det sjel? Det brune, som ligger mykt og utolmodig, vrir seg mot solen. Er du i slekt med svart? Det som kommer fra alt, og intet. Hvem er du? Og hva har dere til felles? Kikker du bort på det svarte og blunker, eller gråter du? Fordi din nærmeste, det som ligger under deg, er ingenting, dødt, uten fortid, som vakker blomst eller en majestetiske tigrer, bare tung, livløs evighet. Hvor blir dine tårer av når du gråter?

Dikt

Reprise
Prise?
Prisverdig?
Verdt prisen?
Reprise!

Soldat og student i sampøbling

SAMARBEID: Eit samarbeid mellom Studentsamfunnet og militærbasen Olavsvern utanfor Tromsø har resultert i konsert med Tungtvann på Driv torsdag 10.april. **Arkivfoto MARKUS BRUUN**

konsert *Glas knuste, øl fløyt og ein og anna blei skalla ned. Dei fekk det akkurat som dei ville ha det.* Dette skreiv Utropias konsertmeldar i fjor vår, då Tungtvann gjesta Haakon scene på Driv. Eit tett pakka publikum koste seg framfor scenen, og at det var liv og røre er ei underdriving. Konserten var faktisk så eksepsjonelt bra at Tungtvann på heimesida si omtaler han som *fjorårets knallsuksess*.

2002 var eit hektisk år for karane frå Nordland, med konsertar i kvar ein krok i landet. I 2003 har dei derimot sleppt litt på

gassen, og brukar meir tid på å lage musikk. Men dei får likevel tid til ein tur nordover. Dagen før Tromsø, er dei på Skjold i indre Troms og etter Driv og DJ-jobb på Kaos drar dei til Andenes, der Tungtvann møttes for første under Rock mot rus i 1992.

I år er det eit ganske så unikt samarbeid mellom Studentsamfunnet og *Velferden* på militærbasen Olavsvern utanfor Tromsø som har resultert i konserten i byen. Med så få soldatar som det er på Olavsvern, er det liten vits å arrangere ein eigen konsert berre for desse der, så då Samfunnet tok kontakt

med militærbasen, blei samarbeidet ordna, og soldatane får gratis Tromsø-tur. *Velferden*, som likevel har eit lite brukt konsertbudsjett ståande, betalar for konserten og Samfunnet arrangerer. Altså: vinn-vinn.

Soldatar og studentar side om side, altså.

Tungtvann har konsert på Driv torsdag 10.april, dagen etter er dei å høyre som DJ'ar på Kaos under namnet Ragga Balder Riddim Rebels.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Bohemer på tur

konsert Fredrikstadbandet Ricochets' energisk bohemrock har fått ganske så stor fanskare i Norge etterhvert, og skuffelsen var stor da det ble kjent at de var oppløst i 2001. Året før hadde de gitt ut plata *Slo-Mo Suicide* som senere ble nominert til både Spellemanns- og Alarmpris. I 2002 ble stod de igjen opp fra dvalen, og gav 24.mars i år ut plata *The Ghost of Our Love*, og harm

med den høstet fem'ere og seks'ere i hele den terningkastende norske pressen. Torsdag 10.april starter Ricochets turneen sin i Tromsø.

Musikken deres av noen omtalt som en krysning av Madrugada og White Stripes, bohemrock med ingredienser som garasje-rock, sjelfull country og rå blues. Tema er gjennomgående kjærlighetens dårlige kår

Enkelte av bandmedlemmene har en stygg tendens til å gå amok med rødvin, for deretter å tømme pulverapparat når det spiller konsert. Liv blir det nok denne gangen også, men da formodentlig musikalsk.

Ricochets spiller på Blårock torsdag 10.april.

Utopia Ledige stillinger

STUDENTAVISA I TROMSØ

100 prosent stilling: Kulturredaktør

Kulturredaktøren har ansvaret for kultur- og magasindelen i Utopia (UT) og koordinerer dette arbeidet, fra saksfordeling- og prioritering til redigering. Kulturredaktøren har hovedansvaret for kontakten utad med kulturinstitusjoner.

Personen vi søker må kunne arbeide under press, samt ha vilje og evne til å fremme journalistisk kvalitet. Journalistisk erfaring er ei forutsetning. Stillingen lønnes med 115.000 kroner i året.

25 prosent stilling: Fotoansvarlig

Vi søker en person med blikk for gode avisbilder og evne til å se fotoløsninger i tilknytning til sak.

Fotoansvarlig har ansvaret for bildedekninga i avisa, samt koordinering av alle fotooppdrag og skal sørge for at disse er utført innen avtalt tidsfrist.

Erfaring med fotografering og bildebehandling er en forutsetning. Fotoansvarlig må regne med å ta en del oppdrag selv. Stillingen lønnes med 25.000 kroner i året

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes eller leveres Utopia v/Eirik Linaker Berglund, Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø, eller per e-post til redaktor@utopia.no. Spørsmål om stillingene kan rettes til ansvarlig redaktør Erik Linaker Berglund, telefon 776 45 900

På nattbordet

Ragnar Hovlands kanskje mest populære bok, frå 1982. Vi møter Dr.Munk, Wagel og "fortelleren" i et mylder av svart humor og livsglad vanvidd, politikk, erotikk og musikk. *Sveve over vatna* er en 80-tallsklassiker der vi får innpass de tre kåte ungdommers liv på vestlandet. Den alltid like friske, om noe pretensiøse, Dr.Munk, er vert sitt bekjentkap.

Låter

Time. Pink Floyd har vist at *Time* er *Money*. På 30 år har *Dark Side of the Moon* solgt over 30 millioner eksemplarer. Lanseres nå på nytt.
Song 2. Drapåsang fra plata *Blur* (1997), fra bandet med samme navnet. Blur gir ut cden *Think Tank* 5. mai.
Behind the eightball. Låt fra Xploding Plasticstix' *Amateur Girlfriends Go Proskirt Agents* (2001). Gav for litt siden ut *The Benevolent Volume Lurking EP*.

Kunsten som terapi

Utstilling Horst Janssen (1929 - 1996) er en kunstner som er kjent over hele verden for å være støyende, rå, vanvittig, ukontrollert, makaber og sjokkerende. Ingen kan sammenligne seg med denne mannen. Men suksessen hans er nok ikke kommet lett.

Han ble født og oppvokst i Oldenburg hos sin mor og besteforeldre, men ble sendt på nazistisk oppfostringsanstalt for unge gutter etter at moren og bestefaren døde av tuberkulose. Her ble han trent opp til å bli SS-soldat.

Den traumatiske oppveksten hans har nok vært en viktig grunn til at han er blitt så stor som han er.

Han brukte kunsten som terapi, noe som hjalp han videre.

Horst Janssen hadde store alkoholproblemer i sitt voksne liv. Det var faktisk så alvorlig at legen måtte be han slutte, ellers så kom han til å dø. I sitt 65 år lange liv hadde han bare et alvorlig forhold, det var med den norske kvinnen Gesche Tietjens som han fikk sønnen Adam med. Han hadde store problemer med å binde seg til kvinner.

Horst Janssen har gitt ut mange bøker. Flere selvbiografier og flerfoldige kunstbøker. En av disse er av bilder han har blitt inspirert til å male da han

UTSTILLING: Tre av Horst Janssens bilder. Hele utstillinga ser du på Nordnorsk Kunstmuseum.

var i Norge i 1971. Denne boken kalles *Das Norwegian skits bok*. Til sammen har han gitt ut mer enn 100 bøker.

Horst Janssen er vel mest kjent for å male portretter, han har malt nesten alt. Folk som sover, er våken, kjeder seg o.l. Han har også malt flere selvportrett. Du kan se mange av

disse i utstillingen hans. Ellers i bildene kan du se mye humor og sarkasme.

Utstillingen i Tromsø inneholder 160 bilder som er tegnet mellom 1948 - 1976. Utstillingen er delt opp i flere grupper. I en av disse vil du se mye til Hokusari Spaziernag -inspirerte bilder. Han var en av Horst Janssens

store inspirasjonskilder. Den avdøde kinesiske kunstneren var et forbilde for han i flere år.

Horst Janssens bilder ser du på Nordnorsk Kunstmuseum, utstillingen står til 25.mai.

Tekst KAJSA KVERNMO

Kroppens ideale uperfekthet

Tegning Tromsø tegnegruppe tegner aktmodeller og trives godt med det. Det har blitt tegnet nakne opper i denne gruppen allerede i fire år nå.

Mange av deltakerne driver med tegning også i sammenheng med jobben sin og bruker denne ledningen til å holde tegne-nærskapskap ved like. Å lage skisser av mennesker uten klær er noe helt annet enn bare å lage abstrakte grafikker eller konstruksjonstegninger. Så tjener denne aktivitet delvis til å utvide evner i avslappende atmosfære.

Å tegne aktbilder medfører en trenes til å se, og man må konsentrere seg for å tegne raskest

mulig for å få et tilfredsstillende resultat, mener Sissel, en av deltakerne.

Hver kveld er delt i to deler. Modellen stiller seg med jevne mellomrom i bestemte posisjoner. Hvor mange posisjoner varierer i forhold til posisjonens lengder som skifter fra 30 sekunder til ti minutter hver. Denne kvelden inntok modellen 31 forskjellige posisjoner og det viser hvordan det iblant må tegnes fort.

Gruppen hadde allerede en utstilling i butikken Krane i fjor og har planer om å ha en til uten at de vet når enda.

Tegnefolket treffes en gang i uka og omtrent 15-20 ganger hvert

halvår. Men lenge var gruppen truet av å bli nedlagt da det var for få folk som hadde lyst til å øve seg i å bringe nakne mennesker på papir.

Selv om de med elleve tegnere var godt besøkt denne kvelden, ønsker de stadig flere deltakere. På grunn av dårlig deltakerantall har det måtte innføres en avgift som ligger på 60 kroner per gang og 700 kroner for et halvt år. Modellene og husleie for lokalet må jo betales. I tillegg er det av og til ekstraordinære møter på lørdager hvor man tegner modeller som inntar en og samme stilling, gjerne litt lengre enn vanlig.

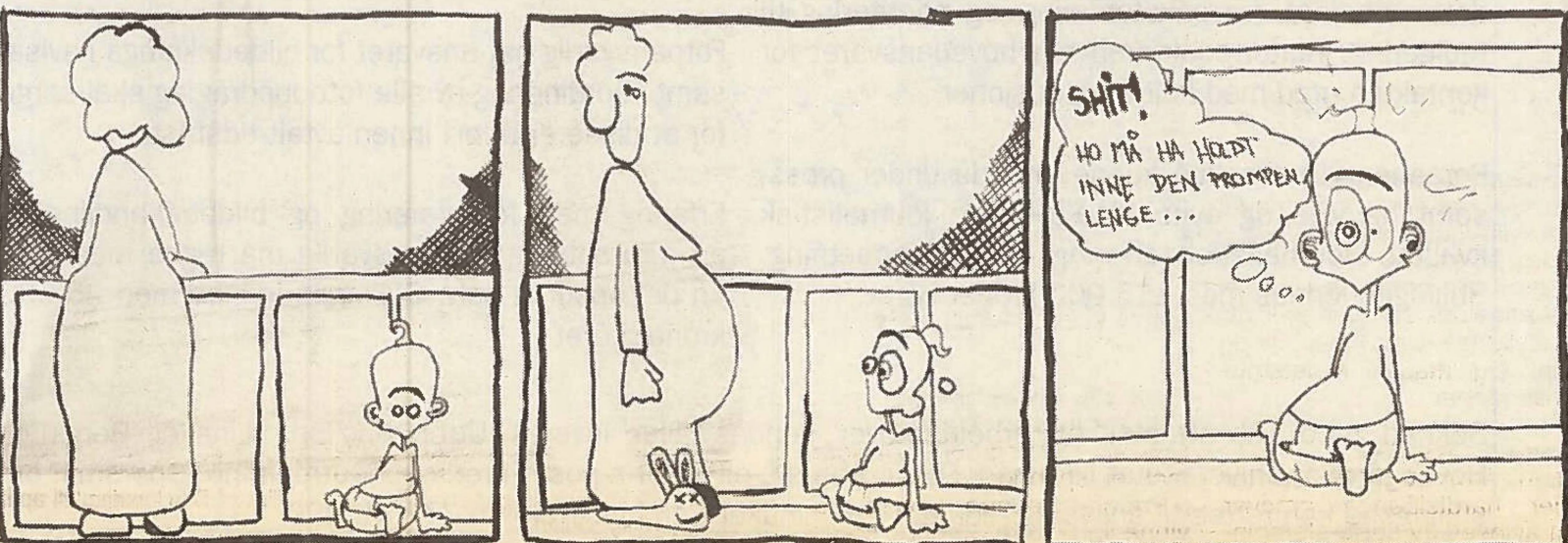
Nå, smiler Sissel, har vi

heldigvis med dette her lokalet et mer sentralt møtested. På Steiner-skolen hvor vi var før trakk det for mye for modellene.

Til slutt ga Sissel meg et ønske på veien om at jeg skulle skrive at de gjerne skulle ha litt tjukkere og mindre perfekte kropper som kunne tegnes. Så folk, alle de som enda ikke har henfalt til motevanviddet som reklamene suggerer oss med, her har dere en bekræftelse for å stå på og kanskje også få lyst å fungere som et naturlig ideal?

Tromsø tegnegruppe møtes hver onsdag kl 20 på Kaiskur 4 på Prostneset.

Tekst MAGNUS ENXING

Si forteljing

sylynt Ho kasta frå seg avisa og såg oppgitt opp. Alle (!) hadde reist seg, og sto nå utolmodige og venta på å bli sleppt ut. Hjernedaue dyr, tenkte ho. Skulle tru dei aldri hadde vore i eit fly før.

I det flyet stoppa opp og lyset for fest sikringsbeltet gjekk av, hadde alle storma opp, og trengt seg sidelengs ut med retning bagasjehyllene, for så å dra ut jakker og små bagar, og så: bom stopp, med blikket retta mot utgangen.

Sjølv hadde ho demonstrativt blitt sittjande i setet og sett med eit irritert og overberande blikk på dei som stod og sveitta ved sida av ho. På andre sida av midtgangen sat det faktisk også ein anna og venta. Heldigvis, tenkte ho, så er det andre folk som har vetet i behold. Ho prøvde å få kontakt med han, slik at dei to kunne sitja og senda kvarandre små oppgitte blikk og rista på hovudet over personane som stod i midtgongen. Men den andre personen var opptatt med å lese i avisa, han såg sjeldan opp, og då berre for å beklaga seg til han som stod på sida av han for at han dunka borti han med albogen. Då han endeleg såg bort i hennar retning, var ho klar med eit smil, ho såg samtidig kjapt opp på folka i midtgangen, men han såg berre rett gjennom ho, og ut gjennom vidauga.

Ho var skuffa, og kjende seg visjonslaus og trist. Ikkje sidan hennar kjølige bemerkning om den visne "fruktsalaten" dei fekk servert tidlegare på turen berre blei motteke med eit altfor venleg "beklagar, men det er det vi serverer i dag" av flyvertinna, har ho følt seg meir ille til mote. Flyturen var definitivt over for hennar del. Ho skulle aldri meir sjå desse stakarslege menneska igjen. Heldigvis!

Køen begynte å røre på seg. Folk forsvann ut, ein etter ein, dei som framleis sat, reiste seg.

Men kva var dette. Ho sat fast i setet, ho kom seg ikkje laus. Kva er det som skjer, tenkte ho, og kjende prikking under armene. Dei hadde låst ho fast, dei skulle ta ho med seg opp igjen. Nei, nei, for ein lagnad. Det svartna, og ho såg berre glimtvis folka som storma ut og flyvertinnene som stod over ho. Kva ville dei? Og kvifor sat ho fast? Panikken slo ho i hjel. Alt var over no. Livet. Fortida. Framtida. Lyden av sikringsbeltet. Blikka dei sende ho. På veg ut. Veksla mellom å sveve og å dø. På veg ut. Ho fekk ikkje puste. Alt var over.

Godt sagt

The complete woman must also have an asshole

Frank Zappa

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Onsdag 09.04

Utstilling: Tekst

Kafé Cirka. Noveller, fragment, dikt og andre tekster fra forfatterstudentene i Tromsø er fremdeles mulig å se på veggene på Cirka.

Konsert: Russeakjonen 2003

Driv, kl 2000. Veldighetskonsert til inntekt for Ungdomspsykiatrisk avdeling ved Universitetssykehuset. Numetalguttene i Preslex spiller, det gjør også Scenic Beauty, Diamond og U2 tributebandet Popmart. Dra og hør god musikk, og støtt en god sak.

ger. Viktige stikkord er musikkalsk lekenhet, kommunikasjon, intensitet og spilleglede. Moderne, bob-relatert jazz i et eksplosivt, men samtidig dynamisk landskap.

Sørebøe og Figen show
Subsirkus, kl. 1930. Ekstraforestillinger for lattersuk-sessen fra Tromsøs mest omtalte komikerduo.

Konsert: The Ricochets
Blårock. Turnéstart i Tromsø for Ricochets, et av de mest anerkjente norske rockband i dag.

Konsert: Queen tribute
Rica Ishavshotell. Med blandakoret Samklang

Newcastle kjemper desperat for plass i neste års Champions League. Kamp to ikke klar enda.

Sørebøe og Figen show
Subsirkus, kl. 1930. Ekstraforestillinger for lattersuk-sessen fra Tromsøs mest omtalte komikerduo.

Klubb: Muskedunder
Kaos. Mikro Midas, Hiphopp-kveld med Krøsus Sork og OnkelT.

gangsters kone er involvert. Det viser seg snart at de tilsynelatende problemene egentlig dekker over for noe annet, og man lurer etter hvert på hvem som jager hvem. Det gjør heller ikke saken lettere at Marlowe snart faller for den eldre datteren Vivian (Lauren Bacall).

Torsdag 24.04

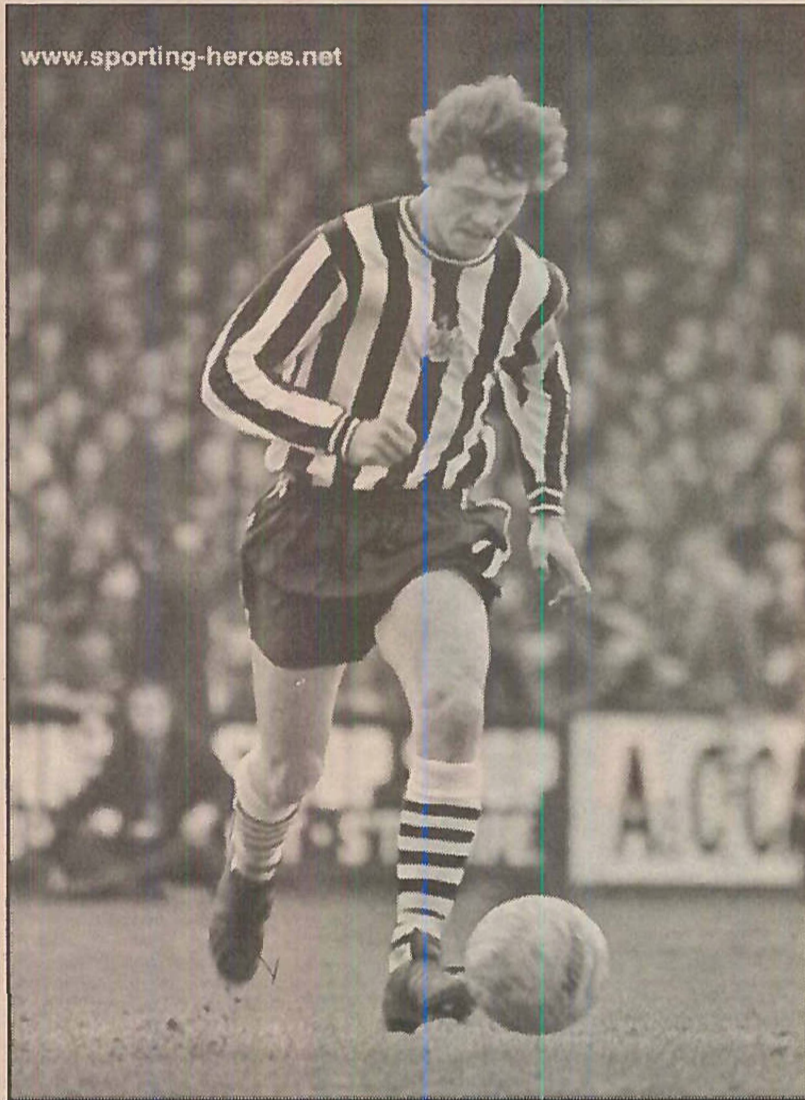
Konsert: Stage Dolls
Driv. Puddelrocken er over oss igjen, med full kraft. 80-tallets norske rockehelter har gitt ut *Good Times - The Essential Stage Dolls* og er nå på turné for å bli hyllet av sine mange helter rundt om i det ganske land. 150,-/200,-

Lørdag 26.04

Film: Den sterkaste
Verdensteateret 1430. På havna i Tromsø forberedes ishavsskutene til fangstsesongen. Gustaf, en enkel sjømann blir hyra som hjelp på gården til Ingeborgs far, skipper Larsen. Gustaf og Ingeborg blir forelska. Ole, Larsens beste harpunskytter, kommer hjem og Gustaf blir avskjediget. Om våren reiser Gustaf til havs. Han roter seg bort i tåka. Ole kommer sin rival til unnsetning

Søndag 27.04

Film: Metropolis
Driv kl 20. *Metropolis* er basert på tegneserien med samme navn fra 1949, av Osamu Tezuka. Tittelen er lånt fra Fritz Langs futuristiske filmklassiker fra 1926. Tezuka fikk angivelig i sin tid inspirasjon til tegneserien, da han så filmplakaten til Langs *Metropolis*, men skal aldri ha sett filmen før han vevde historien. Visse tematiske koblinger mellom de to filmene ser man likevel, i den forstand at begge hever Byen til en karakter i seg selv.

Fotball: Champions League

Driv, kl 2045. Kvartfinaler i CL.

Sørebøe og Figen show
Subsirkus, kl. 1930. Ekstraforestillinger for lattersuk-sessen fra Tromsøs mest omtalte komikerduo.

Konsert: Insense + Rocketboyz
Kaos. Hardtslående kveld med oslobandet Insense. Intens og brutal ekstremmetall, med Rocketboyz som oppvarmingsband.

Konsert: Tromsdalskoret m/ solister
Ishavskatedralen kl 1900. Tromsdalskoret fremfører For-kledd gud av Lars Erik Lars-son og litt Mozart og Elgar.

Torsdag 10.04

Konsert: Tungtvann
Driv. Samfunnet i samarbeid med Velferden ved Olavsværn gir deg Tungtvann. De som har fått med seg en av de tidligere konsertene de har gjort på Driv, vet at det blir hipp, hopp, liv og leven. Og masse feststemte nordlendinger.

Konsert: Jupiter
Teaterkafeen kl 2100. Jupiter spiller hardtslående groover som avløses av sarte stemnin-

Fredag 11.04

Konsert: Fram in the ice
Tromsø Domkirke, kl. 1930. En hyllest til Fridtjof Nansen. Norgespremiere på stykket av Henning Sommero.

Sørebøe og Figen show
Subsirkus, kl. 1930. Ekstraforestillinger for lattersuk-sessen fra Tromsøs mest omtalte komikerduo.

Film: Svidd Neger
Norgespremiere på den mye omtalte nordnorske filmen som har provosert en haug med folk lenge før den var ferdig.

DJ: Tungtvann
Kaos. Gutta fra Tungtvann snurrer skiver. Hvis de er oppegående etter fæsten på Driv kvelden før, kan det bli både en og flere hæler i taket. Se opp for glass fra oven, muligens et par springskaller. I kveld går de under navnet Ragga Balder Riddim Rebels.

Lørdag 12.04

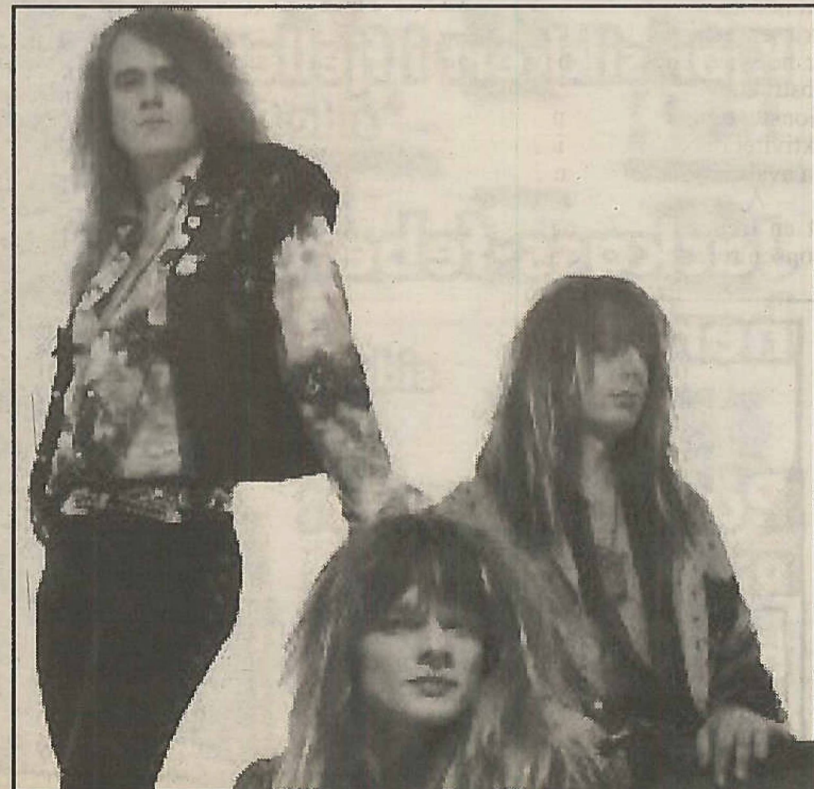
Fotball: Newcastle - Manchester United
Driv, kl. 1330 og 1600. Det går mot ei spennende avslutning i Premier League. United må vinne for å tukte Arsenal, mens

Hoppshow

Skihopp og Big Air -konkurranse i Grønnåsen. Program: Prøvehopping fra klokken 1330, 1. omg skihopp klokken 1500, 1. omg Big Air, finale skihopp klokken 1600, finale Big Air, slutt i Grønnåsen ca kl 1700, premieutdeling, Grand Nordic Hotel kl 2000. Deltakere er blant andre Kari Traa, Tommy Ingebrigtsen, Daniel Forvang, Anette Sagen og Henning Stensrud.

Film: Den store sønnen
Verdensteateret kl 1430. Humphrey Bogart spiller den kyniske og utpekulerte privatdetektiven Philip Marlowe. Marlowe tilkalles av den eldre general Sternwood for å ta seg av noen problemer som plager familien, blant annet har den yngste datteren Carmen havnet i dårlig selskap. Når Marlowe forfølger problemene vender han stadig tilbake til en forsvinningsak, der en av generalens ansatte og en

ÅTTITALLET: Puddelrockerne i Stage Dolls spiller på Driv torsdag 24 april. Hockeysveis ikke påbudt...

"Gi bort bikkja, kyss kjæresten farvel, kanseller eksamensoppmeldingene dine, fyll opp fryseren med lettvin mat og ta opp lån for å betale strøm og husleie det neste året med en gang."

Utopias anmelder anbefaler Championship Manager 4

Tilbake i

CCCP

side 8-9

Skredfare:

Kjør sikkert i fjellet

side 9

**Jackass-feberen
herjer**

side 13

Påskenovelle:

**Riktig gal
blanding**

side 12

**Svidd neger
klar for premiere**

side 6-7

Anmeldelser:

Bertine Zetlitz

Frank Zappa

Svidd Neger

Steve-O ++

side 14-15